

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2007-2013

Юли 2011

СЪДЪРЖАНИЕ:

СЪДЪРЖАНИЕ:.....	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:	4
1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
2. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНАТА.....	7
2.1. Анализ на социалното развитие на общината.....	7
2.1.1. Демографска характеристика.....	7
2.1.2. Доходи, разходи и потребление на домакинствата.....	11
2.1.3. Пазар на труда.....	13
2.1.4. Здравеопазване.....	14
2.1.5. Социални дейности.....	16
2.1.6. Образование.....	17
2.1.7. Спорт.....	19
2.1.8. Култура.....	20
2.1.9. Културно-историческо наследство.....	21
2.1.10. Неправителствени организации.....	22
2.1.11. Престъпност.....	23
2.2. Анализ на икономическото развитие на общината.....	24
2.2.1. Регионални сметки и инвестиции.....	25
2.2.2. Селско и горско стопанство.....	26
2.2.3. Промисленост.....	28
2.2.4. Строителство.....	29
2.2.5. Търговия и услуги.....	30
2.2.6. Микро, малки и средни предприятия.....	30
2.2.7. Туризм.....	31
2.2.8. Развитие на информационните и комуникационни технологии.....	33
2.2.9. Иновации и модернизация на икономиката.....	34
2.3. Състояние на инфраструктурата и благоустройството.....	34
2.3.1. Транспортна инфраструктура.....	35
2.3.2. Водостопанска инфраструктура.....	36
2.3.3. Енергийни мрежи.....	37
2.3.4. Информационна и комуникационна инфраструктура.....	38
2.3.5. Урбанистично развитие.....	39
2.3.6. Зелена система.....	43
2.4. Анализ на екологичното състояние на общината.....	44
2.4.1. Качество на атмосферния въздух.....	44
2.4.2. Качество на водите.....	45
2.4.3. Шумово замърсяване.....	46
2.4.4. Земи и почви.....	46
2.4.5. Управление на отпадъците.....	46
2.4.6. Защитени местности и биологично разнообразие.....	47
2.5. SWOT анализ.....	48
3. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА.....	54
3.1. Визия за развитие на общината.....	55
3.2. Приоритети за развитие на общината.....	55

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

3.3.	Специфични цели за постигане на приоритетите на общината	56
3.4.	Мерки и дейности за постигане на специфичните цели на общината	59
3.4.1.	ПРИОРИТЕТ 1:.....	59
3.4.2.	ПРИОРИТЕТ 2:.....	64
3.4.3.	ПРИОРИТЕТ 3:.....	68
3.4.4.	ПРИОРИТЕТ 4:.....	72
4.	ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА.....	76
5.	ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА	79
6.	НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА...	82
7.	ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	83
8.	ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ, С КОЯТО СЕ КОНКРЕТИЗИРАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ, СЪОТВЕТНИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ И ЗВЕНАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ.....	84
9.	Приложение 1: Матрица на индикаторите за проследяване изпълнението на ОПР, според отговорните за проследяването звена на общинската администрация:	93

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

АМ	Автомагистрала	ОПРР	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013
БВП	Брутен вътрешен продукт	ОПРСР	ОП за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013
ВТУ	Великотърновски университет	ОПРЧР	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“	ОПТ	ОП „Транспорт“ 2007-2013
ЕИФП	Отдел „Европейска интеграция, фондове и програмиране“	ОСР	Областна стратегия за развитие
ЕК	Европейска комисия	ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие
ЕС	Европейски съюз	ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2007-2013
ЕФР	Европейски фонд за рибарство	ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация	ПТСРБ	Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България
ЗОП	Закон за обществените поръчки	РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
ЗРР (2004)	Закон за регионалното развитие, приет 2004 г., отменен	РПР	Регионален план за развитие
ЗРР (2008)	Закон за регионалното развитие, приет 2008 г., действащ	РСР	Регионален съвет за развитие
ЗРР	Закон за регионалното развитие, приет 2008 г., действащ	СКФ	Структурни и кохезионен фондове на Европейския съюз
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България	СР	Съвет за развитие при Министерския съвет
КЕВКЕФ	Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове	СЦР	Северен централен район от ниво 2
МЗ	Министерство на земеделието	ТБО	Твърди битови отпадъци
МО	Междинна оценка	УО	Управляващ орган
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството		
МС	Министерски съвет		
НПО	Неправителствени организации		
НС	Народно събрание		
НСИ	Национален статистически институт		
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие		
ОбС	Общински съвет		
ООН	Организация на обединените нации		
ОП	Оперативна програма		
ОПАК	ОП „Административен капацитет“ 2007-2013		
ОПОС	ОП „Околна среда“ 2007-2013		
ОПР	Общински план за развитие		
ОПРКБИ	ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013		

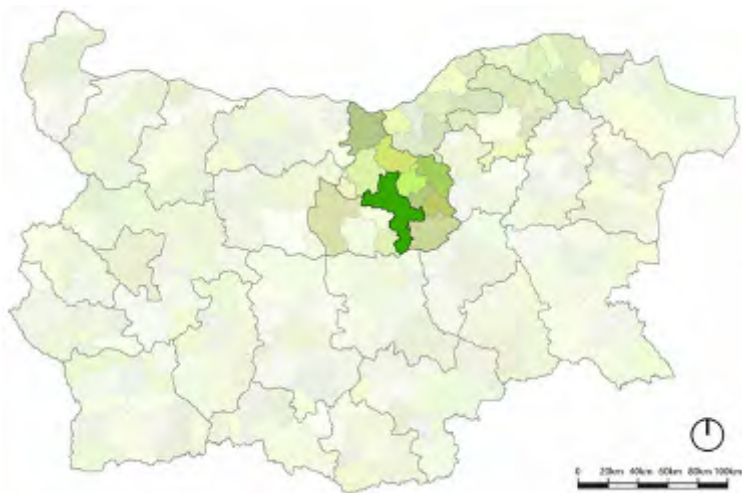
Юли 2011

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Актуализацията на ОПР е разработена в изпълнение на договор за услуга, сключен между Община Велико Търново и „Велдер Консулт“ ООД. Предмет на договора е **„Разработване на междинна оценка за изпълнението на общинския план за развитие на Община Велико Търново и актуализация на същия до края на плановия период (2013г.)“** - чл. 33, ал.1 , и чл.36, ал. 1. От Закона за регионалното развитие и актуализация на действащия ОПР (2007 2013).

Актуализацията на ОПР „Велико Търново“ е разработена въз-основа на изискванията за обем и съдържание на ЗРР (2008) и съобразно резултатите от детайлната междинна оценка, която отчита промените настъпили в периода от съставянето на плана през 2005 г. до края на 2010 г., както в социално-икономическото развитие на общината, така и в сферата на нормативно-правната уредба и интеграцията на България в ЕС. Актуализацията на плана е осъществена с ясното разбиране за неговата роля на основен стратегически документ, който определя дългосрочните цели и приоритети на общинската политика за развитие и устройство и съгласува целите и приоритетите на плановите документи от по-високите нива, каквито са Националната стратегия за регионално развитие, Планът за развитие на Северния централен район и Областната стратегия за развитие. ОПР е документ, който отразява принципите и подходите на европейската политика за регионално развитие, ориентирана към икономическото и социалното сближаване. Важно е да се подчертае още във началото на актуализирания документ, че Велико Търново е между първите общини, които самостоятелно са разработили ОУП на цялата община. Работата по него стартира още през 2006 г. В окончателния проект са внесени корекции и допълнения в изпълнение на препоръките на експертните съвети, обществените обсъждания и становищата на централни и териториални администрации към предварителния проект от 2008 г. Окончателният проект е съобразен с новия Закон за културното наследство и с изменения на други документи.

Община Велико Търново се намира в Северен централен район за планиране и е включена в административно-териториалните граници на област Велико Търново. Град Велико Търново отстои на почти равни разстояния от най-големите градове в страната – София, Варна, Пловдив и Бургас. Община Велико Търново е най-голямата община в областта и е разположена на 885 кв. км. Община Велико Търново граничи с общините Павликени, Полски Тръмбеш, Лясковец, Горна Оряховица, Златарица, Елена, Гурково, Трявна, Дряново, Севлиево. Населението на община Велико Търново към 01.02.2011 г. наброява 87,746 души разпределени в 37 населени места - три града и тридесет и четири села и махали.

Фигура 1: Местоположение на община Велико Търново в рамките на Северен централен район и Великотърновска област.

Анализът на съществуващото положение, следва структурата на плана от 2005 г., като допълва статистическата информация за развитие на общината във всички области за годините от 2004 до 2010. Особено съществен принос имат данните от преброяването през 2011 г., които очертават съвсем актуалното състояние в демографската сфера, като и промените настъпили в състоянието на сградния фонд, жилищната задоволеност и селищната мрежа. Изводите от анализа са предпоставка за очертаване на силните и слабите страни на общината, както на възможностите и

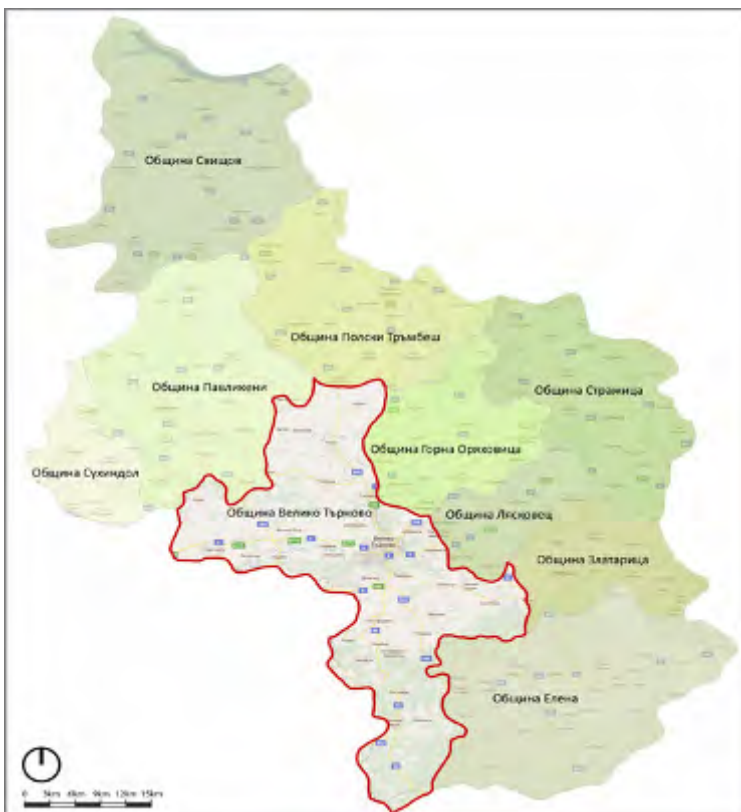

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

заплахите за нейното развитие през следващите години. На базата на тези изводи са актуализирани визията, приоритетите, специфичните цели, конкретните мерки и дейности. От съществено значение за структурата на стратегическата част на плана са резултатите от междинната оценка, като и новата рамка на европейската политика на сближаване формулирана в Стратегията „Европа 2020“ и Макрорегионалните стратегии за дунавския и черноморския регион. Отражени са новите национални цели на България за развитието на инфраструктурата, икономиката и социалната сфера през следващия планов период.

Фигура 2: Агломерационни връзки на Велико Търново в рамките на Великотърновска област.

Община Велико Търново осъществява тесни агломерационни връзки с останалите общини от областта и особено с общините Горна Оряховица и Лясковец. Икономическият профил на община Велико Търново се характеризира с развитие на модерна туристическа индустрия, която предлага познавателен, културен, конгресен, селски и екологичен туризъм. Структуроопределящи отрасли са дървообработващата и преработваща промишленост, електрониката, строителството, хранително-вкусовата промишленост, търговията и услугите. В социален аспект общината има много добре развити мрежи от образователни, здравни и спортни заведения. Техническата инфраструктура е добре развита по отношение на електрооснабдяването, водоснабдяването и съобщенията. Съществува добре изградена между-селищна пътна инфраструктура, като част от пътищата са силно амортизирани и се нуждаят от рехабилитация и ремонти. Община Велико Търново е със сравнително добри параметри на околна среда. Тя разполага с екологично чисти територии, които предлагат отлични възможности за екологично земеделие и производство. На територията на общината се развива богата флора и фауна; наличие на интересни природни забележителности, сред които минерални извори и защитени местности.

Фигура 3: ОУП на община Велико Търново е основен стратегически документ на местно ниво, който заедно с актуализирания ОПР е гаранция за ново качество на планирането през следващия планов период.

В окончателния ОУП е прецизиран обхватът за включване в урбанизираните зони по плана на стари селищни територии на гр. Дебелец и селата Шемшево, Присово и Беляковец. Разширен е териториалният обхват на производствената зона в границите на село Ново село, северно от пътя I-4. Изпълнено е проучване на по-близко проектно трасе на източния обход в участъка Церова кория – пътен възел Дебелец. Село Хотница с попадащите в землището природни ресурси е включено сред териториите и обектите за туристическа дейност с над локално значение. В окончателния проект са отразени границите на охранителните зони на историческите селища Велико Търново и Арбанаси и охранителни зони на манастирските комплекси. По отношение устройството на териториите в обхвата на "Историческо селище Арбанаси", отпадат специфичните рекреационни зони, разположени южно и западно от селото и съпадащи със защитени зони по Закона за биологичното разнообразие. Територията, прилежаща на селото от изток, се отглежда за извън селищен парк. Всички територии със земи от горския фонд, както и земеделски земи, попадащи в защитени зони по Закона за биологичното разнообразие, се включват в устройствена зона "Горски парк в територии с особена териториално-устройствена защита", в която не се допуска промяна на предназначението на земите от горския фонд.

Юли 2011

2. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ И ЕКОЛОГИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНАТА

2.1. Анализ на социалното развитие на общината

Демографските тенденции, движението на доходите, развитието на пазара на труда, активността на неправителствените организации и престъпността са индикатори, които показват социалното развитие на обществото. Тяхното разглеждане е необходимо с оглед разбирането на положителните и отрицателни социални тенденции, както и слабостите и силните страни на населението на Общината. Същевременно осигуреността с здравни, социални, образователни, спортни и културни институции и придобивки допринася за балансираното и пълноценно развитие на обществото.

2.1.1. Демографска характеристика

Историческите предпоставки и толерантността на местното население са обособили многообразен състав на населението. На територията на общината няма градове или села, в които да е концентрирана някоя от съществуващите етнически групи. Във всички селища има наличие на отделни части от различните етноси, обособили се в самостоятелни квартали. Българският етнос преобладава, като повече от 92% от жителите са се самоопределили като българи.

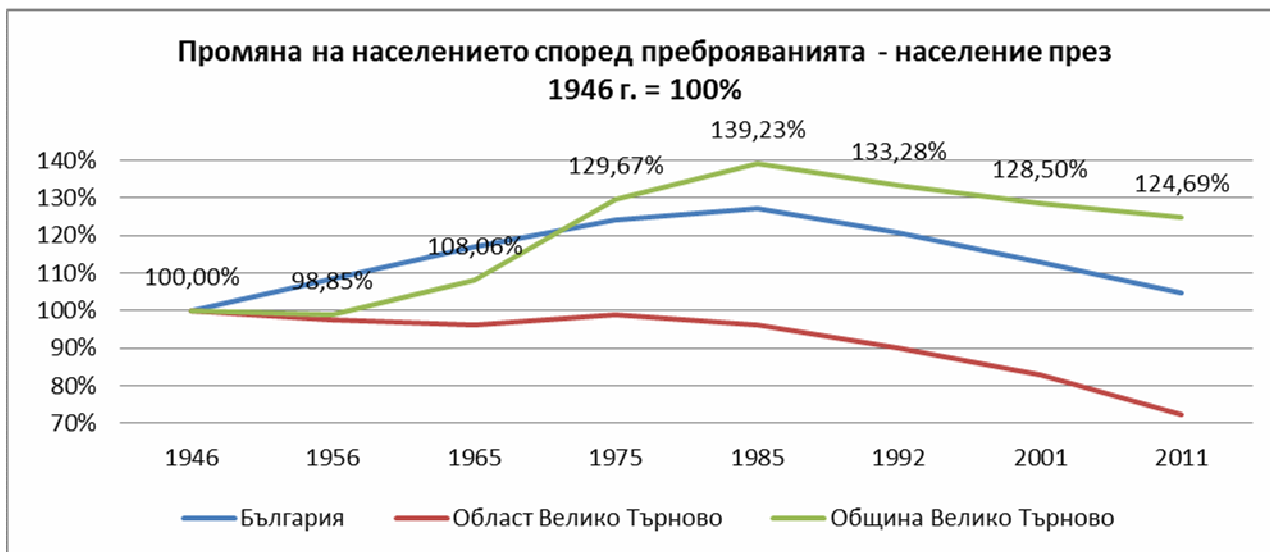
Населението на община Велико Търново към 01.02.2011 г. наброява 87,746 души разпределени в 37 населени места - три града и тридесет и четири села и махали. Общината е с много голям дял на градското население – 82.75%, а гъстотата е 99,1 души /м2.

Развитието на демографските процеси в общината през годините след 1985 се характеризира с постепенно намаляване броя на населението. Отрицателната тенденция в последните 10 години се дължи най-вече на отрицателния естествен прираст. В сравнение с тенденциите за областта и като цяло за България, населението на Община Велико Търново намалява със значително по-слаби темпове. Същевременно, населението на град Велико Търново бележи ръст от 1.9% за последните 10 години и към момента наброява 68,197 души. Прави впечатление, че тенденцията за нарастване на населението се забелязва само в още 4 областни центъра в България – София, Варна, Бургас и Благоевград.

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

Възрастова структура

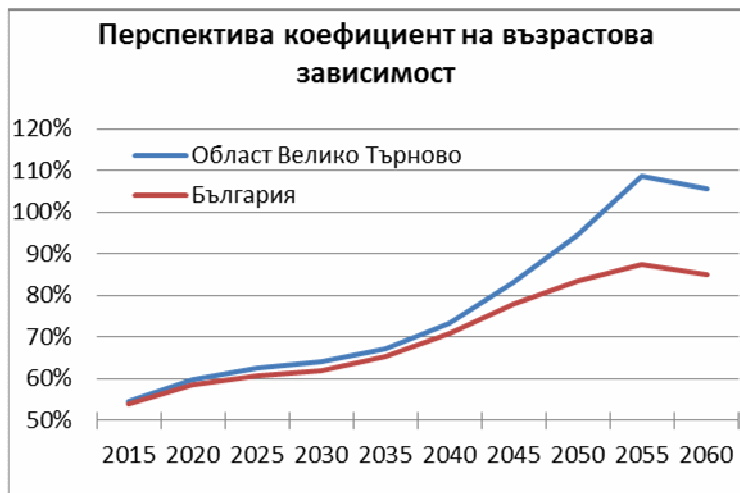
Общината е с една от най-благоприятните възрастови структури за страната. Тенденциите в изменението на населението в трудоспособна възраст са разнопосочни в териториален разрез по населени места, с очертана концентрация на икономически активното население в общинския център. Населението в трудоспособна възраст към 1.02.2011 г. наброява 61,403 души, което е нарастване с повече от 2200 души в сравнение с 2004.

Въпреки това, се наблюдава намаляване на броя на населението под трудоспособна възраст и съвсем леко намаляване на населението в над трудоспособна възраст. Тези тенденции са основата

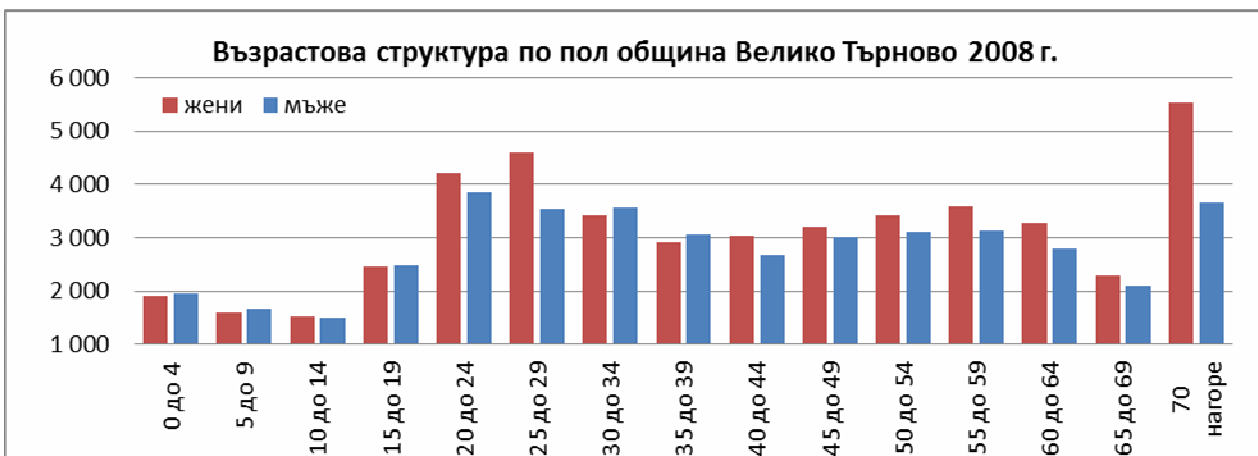
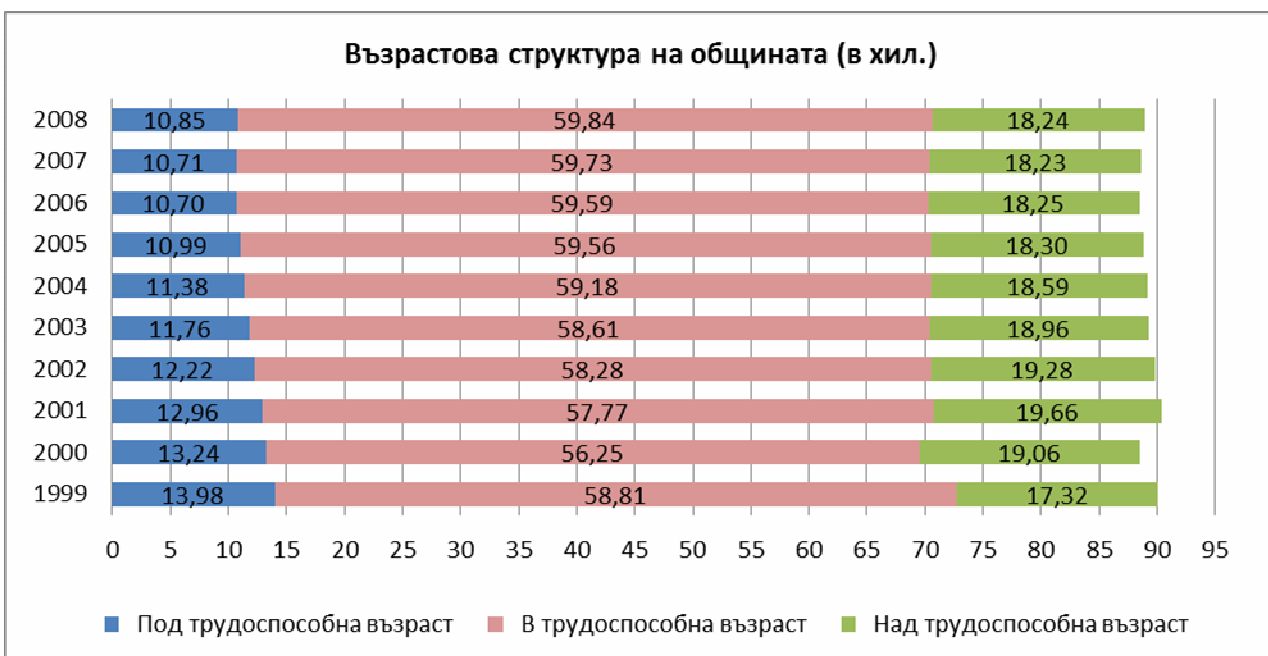
Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

и за негативната перспектива за възрастовата зависимост във Велико Търново, която се очаква към 2060 г. да бъде значително по-висока от средната за страната. Положителен показател е факта, че към момента е много голяма възрастовата група от млади хора между 20 и 34 години.

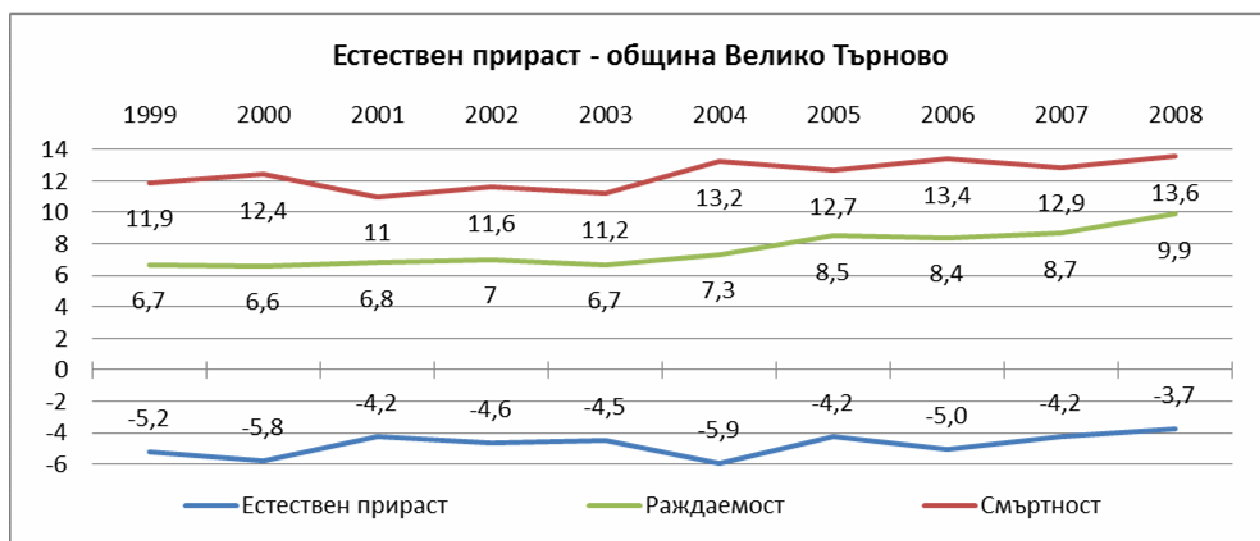

Юли 2011

Раждаемост смъртност и естествен прираст

Раждаемостта в Община Велико Търново бележи повишение през периода между 1999 и 2008 - през 1999г. раждаемостта е 6.7%. Най-висока стойност изследвания показател добива през 2008 г. – 9.9%. Общата смъртност на населението в Община Велико Търново се характеризира също с относително увеличение през годините, но поради по-слабия темп на нарастване тенденцията за естествения прираст е за подобряване и доближаване до положителните стойности, като през 2008г прираста е -3.7%. Естественият прираст в селата е с по-ниски отрицателни стойности, главно поради застаряващата възрастова структура на населението и масовото изселване на младите хора към градовете. Бъдещата тенденция в национален мащаб е този показател да остане отрицателен, главно поради намалените родилни контингенти.

Миграционни процеси

Основната тенденция, която се наблюдава на територията на Община Велико Търново е наличието на миграционен процес сред безработното, трудоспособно население от селата към град Велико Търново или към по-големите градове на страната и чужбина. Наблюдава се и процес на миграция на населението в по-напреднала възраст от града към селата. Механичният прираст в общината през годините след 1999 е положителен, със силна тенденция за увеличение. В сравнение с предходни години интензитетът на механичното движение на населението на общината след 2001 г. намалява.

Изводи:

- Тенденциите в развитието на населението на община Велико Търново са неблагоприятни по отношение на количественото му възпроизводство.
- Градското население е в по-благоприятна ситуация с възпроизводствения си потенциал, докато селското население е застаряло, с нарушени структури и процеси.
- Възрастовата и образователна структура е изключително благоприятна.

Юли 2011

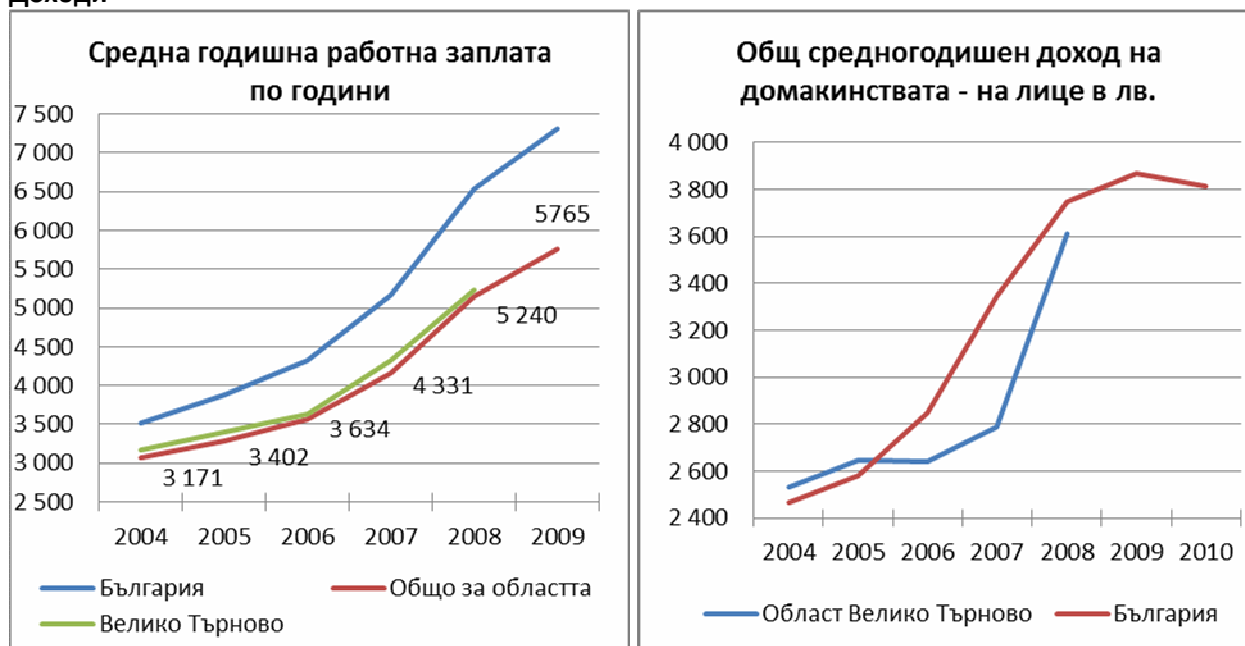

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

- В град Велико Търново, е съсредоточено близо 74.3% от населението на общината. Населението на града е с висок трудов потенциал и високо образователно равнище.
- В сравнение със националните тенденции, населението на общината намалява значително по-бавно и възрастовата структура е по-благоприятна, благодарение най-вече на механичния прираст от предимно млади жители, което е предпоставка за по-устойчиви демографски тенденции в краткосрочен план.

2.1.2. Доходи, разходи и потребление на домакинствата

Доходи

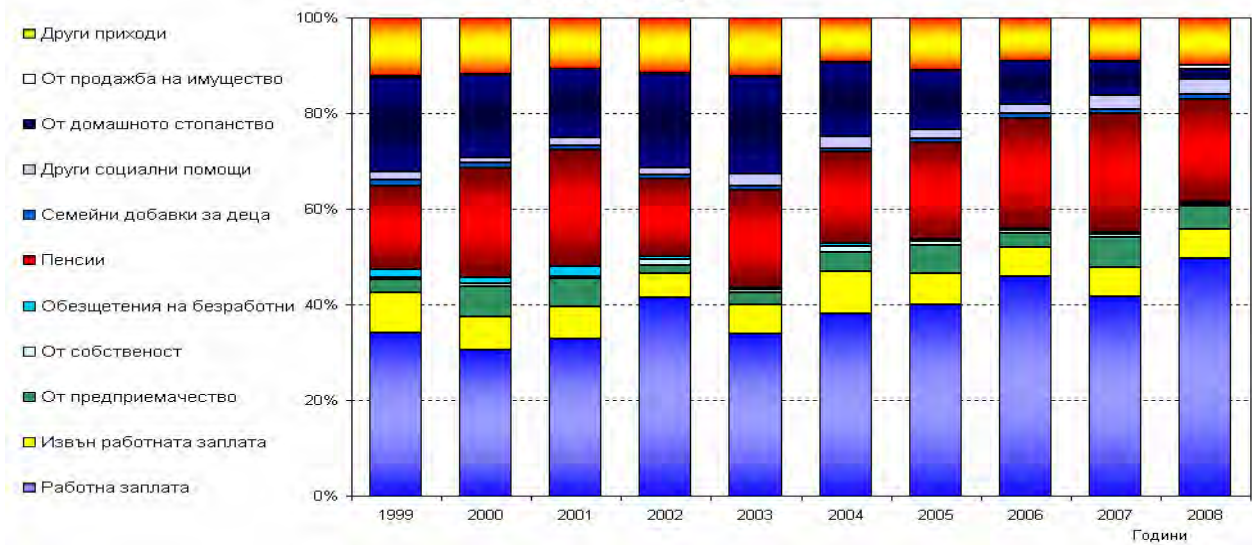

Доходите на домакинствата за област Велико Търново са по-ниски от средните за страната. Средно през 2008 г. общият доход на лице от домакинството за общината (3610 лв.) е близък до средния за страната (3748 лв.). Налице е тенденция на повишаване на доходите на домакинствата в номинално изражение, което е характерно и за страната, като след 2008г. на лице е значително забавяне на темпа. Данните показват изоставане на областта в периода 2005-2007г., когато средногодишния доход за страната рязко се повишава. По отношение средната годишна работна заплата, темпа на нарастване е по-бърз и по-стабилен, като между 2004 и 2009г. тя е нараснала с 82%, но и по този показател общината бележи сериозно изоставане в сравнение с националните показатели. По отношение структурата на доходите, стабилен е ръста на значението на постоянните доходи - работната заплата и пенсиите, и драстично свиването делът на домашното стопанство. Доходите от предприемачество и извънработна заплата остават относително равномерни, като процент от общия доход.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

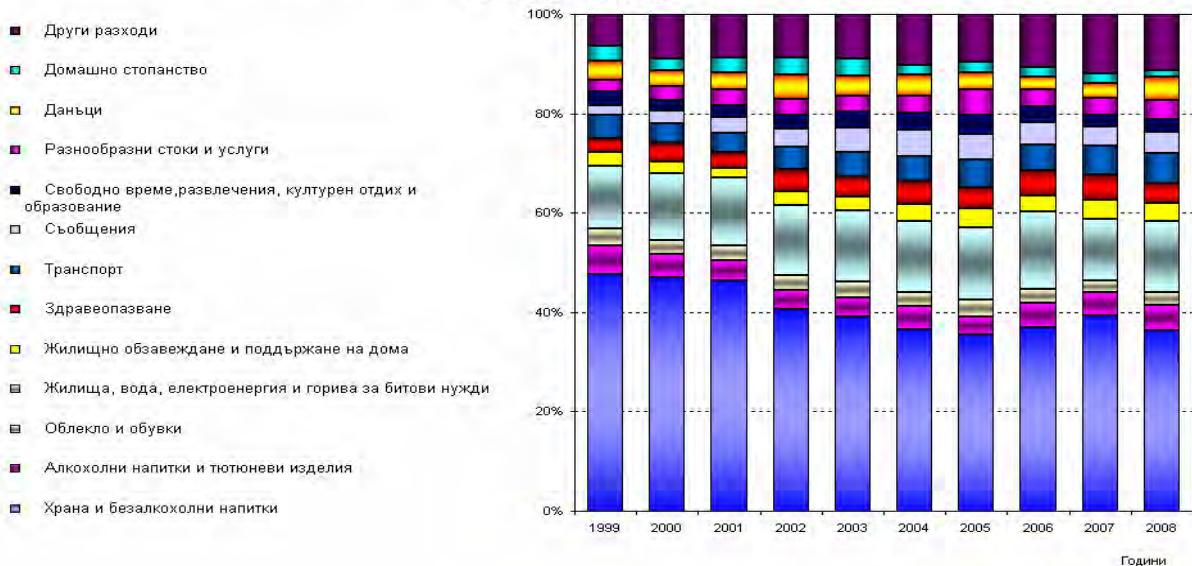
СТРУКТУРА НА ОБЩИЯ СРЕДНОГОДИШЕН ДОХОД НА ДОМАКИНСТВОТА
ПО ИЗТОЧНИЦИ - %

Разходи

По отношение на разходите на домакинствата в рамките на област Велико Търново, се наблюдава стабилна тенденция за намаляване на разходите за храна и безалкохолни напитки и домашно стопанство. Същевременно другите разходи и разходите за транспорт бележат ръст.

СТРУКТУРА НА ОБЩИЯ СРЕДНОГОДИШЕН РАЗХОД НА ДОМАКИНСТВОТА
ПО ГРУПИ РАЗХОДИ - %

Стандарт на живот

Съществуват различия в условията на живот между населените места на община Велико Търново, дължащи се на спецификата в развитието им. Определящо значение има икономическото развитие, но е важно и значението на социалните фактори. Според индекса на човешкото развитие (2002), Община Велико Търново по всички индикатори е над средните, по-близо до максималните им значения. Според комбинирания образователен индекс община Велико Търново е на 6-то място в страната, а според икономическия компонент – 9 място. Въз основа на общия индекс на човешко развитие, община Велико Търново се определя като високо развита.

Юли 2011

Изводи:

- Доходите средно на лице от домакинството за община Велико Търново са по-ниски от тези за страната, като налице е забавена тенденцията на повишаването им в номинално изражение.
- Основни източници на доходи са работната заплата и пенсиите, като в структурата на доходите драстично намалява делът на тези от домашното стопанство.
- Сравнително висок е делът на потребителските разходи за храна и поддържане на дома с тенденция за увеличаване на другите разходи.

2.1.3. Пазар на труда

Коефициента на икономическа активност за населението между 15 и 64 години към 12.2010г. е 59.3% за област Велико Търново, което е далеч под средното за страната 66.5%. Към февруари 2011г., 36.6% от работната сила на Областта е концентрирана в Общината, което е нарастване с повече от 4% за периода след 2004г.

Брой и динамика на безработицата

Равнището на безработица силно се влияе от икономическата обстановка в региона. След период на силен спад между 2003 и 2009 г. и достигане на минимум при 4.1%, безработицата бележи ръст през 2009 (до 8.2%) и относително стабилизиране и слабо понижение през 2010 и първото тримесечие на 2011 до 6,81%. Анализът на безработицата сочи и, че относително голям е делът на хората изгонени от трудовата борса (31.1% от отпадналите за април 2011г.), което обяснява понижението на показателя при неблагоприятното движение на показателя за заетост. В рамките на целия разглеждан период нивото на безработица е значително по-ниско от средното за страната, което към май 2011г. е 8,87%. Измененията в изследвания показател са обусловени, както от количествени характеристики (численост, възрастова структура на регистрираните безработни), така и от качествените такива (образователно равнище, квалификация). Забелязват се по-високи равнища на безработица в малките населени места на общината, при жените и при нискоквалифицираните жители и хората със средно специално образование. Все още е висок и относителния дял на безработните младежи, завършващи средно образование. Основен проблем при наемането им на работа се явява ниската компетентност и липсата на практически умения. Основен фактор за трайното намаляване на броя на безработното население в Община Велико Търново играе Общинската политика, насочена към осигуряване на работни места, чрез участие в национални програми и проекти на микро и макро равнище. Такива са Националните програми: "От социални помощи към заетост", "Заетост на младежи с висше образование в публичната администрация", "Помощ за пенсиониране", "Социални услуги в замяна на нови работни места". Няколко са и подготвените програми на ВТУ за безпроблемно включване на младите специалисти в пазара на труда.

Ограничените възможности за работа са сред глобалните предизвикателства, пред които е поставено България през последните 20 години. В условията на структурна реформа, свиващи се трудоемки производства и глобална икономическа криза са необходими ефективни пасивни и активни мерки за борба с безработицата.

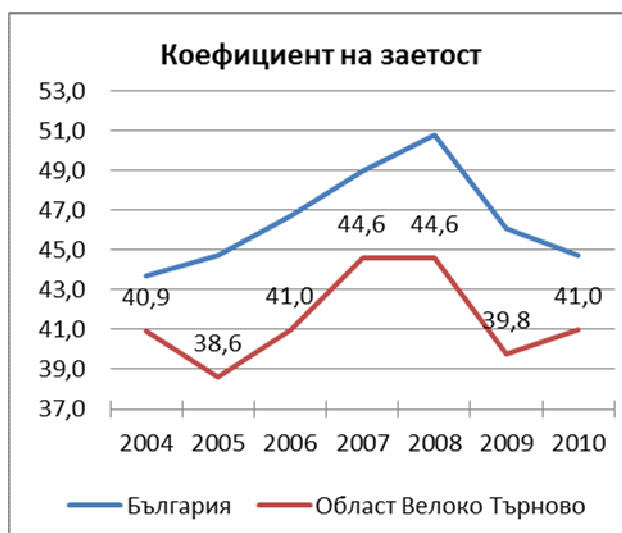

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

Заетост:

Нетната заетост на територията на област Велико Търново бележи значителен ръст между 2001 и 2008г. достигайки максимум от 78,723 заети към 12.2008г. Следва драстично свиване на броя на заетите до стойности под тези за 2002г., като към декември 2010г. заетите са били едва 69,451 души. Коефициентът на заетост също е значително по-нисък от средния за страната, като след минимум през 2009г. се забелязва слабо повишение до 41% през 2010.

Изводи:

- Относително стабилизиране на коефициента на заетост след значителен спад.
- Ниско образователното равнище в преобладаваща част от регистрираните безработни.
- Тенденция за увеличаване дела на безработните жени и лицата над 55 години.
- Висок дял на продължително безработните лица.

2.1.4. Здравеопазване

Смъртност от заболявания

Болестите на органите на кръвообращение запазват водещо място сред причините за смъртност на населението, като броят на починалите лица бележи слабо намаляване през периода между 2005 и 2008г. Новообразуванията, болестите на храносмилателната, нервната и пикочно-половата системи и транспортните злополуки, от своя страна, бележат ръст, като причина за смърт. Болестите на ендокринната система, от своя страна варират в широки граници, без ясно изразена тенденция, докато тези на дихателната система слабо намаляват като причина за смърт. Ръст има при регистрираните онкологични заболявания, болните под наблюдение в Областен диспансер за психични заболявания и при лицата с активна туберкулоза.

Конкретните причини за смъртността в област Велико Търново, както и нейната динамика могат да бъдат проследени от следната таблица:

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

Причини за смъртта област Велико Търново	2005	2006	2007	2008
	на 100 000 души от населението			
ЗАБОЛЯВАНИЯ	1,552.8	1,609.6	1,526.0	1,596.3
Инфекциозни и паразитни болести	7.0	10.3	15.4	10.4
Новообразувания	227.3	279.2	257.3	286.9
Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	2.1	2.5	5.4	1.1
Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	23.2	8.9	19.3	30.6
Психични и поведенчески разстройства	0.7	0.4	0.0	0.7
Болести на нервната система и сетивните органи	9.5	7.8	11.4	14.0
Болести на органите на кръвообращението	1,094.4	1,110.4	1,013.5	1,059.5
На дихателната система	61.8	56.7	68.6	51.1
На храносмилателната система	28.5	33.3	34.0	33.1
На кожата и подкожната тъкан	0.0	0.0	0.4	0.0
На костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1.1	1.4	1.4	1.4
На пикочно-половата система	9.8	12.0	18.2	20.1
Бременност, раждане и после родов период	0.0	0.4	0.4	0.4
Състояния, възникващи през перинаталния период	3.2	2.1	2.5	4.0
Вродени аномалии, деформации и хромозомни аберации	2.1	1.8	1.4	2.9
Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неклассифицирани другаде	82.2	82.6	76.8	80.2
Външни причини за заболяемост и смъртност в това число:	58.3	44.6	57.9	61.1
Транспортни злополуки	8.8	10.6	13.6	16.2
Умишлено самонараняване	10.5	6.4	7.9	15.8

Видове здравни и лечебни заведения

Потребностите на населението на Общината от извънболнична, болнична, рехабилитационна и медико-социална помощ се задоволяват от наличните:

Лечебни заведения за извън болнична помощ:

- Център за спешна медицинска помощ - Велико Търново;
- Диагностично-консултативен център – 1 брой;
- Медицински център – 10 броя;
- Индивидуални и групови специализирани практики;
- Индивидуални групови практики за първична медицинска помощ;
- Стоматологичен център – Велико Търново ЕООД – 1 брой;
- Индивидуални и групови стоматологични практики;
- Самостоятелна лаборатория – 16 броя;

Лечебни заведения за болнична помощ:

- МОБАЛ "Д-р Стефан Черкезов" АД;
- Диспансери – 4 броя:
 - Областен диспансер за психични заболявания със стационар – ЕООД Велико Търново
 - Междубластен диспансер за онкологични заболявания със стационар – ЕООД Велико Търново
 - Областен диспансер за пневмо-фтизиатрични заболявания със стационар – "Д-р Трейман" ЕООД Велико Търново
 - Областен диспансер за кожни и венерически заболявания със стационар – ЕООД Велико Търново

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

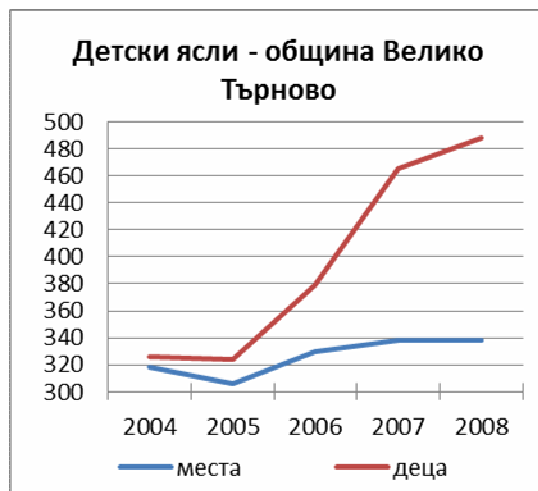
- Медицински център за рехабилитация и спортна медицина;

Забелязва се намаление на броя лечебни заведения за извън болнична помощ и същевременно слаб ръст на капацитета на болнични заведения

Други заведения:

- Дом за медико – социални грижи;
- Постоянни детски ясли – 9 броя;
- Детска млечна кухня;

Въпреки увеличени брой ясли през периода между 2004 и 2008, техния капацитет се е повишил съвсем слабо, като те не успяват да отговорят на завишеното търсене на техните услуги, което се е увеличило драстично в периода от 2005 до 2008г. с над 50%.

Изводи:

- Висок дял на заболяванията на органите на кръвообращението.
- Добра осигуреност със здравни институции и квалифициран персонал.
- Не добра материална база на здравните институции.

2.1.5. Социални дейности

Съгласно правните разпоредби на Закона за социалното подпомагане, Община Велико Търново административно управлява специализирани институции за социални услуги:

- Центрове за социална рехабилитация и интеграция на лица в неравностойно положение – 5 бр;
- Защитени жилища – 6 броя;
- Дневни центрове за деца – 1 брой;
- Защитени работилници за лица с умствена изостаналост – 4 броя;
- Други заведения и дейности за социални услуги, извършвани в обичайна домашна среда – 4 бр;
- Домове за възрастни хора с умствени затруднения – 3 броя;
- Домове за стари хора – 2 броя;
- Центрове за настаняване от семеен тип – 4 броя;
- Други заведения за социални услуги, извършвани извън домашна среда – 2 броя.

Прави впечатление слабо покачване на капацитета на центрoвете за социални услуги и рязкото покачване на тяхната заетост, което говори, че въпреки подобреното предлагане на социални услуги е необходима още по-голяма концентрация на средства и усилия в тази посока. Особено остра е нуждата от разширяването на капацитета в Центровете за социална рехабилитация и

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

интеграция на лица в неравностойно положение, където към 12.2008г. при капацитет от 102 места е имало 640 посетителя.

Социални услуги в домашни условия Община Велико Търново предлага чрез услугите „Домашен помощник“ и „Домашен асистент“ които обслужват възрастни хора, лица с увреждания и деца с увреждания.

На територията на Общината има и 26 клуба на пенсионера и инвалида, които по начин на финансиране са общинска дейност.

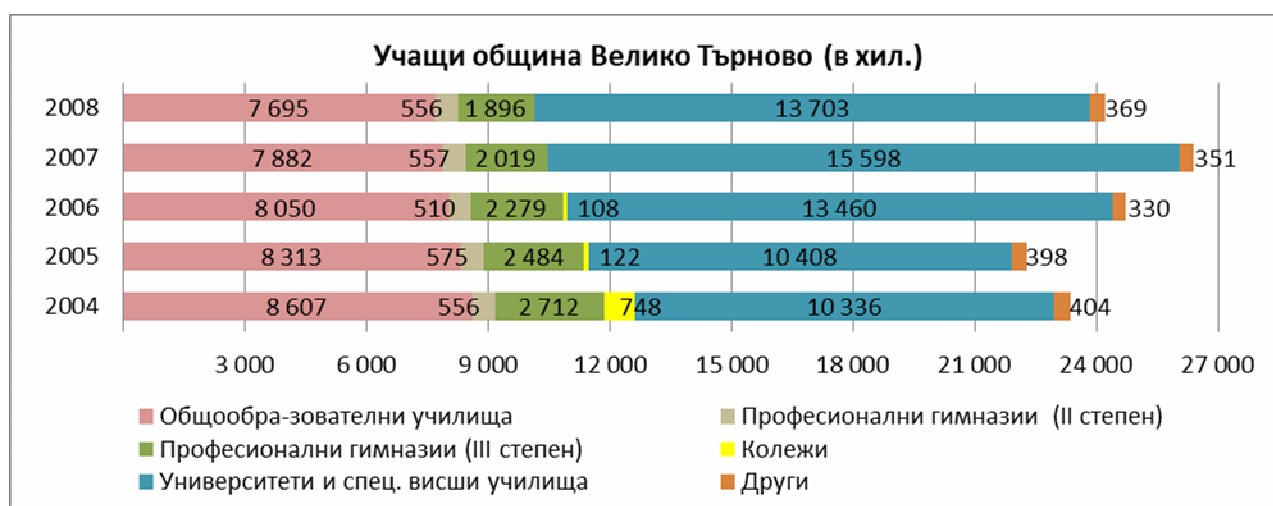
Спазвайки законовите изисквания и указания от Агенцията за социално подпомагане, в специализираните институции се извършват социални дейности за задоволяване на ежедневните потребности на лицата и/или семействата; здравни потребности; образователни потребности; рехабилитационни потребности; потребности в свободното време; потребности от неформални контакти.

През период 2007 – 2010 г., по Националната програма "От социални помощи към осигуряване на заетост" са включени над 100 безработни лица, а във аварийни групи над 90 лица от общината.

2.1.6. Образование

Учащи:

Община Велико Търново поддържа оптимизирана и добре функционираща мрежа от общообразователни и професионални училища в направление – туризъм, икономика, лека промишленост, електроника, строителство. В сферата на висшето образование обликът на Община Велико Търново се определя от Великотърновският университет "Св.св. Кирил и Методий", който е вторият по големина в България и е наследник на просветните и културни традиции на знаменитата Търновска книжовна школа от XIV век. ВТУ предлага обучение в хуманитарни и икономически профили, както и в сферата на информационните технологии и системи и математиката. Студентите, които се обучават във ВТУ са над 10 000 в над 60 специалности. Във Велико Търново се намира и най-голямото и най-старо висше военно училище в България – Национален Военен Университет "Васил Левски".

На територията на Община Велико Търново има още 2 професионални колежа, 8 професионални гимназии, 2 специални училища и 21 общообразователни училища. В рамките на разглеждания период се забелязва тенденция за намаляване на учащите в общообразователни училища и гимназии и относително увеличение на студентите в двата университета. В същото време,

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

негативна тенденция е намаляването общия брой на преподавателите, което неминуемо дава отражение върху качеството на предлаганата образователна услуга.

През последните години се наблюдава тенденция на нарастване броя на лицата в училищна възраст, непосещаващи училище. Основните причини за непостъпване или отпадане на учениците от училище са различни по своя вид и обхват: медицински, икономически, социални. С нарастване на възрастта, нараства и броят на непосещаващите учебни заведения. В следствие на тази тенденция и благодарение на

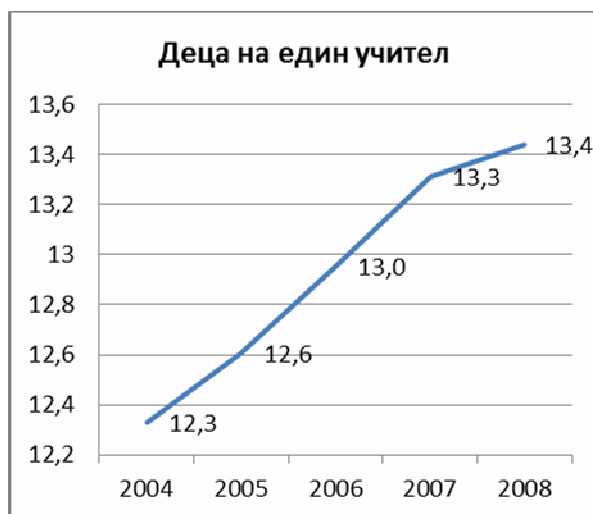
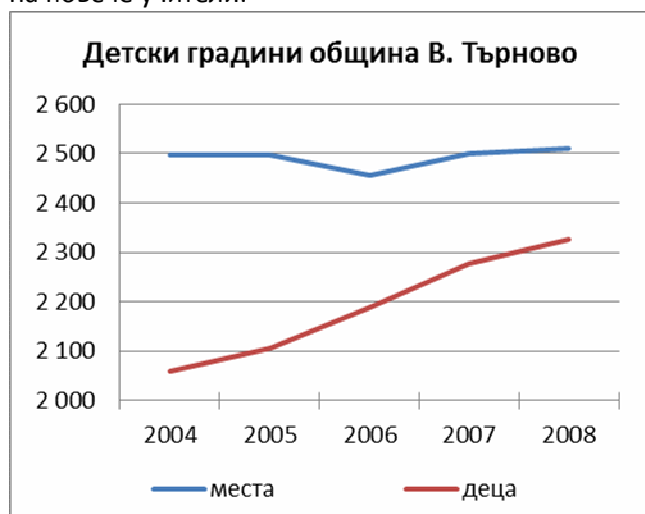
намаляването на общия брой деца на територията на общината, учениците драстично намаляват от 8,607 през 2004г. до едва 7,165 през 2010г. Известна положителна тенденция при работата на общинската администрация е постоянно нарастващите инвестиции в материалната база на образователните институции.

Тревожен е и факта, че много малък процент от населението на Общината се включва в програми за преквалификация и образование на възрастни.

Важна характеристика на населението е образователното му равнище. Населението с високо образователно равнище (висше, колежанско и средно образование) за община Велико Търново е над средното за страната. Налице е абсолютно и относително нарастване на населението с висше образование. Повече от половината от лицата с високо образователно равнище са в гр. Велико Търново.

Детски градини:

Територията на Община Велико Търново се обслужва към 12.2008г. от 25 детски градини. Прави впечатление, че въпреки закриването на някои непълноценно функциониращи детски заведения, общият капацитет не е намалял. От друга страна, позитивната тенденция за повишена посещаемост на детските градини води до увеличаване броя на децата на един учител. Тенденцията е негативна от гледна точка на пълноценната грижа за децата, но може да бъде компенсирана с назначаването на повече учители.

Обслужващи звена:

1. Център за работа с деца – Общински детски комплекс град Велико Търново;

2. ЦОУК – Във Велико Търново се намира един от тринадесетте национални центрове;
3. Между училищен център за трудово-политехническо обучение /МЦТПО/;

2.1.7. Спорт

Спортни организации

На територията на Община Велико Търново функционират над 50 спортни организации, лицензирани по Закона за физическото възпитание и спорта. Големият брой на спортните организации показва относителна стабилност в развитието на спортната дейност на територията на общината. В сравнение с останалите общини в страната, Община Велико Търново се нарежда на едно от първите места по брой регистрирани спортни организации, развиващи постоянна дейност и отчитащи високи спортни постижения, както на регионално, така и на национално и на международно ниво. Основно направление в дейността на клубовете е развитието на масовия спорт, формиращ здравния статус на децата и юношите. Създаването на благоприятни условия за повишаване обхвата на занимаващите се със спорт е един от основните приоритети в общинската политика.

Спортна инфраструктура

На територията на град Велико Търново са изградени следните спортни комплекси:

- СК"ИВАЙЛО"-ЮГ със зала за художествена гимнастика, за борба, карате, баскетбол, спортна гимнастика, закрыта писта, спортно стрелбище;
- СПОРТНИ ЗАЛИ СЕВЕР с 4 зали: за щанги, борба, стрелба и още една зала;
- ПОКРИТ ПЛУВЕН БАСЕЙН със зала за хандбал;
- ЛЕДЕН СТАДИОН със ледено поле;
- СК"ЮНАК" със зала волейбол, игрище за тенис на корт и баскетболно игрище;
- ЗАТРЕВЕН ФУТБОЛЕН ТЕРЕН с трибуни с 20 000 седящи места.

През 2010 година със средства на общината са проведени 35 регионални и национални спортни събития.

Приоритети в развитието на спорта в община Велико Търново:

- Подготовка, организиране и провеждане на ученически игри
- Изработване на проекти за организиран ваканционен отдих на деца и ученици
- Съвместни дейности с МОН и ММС по проекти и програми свързани с борбата срещу дрогата.
- Осъществяване на координация между Министерството на младежта и спорта и дейността на спортните организации.
- Подпомагане за спортна дейност от бюджета на Община В.Търново на тренировъчна, състезателна дейности и домакинства по заявка от Български спортни федерации.
- Оказване на методическа помощ на спортните организации при подготовка на проекти за кандидатстване пред ММС.
- Определяне на дни за свободен достъп до спортни бази и игрища.
- Организиране във връзка с общинската програма за ограничаване на тютюнопушенето, на срещи на спортна тематика с представители от различни възрастови групи на населението на Общината.
- Провеждане на състезания организирани съвместно със спортни клубове по различни видове спорт с цел ангажиране на младото поколение.
- Изпълнение на спортно-оздравителната програма съвместно със Медицински център за рехабилитация и спортна медицина и Методиката и за прилагането и в домашни условия.

Юли 2011

- Провеждане на рехабилитационно-спортни услуги с цел подпомагането и подобряването на двигателната активност на тази група хора.

2.1.8. Култура

Културни институти и организации:

Държавни културни институти:

- МДТ "Константин Кисимов"
- Национален музей на архитектурата
- Археологически институт и музей на БАН – филиал Велико Търново
- Къща-музей "Емилиян Станев"

Общински културни институти:

- Галерия "Иван Христов"
- Изложбени зали "Рафаел Михайлов"
- Младежки дом

Културни сдружения:

- Градски читалища – 7
- Селски читалища с библиотеки - 28
- Към по-голямата част от читалищата функционират над 25 самодейни театри, фолклорни формации, хорове за школувано пеене, групи за автентичен фолклор, групи за стари градски песни, музикални школи и др.
- Културни сдружения – 6бр.
- Частни сдружения, галерии, формации – 4бр.

Сдружения с нестопанска цел:

- Клуб "Велико Търново"
- Представителство на СБХ
- САБ – клон Велико Търново
- Общински комитет "Васил Левски"
- СБЖ – Велико Търново
- Занаятчийска камара и др

Частни сдружения и формации: галерии, детски формации и студия, куклен театър

Прояви с международно, национално, регионално и местно значение:

- Международен фолклорен фестивал
- Международен еко-фестивал
- Международен фестивал "Балкан фолк"
- Международен конкурс за млад поп изпълнител "Сребърна Янтра"
- Международен пленер живопис "Велико Търново", "Малка графика" и "Дървопластика"
- Национална изложба на педагозите-художници
- Национален събор на хляба
- Национално честване на Деня на Независимостта
- Общински празници на любителското художествено творчество
- Летен фестивал „ Сцена на вековете”
- Петропавловски Национален събор на народното творчество;
- Международен фестивал на военните оркестри;
- Фестивал на детско –юношеското театрално творчество „Малкият принц”;
- Ромски фестивал „ Отворено сърце”

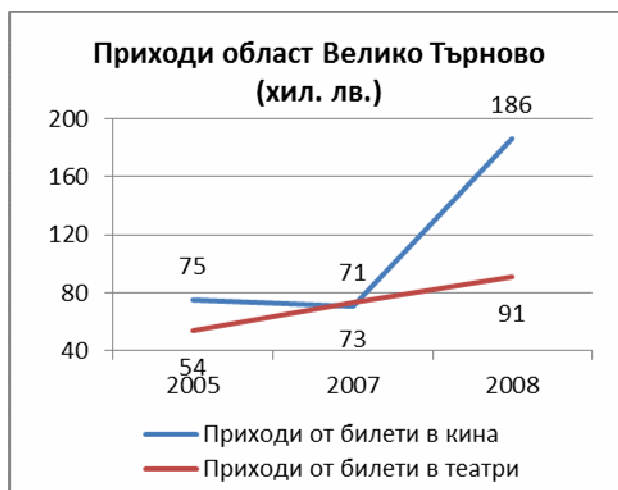
Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

- „На мегдана в Арбанаси“
- Литературен алманах „Света гора“

От представените данни следва изводът, че в общината има богата мрежа от културни институции, обособен сграден фонд, човешки ресурси с подходящо образование и професионален опит, гарантирано финансиране от държавния и общинския бюджет, добри традиции и успешни практики в организирането на големи културни прояви.

Макар и за много ограничен период за който са проследени тенденциите, може да се забележи стабилна тенденция за увеличаване посещенията в музеите на територията на област Велико Търново, което е свързано и със силно развиващата се туристическа индустрия основна на културно-историческото наследство. Същевременно се наблюдава и умерен но стабилен ръст на приходите от билети за театър и повече от двойно повишение на приходите от билети за кино.

2.1.9. Културно-историческо наследство

Богатото културно-историческо наследство и уникални природни, исторически и архитектурни дадености утвърждават град Велико Търново като забележителен исторически, културен и туристически център. Паметници на културата, събрани в резервати, ансамбли, комплекси, групови обекти и 1515 единични. Според историческия период към който принадлежат, те са праисторически, антични, средновековни и възрожденски, а в съответствие с научно-културната специфика – археологически, исторически, архитектурно-строителни, художествени, етнографски. Емблематичен за града е уникалният аудио-визуален спектакъл „Царевград Търнов – звук и светлина“. Приоритет е съхранението на традициите на миналото и свързването им с бъдещето. Редица галерии, изложбени зали, музеи и църкви представят богатото културно и историческо наследство на Общината.

Обекти на подчертан туристически интерес:

- Хълмът Царевец, който е бил главната крепост на средновековната столица, а днес е впечатляващ музей на открито в който са експонирани останките от дворцовите и патриаршеските комплекси на Второто българско царство (12 – 14 век).
- Хълмът Трапезица е съсредоточие на голям брой църкви от същия период. При археологическите проучвания са разкрити останките на 14 храма с богата вътрешна и външна декоративна украса.

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

- На 18 км от Велико Търново са разкрити останки на основания от император Траян през 102 година римски град Никополис ад Иструм.
- Възрожденския архитектурно-исторически резерват с.Арбанаси. Неговите църкви съхраняват изящни образци на българската иконописна и резбарска школа.
- През 1955г. град Велико Търново е обявен за архитектурно-музеен резерват, включващ Средновековните крепости Царевец и Трапезица, Средновековните църкви "Св.Димитър", "Св.Петър и Павел", "Св. 40 мъченици" и "Свети Георги", както и 670 сгради, 5 църкви от Възраждането и 17 манастира в околностите на града.Основната част от културно-историческото наследство е експонирана в най-стария и най-голям извън столичен исторически музей.

Сграден фонд

В старинната градска част се намират около 3120 броя жилища в 2270 сгради. От тях само 150 са съвременни и с масивни конструкции, а останалите са паянтови и полу-масивни сгради. Голяма част от старите къщи вече са достигнали максималния процент на амортизация и физическа износеност. Някои не се обитават и са изоставени предвид изгниване и износване на градежа. Друга част от старите сгради се стопанисват и поддържат добре. Те са на повече от сто години и за радост на специалисти и гости са успели да запазят своя архитектурен и народен образ.

Инфраструктура

Повечето от улиците намиращи се в старата градска част са от периода на Възраждането. Те са с ниска проходимост и характерна настилка от калдаръм. Такива са ул."Г.С.Раковски", "Въстаническа", "П.Типографов", "Поп Матей Преображенски" и др., за които е въведен различен режим на организация на движението. Преминаването през територия на Стария град на значителен брой автомобили и паркирането им е основен проблем за него. В перспектива, в съответствие с ОГП и общия транспортно-комуникационен план трябва да се актуализират и реализират входовете и връзките на транспортния поток, необходимите парко-места в тези зони и подходът към природните забележителности и местата за организиран отход на туристите, жителите и гостите на града. Съществуващото електрозахранване в старата част на града е сравнително добро. Мрежата за ниско напрежение е изградена кабелно и въздушно в някои части на кв."Вароша". Към момента се изгражда газостабилителната мрежа.

Изводи:

Културно-историческите паметници са сред стратегическите фактори за устойчиво развитие. Тяхното ново социализиране трябва да изиграе решаваща роля за превръщането им от обект на опазване в инструмент за развитие. Интегрираният подход по опазването и валоризирането на културното наследство е важно условие за повишаване привлекателността на общината както за инвестиции, така и за изграждане на качествена жизнена среда при запазване на регионалната идентичност.

Проблемите са: амортизиран сграден фонд и материално-техническа база, недостатъчна квалификация в сферата на рекламата и маркетинга, липса на обвързаност на културните дейности с крайните резултати, недостатъчна и неефективна форма на финансиране, липса на действителен пазар на труда в културната сфера.

2.1.10. Неправителствени организации

Основна насока в работата на местните власти е синхронизиране дейността на неправителствените организации на местно, регионално и национално равнище и стимулиране на съвместни инициативи за устойчиви партньорства в полза на местните общности за изграждането на действащи механизми за гражданско участие в процесите на вземане на решения и постигане на по-голяма

Юли 2011

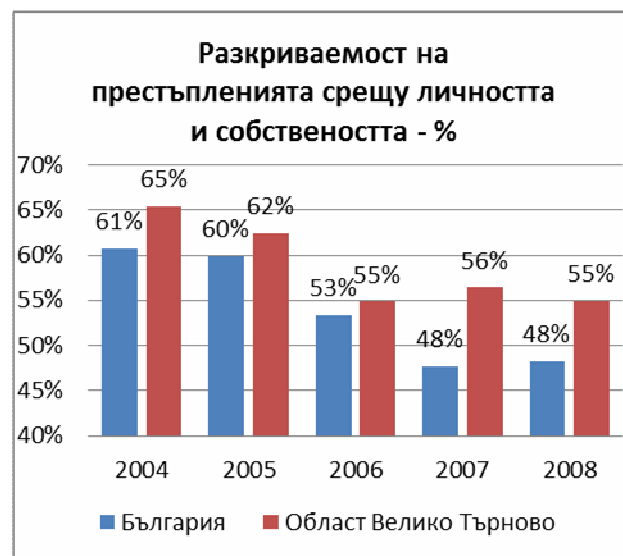
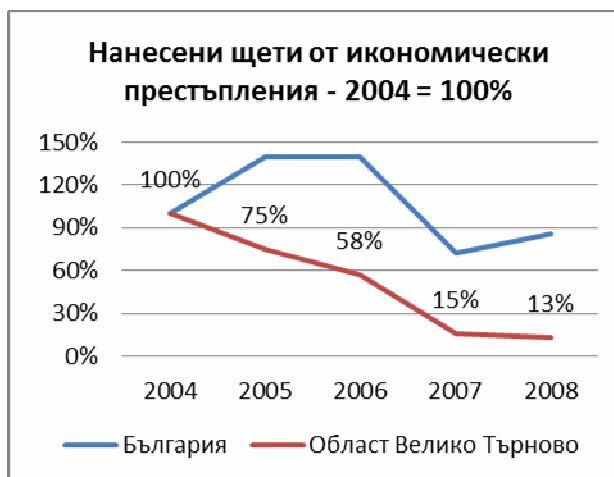
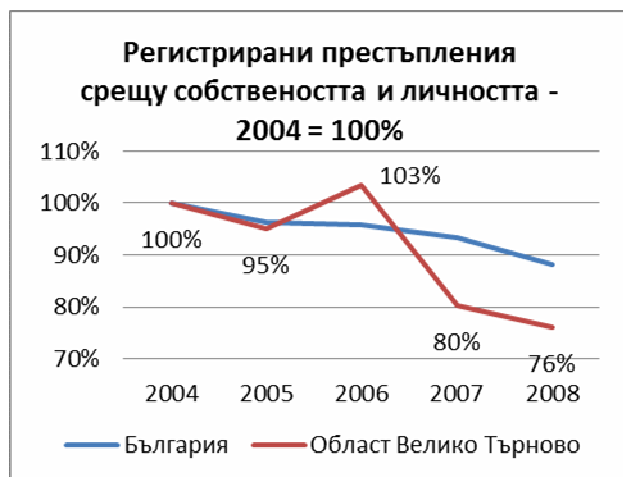
АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

ефективност на местните власти и развитието на региона. На територията на Общината работят активно над 60 неправителствени организации с различни мисии и обхват на работа, но макар и различни и в различни сфери на обществения живот, пряко или косвено подпомагат местната общност.

Въпреки многообразието и доказания капацитет на значителната част от НПО все още се забелязват липси или недостатъчно предлагани услуги. Основно тези слабости се забелязват в:

- Информация и съдействие за достъп до нови технологии и иновации;
- Недостатъчно опит и практика за съвместна работа по общи проекти, обединяващи университети, изследователи, консултантски фирми, НПО и МСП;
- Недостатъчен достъп до информационни технологии и съвременни комуникации
- Недостатъчно практики в публично-частните партньорства и работата в мрежи;
- Недостатъчно партньорства с НПО от други общини.

2.1.11. Престъпност

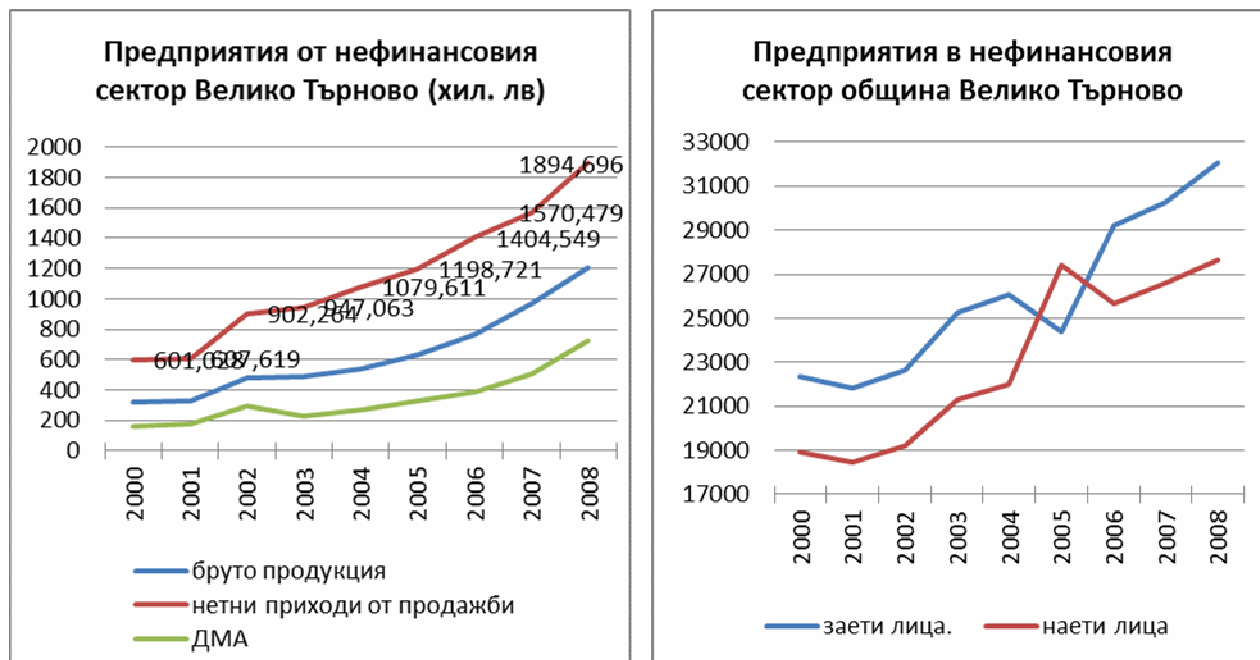
Статистическата информация по отношение на престъпността на територията на област Велико Търново показва положителна стабилна тенденция за намаление на престъпността срещу собствеността и личността (до 76%), по сериозно отколкото тенденцията за България. Същевременно е положителна и тенденцията за намаляване на щетите, нанесени от икономически престъпления, които са се свили до едва 13% от стойностите през 2004г. За същия период, тенденцията на национално ниво е за понижение едва до 90%. От друга страна, негативна е тенденцията за намалена разкриваемост на престъпленията, като и тук националната тенденция (до едва 48%) отново е по-притеснителна от тази за областта (от 65% през

2004г. до 55% през 2008г.).

2.2. Анализ на икономическото развитие на общината

Икономиката на Община Велико Търново се отличава с разнообразна отраслова структура и силна териториална концентрация в гр. Велико Търново. Делът на търговията и услугите продължава слабо да се увеличава за сметка на селското стопанство.

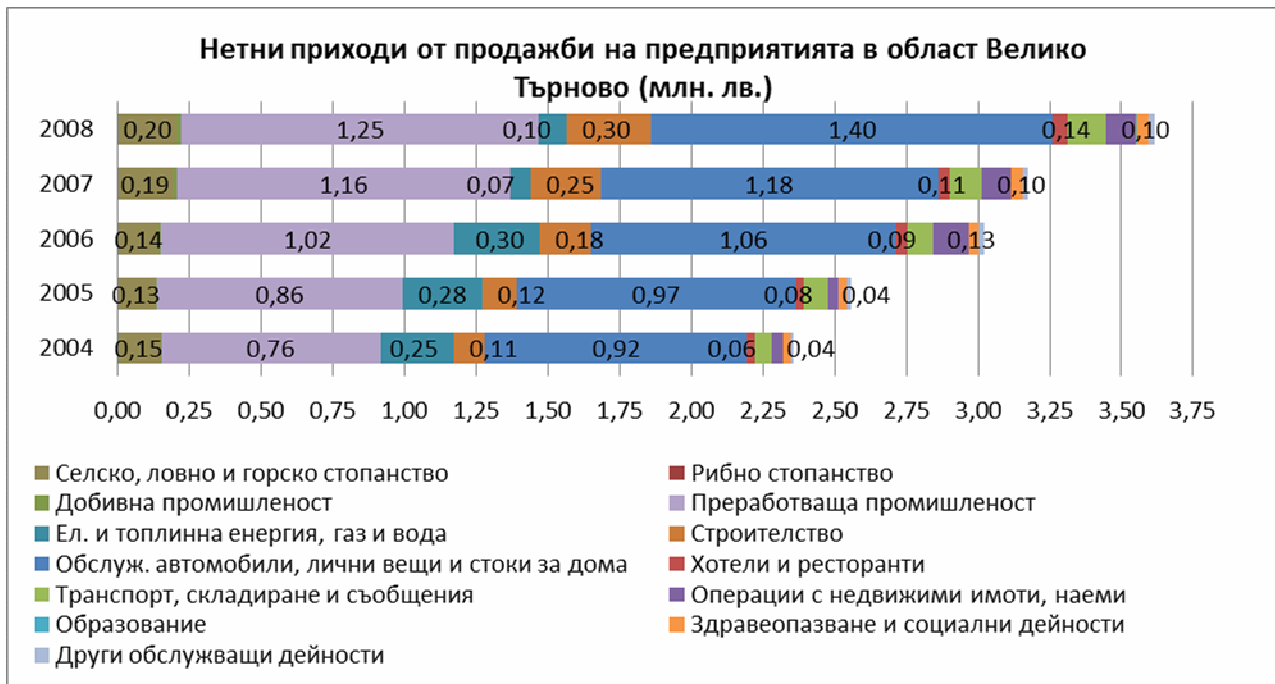
Наличната статистика показва силен ръст по всеки един от разглежданите показатели в периода между 2000 и 2008г. Инвестициите в ДМА и бруто продукцията са се увеличили четворно, докато нетните приходи от продажби – над три пъти. На този фон не е изненадващ и ръста с почти 50% на заетите и наетите лица в нефинансови предприятия. По бавният ръст на заетостта в рвнение с ръста на приходите показва също, че предприятията подобряват ефективността си и се насочват към продукция с по-висока добавена стойност. Същевременно, важно е да се отбележи, че през годините между 2008 и 2010г., за които няма налична статистика, икономиката бележи стагнация, а в някои сектори дори и спад (селско стопанство, текстилна промишленост) и бележи относително слаб ръст в началото на 2011г., главно в промишленото производство.

До 2008г. се очертава ръст на заетите в основните дялове на икономиката на територията на общината, с изключение на селското стопанство, където се наблюдава относителен спад. Сериозен е ръстът на заетите в сектора на услугите и сравнително по-слаб в сектора индустрия. От 2009г. се забелязва стагнация на заетостта и намаляване на броя на заетите най-вече в сектора индустрия и особено силна тенденция за намаляване в подсектора строителство.

При проследяване развитието на основните подсектори на икономиката се забелязва относителен ръст при всеки един от структуроопределящите такива за област Велико Търново. С две трети нарастват приходите в сектора на преработващата промишленост и с почти толкова търговията и поддръжката и обслужването на автомобили и лични вещи, които са основните структуро определящи подотрасли. Ръстът в строителството, транспорт, складиране и съобщения и операциите с недвижими имоти е дори още по-висок, над два пъти. Ръст бележи и селското стопанство, с 50%, докато от основните сектори свиване се наблюдава в производството и доставката на ел. енергия, газ и вода до 40% от стойностите през 2004г.

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

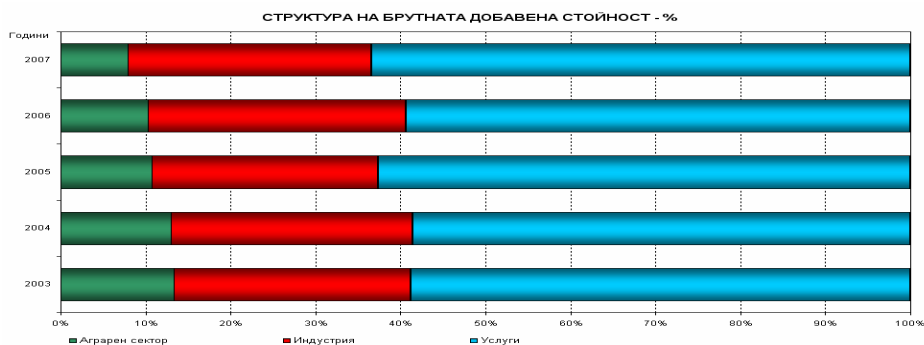
Бизнес и пазарната и инфраструктура на община Велико Търново е недобре развита и в малка степен отговаря на съвременните нужди и потенциала на бизнеса, за една реструктурираща се икономика, основана на знанието. Като основна слабост може да се счита липсата на нови модерно оборудвани пространства, концентриращи в себе си водещите фирми и производства. Добър ресурс в тази насока е наличието на достатъчен брой производствени зони. Все още недостатъчно развит е секторът на бизнес услугите. Съществуващите производствени зони се нуждаят от съществена рехабилитация и инфраструктурно обновление.

Във Великотърновска община имат изградени клонове следните бизнес структури: Стопанска камара, Великотърновска търговско-промишлена палата, Камара на винопроизводителите, Съюз на частните предприемачи "Възраждане" и др.

Равнището на предлаганите бизнес услуги в общината не е задоволително, независимо че се наблюдава ръст през последните години. Свидетелство за това са увеличените с пъти инвестиции в сектора през годините до 2009г.

2.2.1. Регионални сметки и инвестиции

През разглеждания период продължава тенденцията за увеличаване делът на услугите, като основен елемент от икономиката както на общината, така и на областта, както и свиването делът на селското стопанство.

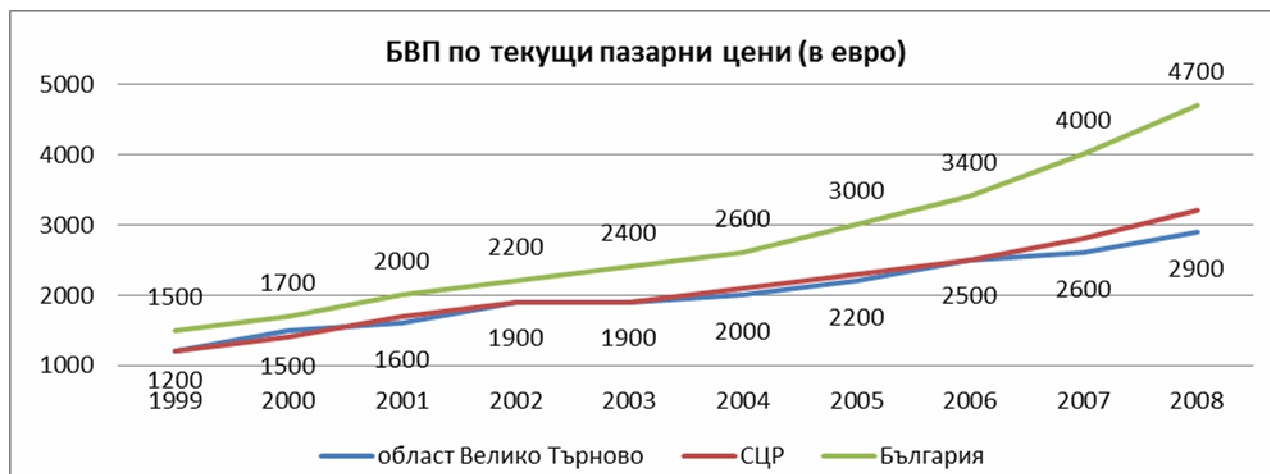

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

През периода между 1999 и 2008г. БВП бележи ръст от почти 150% за област Велико Търново. В сравнение със средния за България ръст от над 200%, областта сериозно изостава. Към момента „дупката“ в производителността средно за страната и тази за областта е нараснала до 1800 евро, а индикациите за засилването на тази тенденция са тревожни. В последните години, областта изостава и в сравнение с останалите области от СЦР.

На фона на значително по-устойчивият ръст на БВП за България и за ЕС, като цяло, ръстът за СЦР е много непостоянен и в рамките на периода от 2000 до 2007г. често остава под средните стойности за ЕС, които от своя страна са далеч под средните стойности за България. През 2009 и 2010г. се наблюдава свиване на българската икономика, което неминуемо се е отразило на представянето на района като цяло и Общината в частност. Тенденцията за неустойчивост на представянето е изключително притеснителна, защото желаното икономическо сближаване на

регионите в България не е на лице.

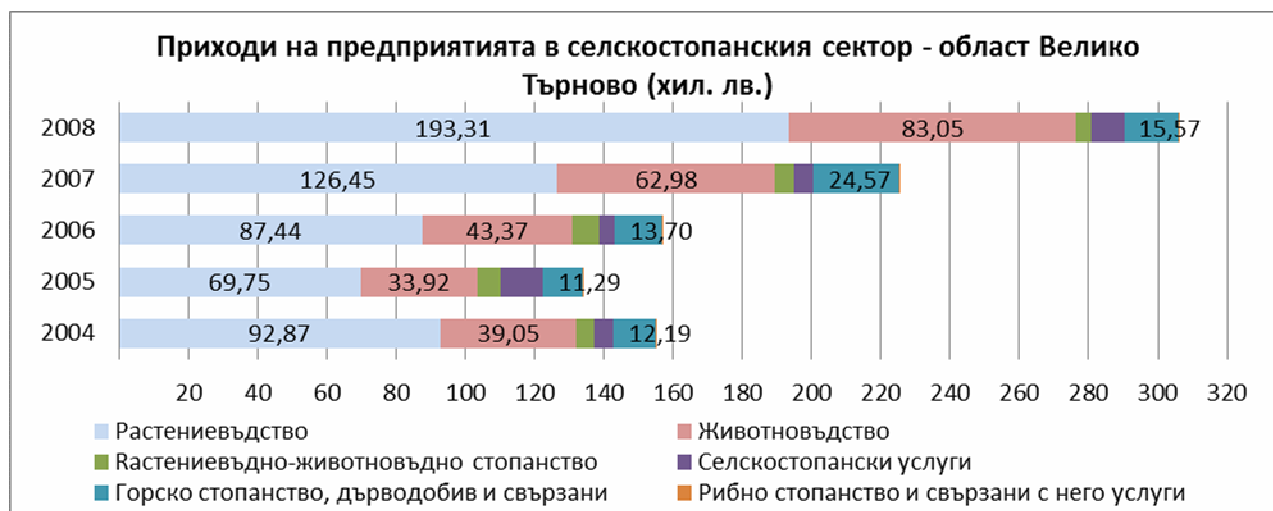
Слаба е инвестиционната активност. Чуждите инвестиции са недостатъчни и не водят до ново технологично развитие и ноу-хау, което да повиши местната конкурентноспособност. Притокът на чуждестранни инвестиции за периода между 2003 и 2008г. е около 1% от общите за страната. След положителната тенденция за тяхното нарастване до 2007, в периода на глобална икономическа криза, ПЧИ рязко се свиват. Общината все още не е достатъчно привлекателна за инвестиции и това се отразява на забавения темп на технологично и инфраструктурно обновление с трайни икономически последици.

2.2.2. Селско и горско стопанство

Висок е делът на обработваемата земя, а Общината е със значителни водни ресурси. Земеделските земи са раздробени на многобройни маломерни участъци. Нисък е делът на поливните площи, амортизирани и разрушени са напоителните системи и съоръжения.

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

Анализът на приходите в селскостопанския сектор за област Велико Търново показва двоен ръст на подсекторите растениевъдство и животновъдство и относително по-слаб ръст на горското стопанство, дърводобива и селскостопанските услуги. Растениевъдството запазва водещия си характер при формирането на основните приходи.

Проблемите в селското стопанство могат да се групират в няколко направления:

- ниска енерго въоръженост, морално и физически остаряла материално-техническа база.
- ниски изкупни цени и несвоевременно изплащане на продадената продукция, което довежда до невъзможност за своевременното финансиране на следващите агротехнически мероприятия и закупуване на необходимите торове, препарати, семена и др.

Растениевъдство

Природно-климатичните условия в региона благоприятстват производството на зърнено-житни, технически и фуражни култури. Приоритетно място в растениевъдството заемат пшеницата, ечемикът и слънчогледът. През последните години засетите площи и получените средни добиви от тези култури варират, като тенденцията е за увеличение и на добива и на заетите площи.

Общият размер на стопанисваната земеделска земя в Община Велико Търново бележи слаба тенденция за намаляване през последните години, като най-вече намаляват постоянно затревените площи и овощните градини. В структурата на обработваемата земя най-голям е делът на зърнените и фуражни култури, при които се наблюдава увеличение на посевните площи. Наблюдава се увеличение и на площите, предназначени за маслодайни култури, докато при трайните насаждения се забелязва стабилизиране.

Животновъдство

Животновъдството в общината се развива главно в личното стопанство и по-малко в кооперативните дружества. В областта на животновъдството се наблюдава относително постоянно запазване на броя на отглежданите животни. Наблюдава се тенденция на леко намаляване на отглеждане на говеда, крави и биволи, докато отглеждането на свине, птици и пчелните семейства нараства. Леко нараства и производството на месо, докато събраното и преработено мляко намалява почти двойно за периода между 2004 и 2008г. При селскостопанската техника в последните години се наблюдава тенденция за закупуване на нова или втора употреба по-високопроизводителна техника.

В същото време негативните тенденции от ниския ръст в развитието в животновъдството са свързани с общата икономическа среда в страната. Върху развитието на тази сфера оказват влияние миграционни процеси, състоянието на преработвателната промишленост, технологичната, пазарната

Юли 2011

и търговска инфраструктура, общото платежоспособно търсене и потребление на селскостопански продукти. Доходите на селскостопанските производители изостават в сравнение с тези в други сфери, което води до намаляване на мотивацията за пълноценно трудово ангажиране в аграрната сфера.

Пазар на земеделска земя

Пазарът на земеделски земи в общината е слаб, като и той е силно повлиян от икономическата рецесия. Положителната тенденция за общината в повишението на пазарните цени се наблюдава до 2009г., след което личи относително стабилизиране на цените, но и стагнация на пазара. Предпочитат се по-големи площи от 5 до 15 дка за II и III категории земи с цел развитие на земеделско производство. Цената на земята се движи в много широки граници от 150 до 500 лв/дка, като определяща за цената е и големината на парцела, поради засиленото търсене на уедрени масиви. Средните пазарни цени на земя от II до IV категория се движат около 300-350 лв/дка. Прави впечатление почти тройният ръст на цената на земята в сравнение със стойностите от 2004г. В община Велико Търново има повишено търсене на имоти в землищата на селата. Търсят се имоти в землищата на с. Ресен, с. Дичин и с. Русаля за III и IV категория земи. Целта е развитие на зърнопроизводство. В полупланинските райони на общината се търсят имоти в близост до населените места за категории от VI до VII-ма. Целта е развитие на селски туризъм и за това предпочитаните парцели са до 5 дка.

Горско стопанство

Горският фонд в община Велико Търново заема площ от около 2400 ха. От тях всички са залесени (27,2% от площта на общината, при средно за страната 31,7%). Горският фонд на община Велико Търново се стопанисва от държавното лесничество "Велико Търново".

Горите в общината са главно широколистни. Заливните и крайречните гори са разположени от 0 до 400 м н.в. – към тях се отнасят върбовите и тополовите гори по долните течения на Янтра, Росица. Равнинно-хълмистите дъбови гори от 0 до 400 м н.в. са съставени от благун, цер, липа, акация, клен. Хълмисто-предпланинският пояс на смесени широколистни гори е от 400 до 600 м н.в. и е съставен от зимен дъб, габър, цер, благун, липа и др. Относителният дял на иглолистните гори е сравнително малък.

Ерозията в горския фонд не е с големи размери. За ограничаването ѝ трябва да се провеждат лесотехнически мероприятия за подобряване на горскорастителната покривка – главно условие за защита на почвата.

Дивечовият състав на територията на горите е особено разнообразен. Срещат се благороден елен, сърна, див заек, лисица, фазан, яребица, глухари, орли, соколи и др.

Основните насоки за развитието на горските територии се определят от лесоустройствените проекти на лесничествата. Наред с лесокултурните дейности основни дейности са запазване и обогатяване на видовото разнообразие на дивеча на територията на общината; изграждане на ловностопански съоръжения и провеждане на необходимите биотехнически мероприятия; възпроизводство, опазване и охрана на дивеча; ползване на дивеча и дивечовите продукти.

Основните проблеми за подобряване на горския сектор са свързани с трудности при управлението на горския фонд поради ограничените налични ресурси за лесовъдни мероприятия, ниското ниво на защита от пожари и други бедствия, и лошото състояние на горските пътища.

2.2.3. Промисленост

Промислеността на Община Велико Търново е многоотраслова, като конкурентоспособността на отделните фирми е силно зависима от тенденциите на развитие на международните и националните

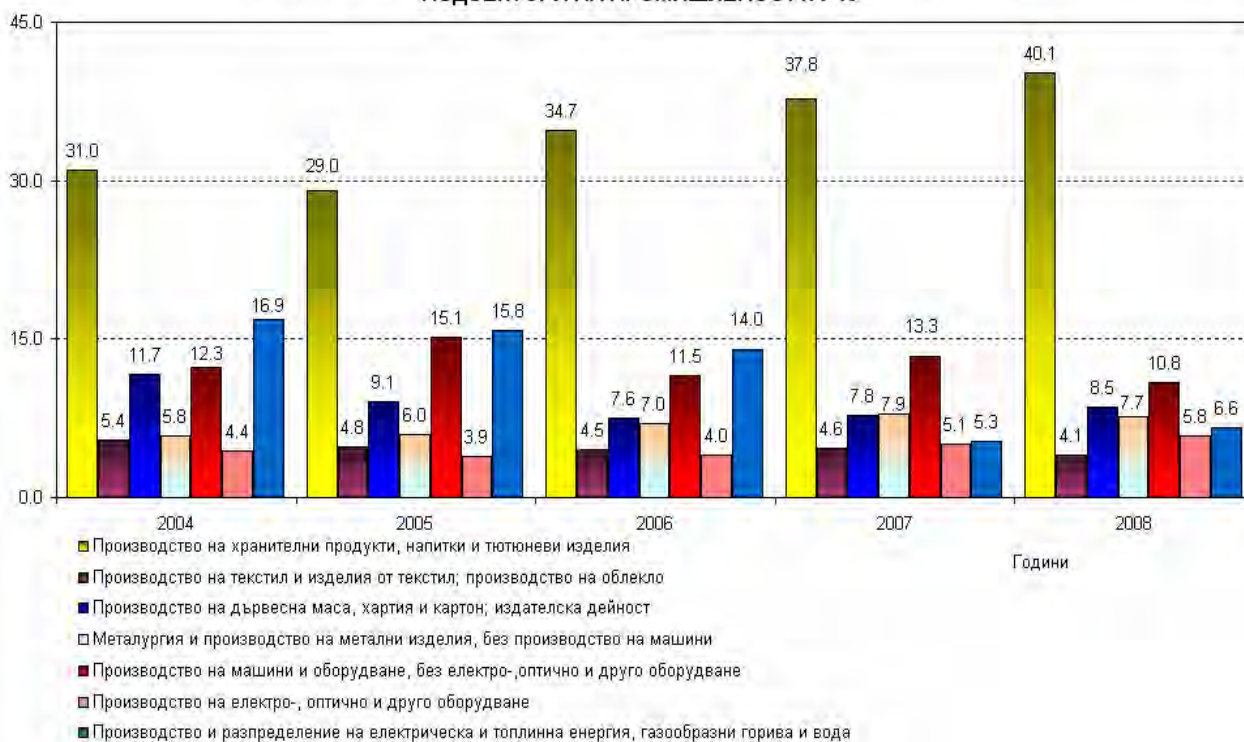

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

отраслови пазари. Структурата на промишлеността е разнообразна, което е добра предпоставка за икономически растеж чрез коопериране и заздравяване на между секторните връзки на отраслите вътре и извън общината. През последните години се наблюдава увеличение на ръста в производството на структуроопределящи промишлени предприятия, в основата на който стои способността за адаптивни на отделни отрасли в индустрията.

Сферата индустрия търпи значителни промени. Намалява относителния дял на ДМА от всички ДМА на Общината. Запазва се броя на единиците в сферата .По отношение на структурата, нараства значението на хранително-вкусовата промишленост и намалява делът на дървообработващата промишленост, производството и разпределението на ел. и топлинна енергия, газ и вода. Като динамика на процесите в тази сфера се забелязва тенденция за запазване на производството на едно равнище и стесняване на неговия профил. Спад се отчита в периода след 2008г., като преобладаващата тенденция е стабилизация в индустрията, но на едни не високи нива.

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ПРОИЗВЕДЕНАТА ПРОДУКЦИЯ В НЯКОИ ОСНОВНИ ПОДСЕКТОРИ НА ПРОМИШЛЕНОСТТА- %

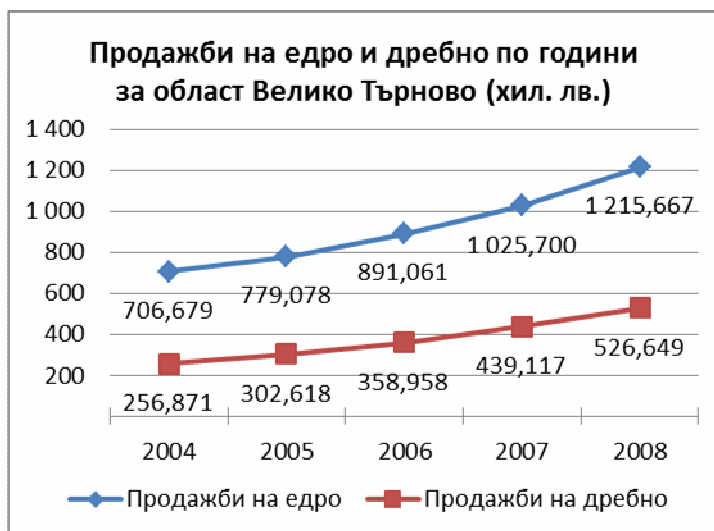
2.2.4. Строителство

До 2009г. с много големи темпове се реализират проекти в областта на жилищното строителство. Тенденция на увеличение през този период бележи и изграждането на много сгради свързани с комплексното обществено обслужване. В периода след 2009г. строителството, в синхрон с националните тенденции, бележи рязко свиване. Известна компенсация в случая са публичните инвестиции в инфраструктура и общински и държавен сграден фонд, които обаче не могат да компенсират свиването на частния пазар.

2.2.5. Търговия и услуги

Разпределението на търговските обекти е неравномерно. В малките населени места и крайните квартали на градовете преобладават магазини за хранителни стоки и малки питейни заведения.

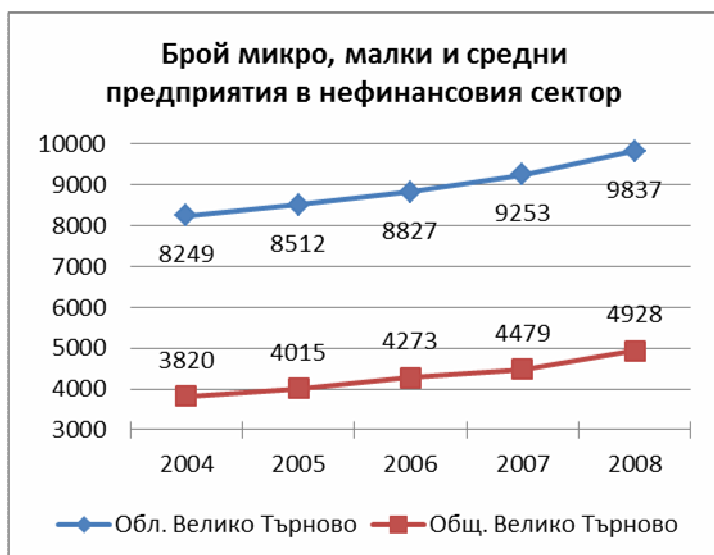
Продажбите на едро и на дребно бележат ръст през разглеждания период в рамките на област Велико Търново. Продължават да преобладават продажбите на едро, продажбите на дребно нарастват с по-бърз темп, като процентно изражение.

За периода от 2004 до 2008г. продажбите на дребно са нараснали над два пъти. С относително по-бърз темп нарастват продажбите на нехранителни стоки.

Градските пазари на дребно и магазинната мрежа в общината са друг необходим елемент за реализиране на потребителски стоки за крайния консуматор, като се наблюдава тенденция в модернизирането им в посока

усъвършенстване на материална база, еко-лаборатория, информационни и други услуги, съгласно критериите на европейската практика.

2.2.6. Микро, малки и средни предприятия

Общият брой на активните стопански субекти, които оперират в община Велико Търново през 2008 г. е 4,940, от тях 4,928 са микро, малки и средни предприятия.

Предприемаческата активност в общината е около средната за страната, но по-висока от средната за областта. Броят на сертифицираните предприятия е по-голям от повечето области в България. Динамиката на растежа на броя на предприятията в Общината и областта показват по голямата активност в рамките на Общината, където за периода между 2004 и 2008г. МСП са се увеличили с 29%, докато за същия период МСП за областта са нараснали с едва 19.3%. Основната част

от предприятията в община Велико Търново попада в категорията на МСП - 99.8%. Най-голям е дялът на микро предприятията – 89.1%. Малките предприятия бележат ръст и достигат до 8.8% а в средните предприятия са 1.8%. Изключително добро впечатление прави предприемаческата активност на територията на по-малките населени места в Общината. За периода между 2007 и 2011г. активните търговски и други стопански обекти на места са се увеличили с до 50%, което е надежден показател за възможностите на местната икономика в тези селища да демонстрира устойчивост и да предложи възможности за работа на местното население.

2.2.7. Туризъм

Структура на туристическия сектор

Икономическият профил на община Велико Търново се характеризира с развитие на модерна туристическа индустрия, която предлага познавателен, културен, конгресен, селски и екологичен туризъм. Основен дял на туризма продължава да бъде рекреативният и познавателният, но с много по-сложна и динамично променяща се конфигурация на търсените видове туризъм и с огромно разнообразие на свързаните с тях дейности и услуги. От друга страна, деловите посещения и срещи са не само източник на големи приходи, но и са твърде динамично развиващи се особено в гр. Велико Търново.

Сезонността на туризма е сравнително слабо изразена. За съжаление, все още туризмът в Общината е „спирка“, а не дестинация. Туристическото търсене се изразява в малък туристически поток, предимно от българи, с кратък престой. Средният престой на туристите остава под 2 дни на гост на общината.

Ловният туризъм в региона е традиционно силен и добре развит. Ловните полета в областта се стопанисват предимно от ловно-рибарски дружества.

Потенциал:

Община Велико Търново и прилежащият район разполагат с много добър потенциал за целогодишно развитие на разнообразни форми на туризъм - те се определят от наличието на природни и антропогенни рекреационни условия и ресурси : благоприятни климатични условия и релеф, наличие на природни и исторически забележителности, съхранени народни художествени занаяти. В общината е налице една от най-големите концентрации на културно-исторически паметници в страната. Устойчивото развитие на този вид туризъм има възможността да съживи изостаналите части на територията на Общината и да ги превърне в добро място за живот. Общината има значителни туристически атракции, свързани с фолклора, обичаите, традиционни занаяти (напр. Самоводската чаршия), както и периодични и епизодични прояви (събори, празници, конгресни прояви и др.). Природните ресурси като цяло не могат да се смятат за уникални и при тяхното оползотворяване общината има сериозна конкуренция от други общини и области на страната. Това предполага съчетаване на двата основни вида ресурси при формирането на цялостен продукт, за да се постигне уникалност и конкурентноспособност.

Управление и маркетинг на дестинацията:

В процес на подготовка е цялостна стратегия за развитие на туристическия сектор на територията на Община Велико Търново, която би трябвало сериозно да подпомогне развитието му. Правилна стъпка в тази насока е и провеждането на специализираната туристическа борса “Културен туризъм” във Велико Търново, както и участието в редица международни изложения. Към момента общинското предприятие „Царевград Търнов” ЕООД е отговорно за популяризирането на туристическите ресурси на общината и за постигане на координация между туристическата индустрия, общинските структури, културните институции и атракции и управлението на културно-историческото наследство. Въпреки създадената интерактивна информационна база данни, която предоставя цялостна информация за туристическата инфраструктура и субекти на територията на общината, незадоволително е представянето на общината или на отделни туристически центрове в Интернет.

Развитие на туристическата инфраструктура:

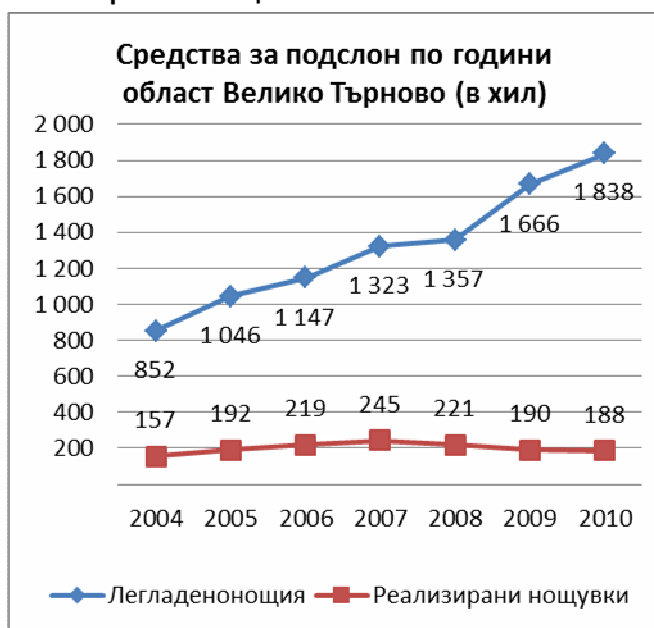
През периода след 2001г. бяха създадени редица агенции, семейни хотели, къщи за гости и спортни клубове, предоставящи услуги в тази сфера. Въпреки забавените темпове на икономическо развитие

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

в страната, като цяло, и в частност в общината, категоризирането на нови хотели, къщи за гости и други средства за подслон върви с добри темпове като само през 2010 година са категоризирани 25 нови туристически обекта за настаняване. Забелязва се фокус върху алтернативните форми на средства за подслон, като къщи за гости и къщи предлагащи различни форми на селски туризъм. Положителна е и тенденцията, че тези обекти обикновено са някаква форма на семеен бизнес в малки селища, в които икономическата активност в други сектори е силно ограничена. През периода до 2007г., купуването на имоти в населените места се превръща в мода за гражданите на Европа. За съжаление успешното развитие на туризма и алтернативните му форми е сериозно застрашено от липсата на субсидии, от процесите на реституция и др.

Реализирани посещения:

През последните години нараства броя на туристи от Германия, Франция, Англия, Израел, Холандия, САЩ, Скандинавските страни и Япония, посетили Великотърновския регион. През периода между 2004 и 2010г. се забелязва ръст от 157 хил. до 188 хил. реализирани нощувки, с абсолютен максимум през 2007г., когато на територията на общината са реализирани 245 хил. нощувки. От друга страна ръстът на капацитета на средствата за подслон е още по висок – над двукратно увеличение през периода между 2004 и 2010г. Това говори за една изключително негативната тенденция - не високата заетост на легловия капацитет, която през 2010г. е била едва 9.8%. Решението на този сериозен проблем трябва да се търси в популяризирането на Велико Търново, като туристическа дестинацията.

Икономически ефект:

В област Велико Търново през 2010 г. са реализирани приходи от настаняване в размер на 7.1 млн.лв., което е 1.09% от приходите от нощувки в България. За периода между 2003 и 2010 относителния дял на областта от целия пазар в България бележи слаб ръст. Същевременно, притеснителна тенденция се забелязва в намаляването на приходите през последните две години, докато на национално ниво на лице е стабилизиране и дори леко покачване през 2010г. В рамките на областта най-сериозен ръст е отбелязан между 2003 и 2008г. с максимум през 2008г. от 8.2 млн. лв. Малката е тежестта на туризма в областната икономика – около 10% от активните фирми, но само 1,4% от приходите през 2008г. Наред с малкия размер на фирмите, секторът се отличава и с по-малка от средната стойност за продажби на един зает и по-малка печалба на един зает.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

Специализирани кадри в областта на туризма:

Липсва систематизирана информация за заетите кадри в туристическата индустрия (брой, квалификация, възрастова структура, сезонност и др.). Наблюденията показват, от една страна, че е висок делът на мениджърите със специално образование в туризма, особено в по-големите заведения във Велико Търново, а от друга – че се усещат дефицити в подготовката най-вече на мениджърите(собствениците) на по-малки заведения и изпълнителския персонал. Важно предимство на общината е наличието на специалност “Туризм” във Великотърновския университет (съществуваща в различни форми от 1994 г.) и на Техникум по туризъм в град Велико Търново. Няма сведения за организирана система за професионална квалификация и преквалификация в туристически професии, освен някои епизодични прояви, предимно в рамките на международни проекти.

Изводи:

- Ресурсен потенциал - атракциите, свързани с културното наследство са особено важни, докато природните ресурси като цяло не могат да се смятат за уникални.
- Силно концентриран туристически потенциал в град Велико Търново.
- Скромно е мястото на общината в туризма на територията на страната.
- Ниската заетост на настанителната база и кратката продължителност на престоя.
- Слабо изразената сезонност, диверсифицираната и балансирана структура на посетителите по националност с висок дял на нетипични за България атрактивни пазари.

2.2.8. Развитие на информационните и комуникационни технологии

Сравнително бавно навлизат ИКТ в противовес с големия научен потенциал на общината. Броят на фирмите, предлагачи и ползвачи възможности предлагани от Интернет непрекъснато се увеличава, но достъпът до мрежата се използва главно за наблюдение на пазара и събиране на информация. Частични проучвания показват, че Интернет се използва най-вече за маркетингов мониторинг, проучване и сравняване с конкурентни фирми, набавяне на информация за новости в бранша. Много предприятия имат собствени интернет страници, но малко от фирмените web-страници са интерактивни, повечето предлагат реклама на продуктите, каталози и ценови листи. Расте броят на фирмите, които предоставят или използват е-търговия.

Информационните технологии са представени в структурата на висшето образование най-вече в рамките на факултета по Математика и информатика на ВТУ, който предлага 2 бакалавърски и 7 магистърски програми в сферата на информатиката и информационните технологии. Секторът все

Юли 2011

още не е сериозно развит, като преобладават малките фирми, обслужващи предимно местни поръчки. Въпреки това има предпоставки на базата на академичната традиция и в тясно сътрудничество с университетските структури, да се развие силен сектор на ИТ.

2.2.9. Иновации и модернизация на икономиката

Почти липсват показатели, които да послужат за измерване на равнището на общинската конкурентноспособност и оценка на количествените и качествените характеристики на модернизацията на местно равнище. Наличните данни могат да се оценят като частични и не напълно представителни, но дават достатъчно ясна представа за степента на относително неизгодното положение на фирмите във Великотърновска община. От извършвалите иновационна дейност съвсем малък е делът на предприятията, внедрявали нови или значително усъвършенствани производствени процеси, за сметка на тези, реализирали на пазара нови или усъвършенствани продукти (стоки и услуги). Може да се твърди, че иновациите са все още приоритет предимно на големите предприятия. Като най-вероятна причина би могло да се изведе необходимостта от сериозни капитали, за да бъде създадена и още повече внедрена една нова технология, което в повечето случаи е по силите предимно на големите предприятия. Няма данни за броя на тези, които са се насочили към придобиване на интелектуална собственост – закупуване на готови продукти на НИРД, патенти, лицензи, ноу-хау, техническа документация, търговски марки, авторски права, образци, модели и др.

Съсредоточената мрежа от образователни и научни структури с национална значимост и принос за висококвалифицираните човешки ресурси в са основният ресурс за бъдещото развитие на нови високотехнологични производства, въпреки че ВТУ не подготвя кадри в инженерно-техническите дисциплини. За да отговорят на съвременните нужди и тенденции на пазара на труда и с оглед приоритетното развитие на високите технологии в национален и регионален аспект е нужно създаването на нови и усъвършенстването на съществуващите учебни програми. Няма данни за наличието на проекти между университетите и бизнеса, както и за наличието на фондове за поощряване на изследванията. Ролята на катализатор за по-бързото развитие на иновациите и формирането на “научен сектор” в местната икономика би изиграло изграждането на бизнес технологичен парк от ново поколение, който да концентрира в себе си научния потенциал и да способства за по-бързото навлизане на ноу-хау в предприятията от общината.

Изводи:

- Със слаби темпове навлизат иновационни и високопродуктивни технологии в повечето производства.
- Научният потенциал на областта е недостатъчно използван – слаба връзка с бизнеса, липса на трансфер на технологии и пазарно ориентирани иновационни продукти, нарушена връзка между образованието и потребностите на регионалния пазар на труда.
- Липсват технологични структури и връзките им с нови производства - бизнес или технологични паркове, инкубатори и др.

2.3. Състояние на инфраструктурата и благоустройството

Доброто състояние на инфраструктурата, благоустройството и селищната мрежа са важни предпоставки, както за по-висока икономическа активност в рамките на Общината, така и за балансирано социално развитие. Подобно на много други български общини, общото състояние на инфраструктурата се счита за изключително незадоволително и в следствие подобрението ѝ следва да бъде приоритет при развитието на Общината.

2.3.1. Транспортна инфраструктура

Плътността на пътната мрежа е 47.1 км/ 100 кв.км. Пътища I клас са 56.28 км., II клас – 42.2 км., III клас – 96.50 км. Общата пътна мрежа е 169.74 км., а улична мрежа в гр. В.Търново е 92 км. През Общината преминава транспортен Евро коридор № 9, а в бъдеще трябва да премине и АМ „Хемус“, която при пресичането си със скоростен път Русе-Маказа (Коридор № 9) в близост до Велико Търново ще създаде първостепенен транспортен възел от наднационално значение.

Усъвършенстване на останалата уличната и пътната мрежа в близък и средносрочен план се опира предимно на съществуващите трасета, като се постига максимална свързаност на мрежата както и запазването на възможностите за бъдещи по-радикални решения. Специално внимание се отделя на паркирането и гарирането.

Големи възможности за развитие предоставя и наличието на международно летище в съседната община Горна Оряховица. Към момента летището не обслужва редовни или чартърни граждански или транспортни полети.

Обществен транспорт:

Преобладаващият транспорт на Община Велико Търново е автобусен. Транспортното обслужване се осъществява от частни дружества. Организиран градски транспорт съществува само в гр. В. Търново. Градът разполага с 19 маршрута автобусни линии отдадени на концесии. Съществува организиран междуселищен транспорт, покриващ всички населени места на територията на Общината.

Железопътен транспорт

Железопътния транспорт на територията на Общината е относително добре развит. В непосредствена близост се намира един от най-натоварените железопътни възли в България – Горна Оряховица. Велико Търново е непосредствено свързано, както с Горна Оряховица, така и с Габрово, през Стара планина с Казанлък и Стара Загора, а през Горна Оряховица с Варна, София, Русе и Букурещ. На територията на общината, ж.п. инфраструктурата е по добре развита в северната равнинна част, където в близост до с. Ресен преминава линията Плевен – Горна Оряховица. Ж.п. инфраструктурата е с ограничени технически възможности за повишаване на скоростта на движение и максималната скорост е 70 км/час.

Улична мрежа гр. Велико Търново

На територията на града през периода между 2007 и 2010г. се извършват текущи ремонти на пътната инфраструктура. Между 2008 и 2010г. беше изпълнен проект за реконструкция на пътно кръстовище „Качица“. Към момента в някои участъци от пътната мрежа значително е подоброено и отводняването.

Разработен е проекта "Управление на публичната техническа инфраструктура на гр. Велико Търново", с краен резултат пълна категоризация на общинската пътна мрежа. Целта на проекта е да се дефинира програма за поетапна рехабилитация на пътната мрежа на територията на града.

Общинска пътна мрежа

Общинската пътна мрежа е с дължина 209,5 км, от които 167,5 км бивша четвъртокласна мрежа и 42 км местни пътища. Голяма част от общинската пътна мрежа е в незадоволително или лошо експлоатационно състояние. Предвижда се завършване на строителството на общинския път IV-50018 "гр.Дебелец – кв.Чолаковци и реконструкция на пътя Никюп - Никополис ад Иструм. Към момента проектите са подготвени, но няма налично финансиране. Основно рехабилитацията на пътната мрежа се осъществява чрез средства от държавния бюджет и по линия на ОПРР.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

Около една трета от третокласната пътна мрежа също е с влошени параметри, като най-осезателно е това в планинските части на общината, където пътищата стават непроходими в зимни условия, поради затруднения в поддържането им.

Мостове и мостови съоръжения

На територията на Община Велико Търново са разположени около 150 броя мостове и мостови съоръжения, като от тях са 60 бр. съоръжения по републиканската пътна мрежа и 90 бр. по общинската пътна мрежа. Почти една трета от големите мостови съоръжения са в лошо състояние и се нуждаят от рехабилитация.

Изводи:

- Транспортната инфраструктура в общината предоставя обслужване с пътен, и железопътен транспорт, с възможност за смяна на един вид с друг.
- Наличието на международно летище в съседната община Горна Оряховица е голямо предимство за общината.
- Пътната мрежа от висок клас е добре развита и осигурява връзките в национален план, вкл. международните, а ж.п. транспортът осигурява регионалните връзки.
- Недостатъчно добре развитата пътна мрежа от втори клас ограничава възможностите за достъп на по-голяма част от населението на общината до центъра.
- Местната пътна мрежа е недобре развита и поддържана.

2.3.2. Водостопанска инфраструктура

Водоснабдяване

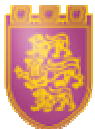
Основен питеен източник е ХВ "Йовковци" снабдяващ с питейна вода 25 населени места. Язовир "Йовковци", изграден на територията на община Елена по поречието на р. Веселина, е с обем 92 млн.куб.м, а пречиствателната станция за питейни води ПСПВ "Йовковци" е с проектен капацитет 2500 л/сек. ПСПВ е въведена в експлоатация през 1980 г., като е изграден само първият етап с 50% мощност от предвидената. На територията на Община Велико Търново има 18 микро-язовира, карстови изворни пещери и термални води.

В голямата си част населените места на Община Велико Търново са водоснабдени. Основните проблеми във водоснабдяването произтичат предимно от силно амортизираните мрежи и съоръжения, в резултат на което загубите на вода достигат до 50%. В редица населени места от областта са регистрирани отклонения в качеството на питейните води по съдържание на нитрати, резултат от наторяването на земеделски култури в пояс II на CO₃ на водоизточниците от страна на земеделски стопани и кооперации. Одобреният по ОПОС проект „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води на

територията на община Велико Търново”. Дейностите по проекта са поставяне на основен колектор по ул. „Магистрална” – от Южния пътен възел до „Качица”, изграждане на водопроводна и канализационна система на територията на Старото военно училище и пълна подмяна на ВиК-мрежата в централната градска част. Да се намали загубата на питейна вода от 70 на 20%, както и да се повишат качеството, ефективността, ефикасността и екологичността на ВиК-услугите в града, е

Юли 2011

основната цел на проекта, чието изпълнение стартира през м. юли 2011г и се очаква да приключи през август 2012г.

Канализация

Приоритет изграждане на канализация в рамките на усвоените територии с реализирано водоснабдяване, както и бъдещото им синхронно развитие. Канализационна мрежа имат градовете на територията на общината, с. Арбанаси и с. Вонеща вода. В някои села има частична канализация, зауствана директно в реки и дерета. Подготвени са проекти за доизграждане и рехабилитация на канализационната мрежа на гр. Килифарево, както и за изграждане на канализация в селата Ледник и Шемшево. Към момента проектите не се изпълняват поради спряно финансиране от МОСВ. В големите населени места частично е изградена само отводнителна мрежа за повърхностни води. Тенденцията съобразно финансовите възможности на общината е за постепенно проектиране и реализиране на канализационни мрежи в населените места където такава липсва както и подмяната на старите етернитови и стоманени водопроводи със съвременни полиетиленови.

През 1982 г. е въведена в експлоатация Пречиствателна станция за отпадъчни води ПСОВ "Велико Търново", която обслужва около 50 хил. души население, промишлени предприятия и фирми в града. Приоритет от първостепенно значение е завършване на въвеждането на новите системи в ПСОВ, както и нейната реконструкция и разширяването на капацитета ѝ, за да може да поеме по-голяма част от населението на Общината.

За по-големите населени места има проекти за ПСОВ, проблем е финансирането.

Изводи:

- На много места липсват съоръжения за отпадните води, което води до неконтролно изпускане на замърсени води в реките, което причинява замърсяване на околната среда.
- При забелязващата се тенденция за увеличаване на застроените терени, се появява сериозен проблем от недостатъчна проводимост на съществуващите канализационни клонове.
- Не са редки случаите на залпово изпускане на отпадъчни води със завишено съдържание на нефтопродукти, биологични замърсители и други.
- В свои нормативни документи Общината е заложила участието си като водеща организация и партньор на неправителствени организации и дружества от бизнес сектора по проекти за:
 - Проекти за изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води и канализационни мрежи;
 - Проекти за ликвидиране на сондажи, в които се смесват води с различни качества и се замърсяват по-дълбоки чисти подземни води.
 - Проекти за изграждане на съоръжения за регулиране на оттока на реките и създаване на водни площи с местно значение
 - Проекти за изграждане на съоръжения за защита руслата и бреговете, на дерета от ерозия
 - Проекти, свързани с изграждането на малки водоснабдителни мрежи и съоръжения с местно значение за питейно-битово водоснабдяване на населението;
 - Малки водно-електрически централи.

2.3.3. Енергийни мрежи

Електроснабдяване:

Електроснабдяването в общината се осъществява от националната енергийна система, посредством един от основните възли на преносната система - подстанция Горна Оряховица с трансформация на напрежението 220/110/20 кв. На територията на общината попада подстанция "Царевец" с

трансформация на напрежението 400/110 кв, която е с общосистемно значение и няма пряко отношение към захранването на населените места.

Електрифицирани са всички населени места в общината. През 2009 и 2010г. са изградени 110км нова кабелна електро-преносна мрежа на територията на кварталите на гр. Велико Търново. На територията на общината са реализирани проекти за реконструкция и модернизация на уличното осветление. През 2009 и 2010г. са подменени общо 450 бр. с високо налягане с енергийно ефективни натриеви лампи в селата от Общината. Оптимизиран е графикът за работа на уличното осветление чрез GPS система.

Електроенергийната мрежа високо напрежение е оразмерявана за товари, по-големи от сегашните и, с редки изключения, има възможност за поемане на допълнително натоварване. На места е физически и морално амортизирана мрежата СН. Съществуват териториални проблеми и неизяснена собственост на някои от съоръженията.

Газоснабдителни мрежи и съоръжения:

Извършено е проектиране за цялостна газификация на гр. Велико Търново. Има изградено магистралното отклонение /МО/ от главния магистрален газопровод до Автоматичната газоразпределителна станция /АГРС/ за град Велико Търново. В града дължината на газоразпределителна мрежа е: мрежа с налягане 10bar – 9км. и мрежа с налягане 4bar – 57км. Къ юли 2011г. мрежата е достигнала до 8230 домакинства. Газифицирани частично са кварталите: „Бузлуджа“, „Зона В“, „Картала“, „Скален венец“, „Света Гора“, Старата част, Центъра, Широк център. Газифицирани са много промишлени предприятия и производствени зони, както и голяма част от общинските гради. Дружеството “Раховецгаз 96” АД се грижи за поддръжката и разширяването на газоснабдителната мрежа.

Строителството на ГРМ в град В.Търново се извършва от “Благоустройство 93” от Стара Загора – подизпълнител на “Овергаз инженеринг” София. В общата траншея с газопроводната мрежа се полагат и защитни тръби за технологичната съобщителна кабелна мрежа, обслужваща газоразпределителната система.

Макар и закъсняла (предвид отдавна преминаващия магистрален газопровод през общината), газификацията е икономически и екологично ефективен способ за едновременно решение на:

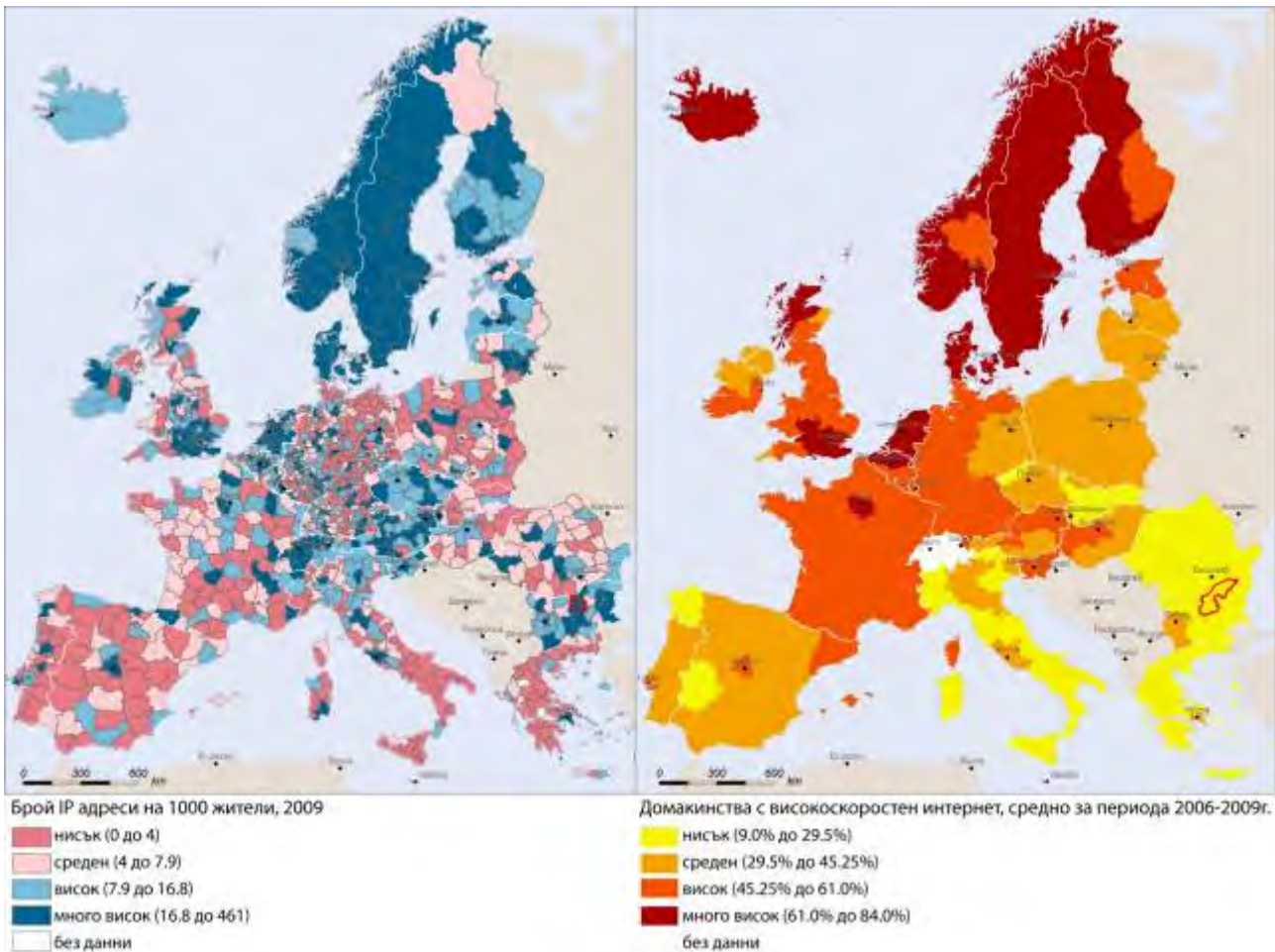
- задоволяване на енергийните потребности чрез замяна на традиционните горива с природен газ;
- постигане на по-добър икономически ефект в сравнение с използването на традиционните енергоизточници;
- премахване на вредното въздействие върху околната среда;
- изпълнение на поетите ангажименти по международните конвенции и договори за околната среда.

2.3.4. Информационна и комуникационна инфраструктура

През територията на община Велико Търново преминават главни оптични кабели от националната оптична мрежа. Услуги чрез фиксирани телефонни мрежи предлагат няколко оператора, като водещ пазарен дял има „БТК“ АД, с над 90% от абонатите. Цифровизацията на фиксираната телефонна мрежа на БТК е изпълнена почти на 100%. Територията на община Велико Търново е покрита изцяло от мобилни оператори – „БТК“ АД, „Мобилтел“ ЕАД и „Космо България Мобайл“ ЕАД.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

Възможности за интернет връзка има във всички населени места чрез ползване услугите на БТК ADSL. На територията на града интернет услуги предлагат и много други оператори, които предлагат достъп до LAN и RLAN мрежа на своите абонати. Сравнението със състоянието на изградената инфраструктура за високоскоростен широколентов достъп до интернет показва, че с изключение на Югозападна България в останалата част от територията на страната достъп имат под 30% от домакинствата. Велико Търново не прави изключение, докато най-добра съоръженост с необходимата връзка може да бъде наблюдавана в Скандинавските страни, Холандия, Фландрия и Южна Англия. От друга страна, сравнението по съществуващи IP адреси показва изключителна активност в рамките на област Велико Търново, като я нарежда в регионите с най-висок брой на 1000 жители население – над 16.8 IP адреса. Тук България е сред лидерите по този показател, като пред нея остават отново Скандинавските държави, Холандия, Швейцария и Австрия.

Мобилните оператори предлагат и безжичен достъп до интернет, като техните мрежи покриват почти цялата територия на Общината.

2.3.5. Урбанистично развитие

Характеристика на селищната мрежа, опорни центрове

Селищната мрежа в община Велико Търново обхваща 37 населени места, от които 3 са градове. На територията на общината са се формирали две типични разновидности на селищната мрежа, обусловени от природо-географските условия и от историческото развитие. На север в равнинната територия – мрежа от компактни и големи села. На юг в планинската територия – дисперсна мрежа от множество много малки села, махали и колиби, които се обезлюдяват и отмират. На територията

Юли 2011

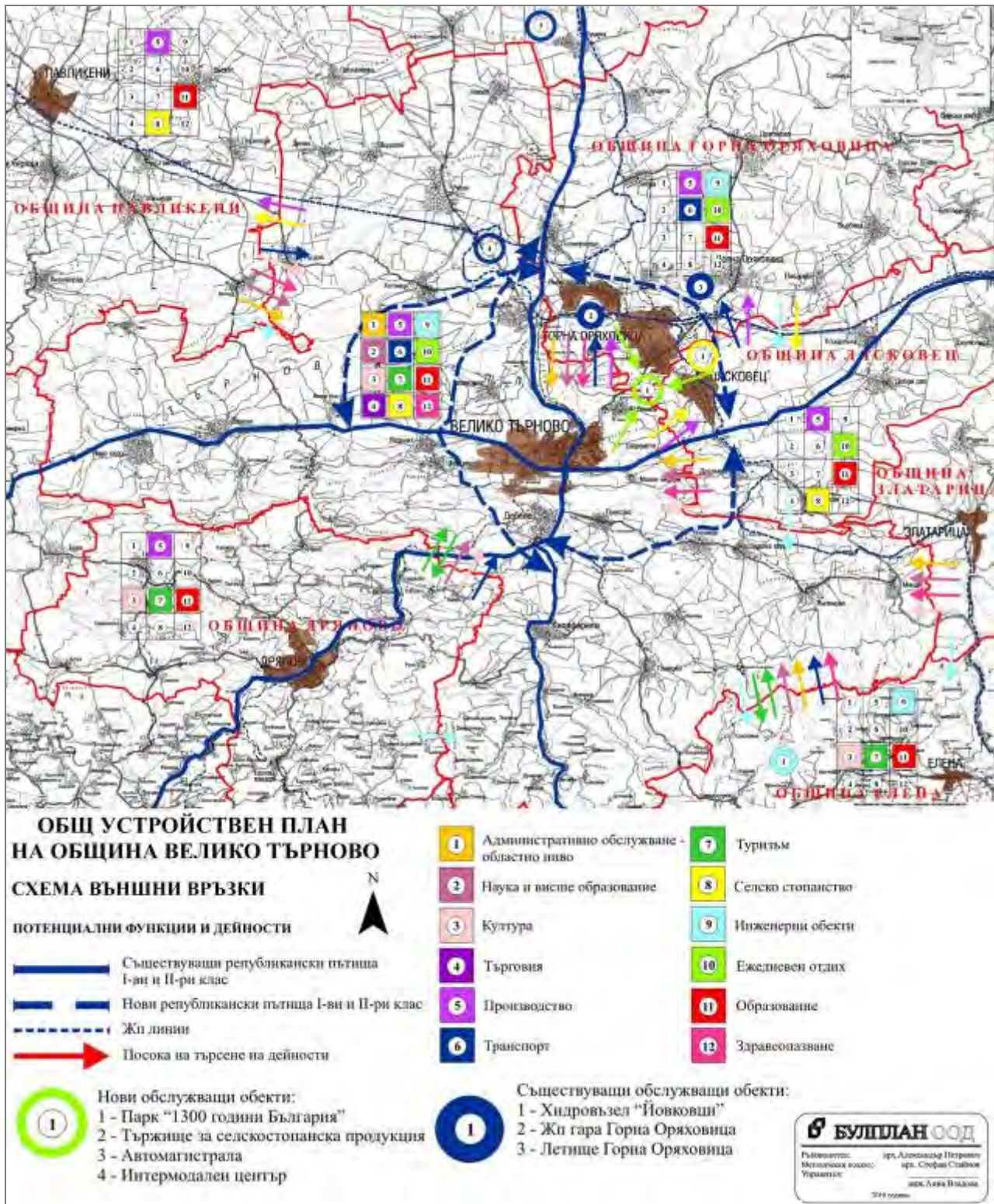
АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

на общината има 1 среден град над 30 хил.д. (В Търново) и два много малки градове под 10 хил.д. (Дебелец и Килифарево). Може да се посочи също, че при малките градове, обявени за такива през 70-те години, също имат подчертано аграрен характер и стил на живот. Има добри предпоставки за бъдеще усъвършенстване на връзките град – село.

Интересно е да се разгледа отношението на Община Велико Търново към съседните административни единици, както и да се изследва йерархията на селищата в околната територия, сред които гр. Велико Търново е безспорен фокус на икономическа, социална и културна активност. На подготвената към влезият в процедура по одобряване ОУП Схема на външните връзки, ясно личи комплектността на развитието на Община Велико Търново, както и центричността на останалите селища в околността около гр. Велико Търново. Преобладаващата посока на търсене на дейности е именно Общината, като обратно движение на търсенето се наблюдава и към околните общини, но това движение е обикновено тясно ограничено в рамките на малък набор от дейности. Впечатление прави факта, че първостепенните инфраструктурни елементи в региона са разположени в съседните на Велико Търново общини – летище и ж.п. възел Горна Оряховица и хидровъзел „Йовковци“ в община Елена. Същевременно бъдещото развитие на инфраструктурата е свързано с изграждането на АМ „Хемус“ и Интермодален център в близост до нея и до ж.п. линията на територията на общината. Тези нови обети се очаква да повлияят сериозно на селищната структура в рамките на региона.

АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

Териториалната близост на градовете Велико Търново, Горна Оряховица и Лясковец е предпоставка за формиране на съградие - урбанизационно ядро с население около 100 хил. души, което доминира на тази територия. Близостта на трите града предопределя известни връзки между тях и някои общи

Юли 2011

проблеми за решаване, но самостоятелността им е традиционно поддържана. Тя се изразява в запазването на три отделни общини (селищни системи) при реформата през 1978 г. и в запазената пространствена обособеност. Нарастването на населението на трите града е достигнало своята кулминация през 1991 г. – 129 хил.д., след което започва да намалява до 112 хил.д. през 1998 г. и 107 хил.д. през 2011г. Трудовите и културно-битовите пътувания намаляват заедно с намаляването на общата подвижност на населението. В бъдеще може да се очаква засилване на връзките между населените места в рамките на очертанятия обхват на агломерацията. Тези възможности следва да се прогнозираят внимателно и да се създават добри условия за тяхното реализиране както във функционален, така и в пространствен аспект.

Град Велико Търново

Урбанистичното развитие на град Велико Търново през индустриалната епоха се е отразило решително върху териториалното му нарастване и устройство. През целия период наличната градска територия е била недостатъчна, за да задоволи растящите градски нужди. Това е налагало непрекъснат териториален ръст, заемане на съседни земеделски земи за промишлени зони и за жилищни зони (комплекси). Не е било възможно този екстензивен ръст да бъде ограничаван и регулиран по-добре, поради кратките времеви периоди на поява и реализация на урбанистичните процеси. В същото време градските територии и особено ново усвоените са оставали недостатъчно добре благоустроени и подредени. В резултат на това нарастване градът е натрупал сериозни проблеми, които са оставали постоянно нерешени докрай. Прави впечатление големият процент на урбанизираните територии в землищата на В. Търново - 42% и сравнително малкият процент в землищата на другите два града. Не са малки и площите на промишлените и складовите зони както и на другите урбанизирани територии извън границите на града. Увеличените площи на град Велико Търново са създали допълнителни трудности с неговото инфраструктурно обзавеждане и благоустрояване, които продължават да бъдат голям проблем и днес.

Планиране на територията

Км момента в процедура по одобряване в Общински съвет е Общия устройствен план на Общината. Работата по изготвянето му стартира през 2006г. с избиране на проектен екип – „Булплан“ ООД и подготовка на подробно техническо задание. Предварителния проект бе одобрен на общински експертен съвет през м. април 2009г. В процеса на работа в консултации с обществеността и специализирани институции (НИНКН, ИА "Пътна инфраструктура") е развит окончателния проект за ОУП. Дефинирани са границите на защитените местности от с екологично и културно-историческо значение. Разширена е производствената зона с. Ново село и са предвидени нови градски и крайградски паркови масиви. Очаква се скорошно гласуване на окончателния проект в Общински съвет.

Производствени зони

Във В. Търново са се формирали четири промишлени зони Западна, Източна, Централна и Южна (Дълга лъка) с обща площ 256 ха, по-голяма от площта на жилищните квартали (226 ха). Обновяването и реструктурирането на създадените производствени зони след осъществяването на приватизацията ще се проявява не само като технологичен проблем, но и като чисто устройствен и строително-архитектурен проблем и ще изисква сериозни усилия в планирането и благоустройството му. Необходимо е да се търсят механизми за насочване на възможни инвестиции „на зелено“ в производствени мощности към инвестиции в реструктуриране на съществуващите промишлени ареали.

Жилищни комплекси

Обновяването и реструктурирането на жилищните комплекси се проявява като сериозен проблем в резултат от тяхната функционална недоизграденост, еднообразие и неблагоустроеност. Във Велико Търново в комплекса "Бузлуджа" с площ 1250 дка живеят 28 хил. души, в к-с "Картала" с площ 76 дка живеят 13 хил. души. В по-големия процент жилищни сгради са в не добро строително-техническо състояние. Изоставени от години без всякаква поддръжка има значителен брой къщи в старата част на Велико Търново и селата. В новите многофамилни жилищни сгради съществуват проблеми с правилната експлоатация и поддържането на общите инсталации.

Тези проблем ще има дългосрочно действие, като се имат предвид скромните възможности на собствениците на жилища да ги обновят. В жилищните комплекси е върната незастроена земя на нейните бивши собственици. Терените, определени за детски заведения и училища, са вече частично изконсумирани за други нужди, което също създава проблеми и ще налага реструктуриране на територията на комплексите.

Вилни зони и земи за земеделско ползване и отдих

Вилни зони на територията на община В. Търново са: вилна зона Капиновски м-р в землището на с. Пчелище и вилна зона Чуката в землището на с. Леденик.

Като разновидност на вилните зони следва да се разглеждат земите за земеделски труд и отдих. Застроени е част от земите, повечето от имотите са електроснабдени. Не са изградени съоръжения за водоснабдяване, канализация и пречистване на водите. Пътните връзки се осъществяват чрез черни пътища, частично асфалтирани. Забавя се изготвянето на планове на новообразуваните имоти и кадастрални планове на тези земи с оглед бъдещото им планиране и нови функции.

Изводи:

- Запазена е традиционната връзка между града и селото.
- Амортизирана е физическата среда в населените места.
- Производствените територии са недостатъчно благоустроени.
- Жилищните комплекси са недоизградени и неблагоустроени.

2.3.6. Зелена система

Състоянието на изградените зелени системи в града е незадоволително. Това се дължи на недостатъчното им поддържане, заемането на зелени площи за временно търговско строителство, липсата на охрана и ефективно санкциониране на нарушителите. Наличните озеленени площи за широко обществено ползване са недостатъчни, поради което окончателният проект за ОУП предвижда разширението на парковите зони.

Общата площ на парковите зони на гр.Велико Търново в началото на 2005г.е около 370 дка., а съществуващите детските площадки са 90 на брой. Извършва се ежедневна поддръжка на голяма част от парковите зони. Тревните площи в междублоковите пространства и детските площадки, в строителните граници на града, се почистват ежеседмично. Извършва се поддръжка на парковата мебел и съоръженията на детските площадки. Подновява се уличното озеленяване. Презатревени са тревните масиви в парк "Марно поле" и парк "Бузлуджа". Засаждат се дървесни видове на мястото на изсъхнали такива във всички паркове. Два пъти годишно се извършва зацветяване на масиви в парковете и всички саксии в централната част на града.

Строителството на парк "Бузлуджа"е завършено през 2000г. и парк "Картала" през 2004г. Благоустроени са зелените площи пред РЦ "Отворена врата", НВУ "Васил Левски" и "Беляковско шосе". Необходимост за гр.Велико Търново е увеличаването на зелените площи в междублоковите пространства, както и благоустрояването на съществуващите, които в момента се използват от

гражданите за паркиране на коли или изхвърляне на отпадъци. Тенденцията в уличното озеленяване е подмяна на старите дървета с нови, с малка кълбеста корона и слаба коренова система с цел намаляване на причинените от тях увреждания на тротоарната настилка и въздушните комуникации.

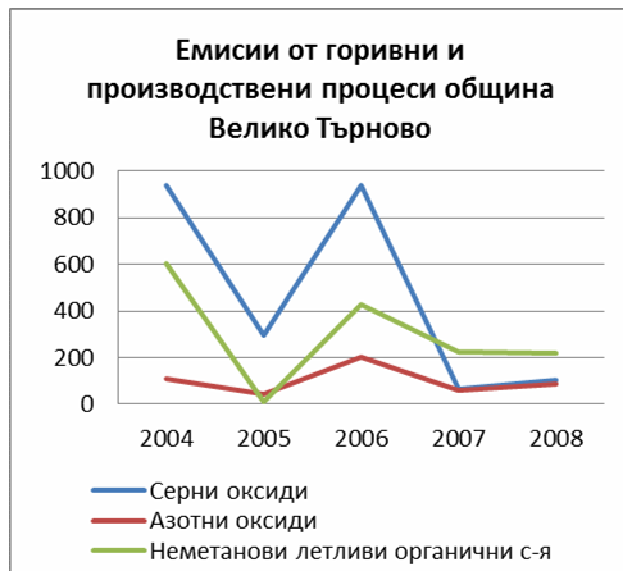
2.4. Анализ на екологичното състояние на общината

Комплексната оценка на отделните групи фактори, влияещи върху качеството на средата показва, че община Велико Търново се характеризира с добро качество на околната среда. Въздействието на промишлеността и селското стопанство е незначително и с локален териториален обхват. Като цяло територията на община Велико Търново е с добра екологична характеристика, която се определя от благоприятните почвени, микроклиматични и санитарно-хигиенни условия, като тенденцията е към значително подобряване в екологичната обстановка.

2.4.1. Качество на атмосферния въздух

Основните замърсители на атмосферния въздух на територията на Общината са автомобилният транспорт, котелните инсталации на промишлените предприятия и битовото отопление през зимния период. Газоснабдяването на град Велико Търново, има изключителен ефект за подобряване на качествата на атмосферния въздух. Преустройства по преминаване към газ изпълняват и големите предприятия-замърсители, ползващи като енергиен източник конвенционални горива.

Мониторингът по отношение състоянието на атмосферния въздух в град Велико Търново, се осъществява чрез периодични измервания, като се следят следните замърсители на въздуха: серени и азотни оксиди, сероводород, метан, неметанови органични летливи съединения, метан, въглероден оксид и диоксид, амоняк, прах и фини прахови частици (ФПЧ 10), като за периода 2004-2008 г. се наблюдават следните тенденции:

- Средногодишните нива на серен оксид поддържат тенденция към понижаване. Най-високи стойности се отчитат през отоплителния сезон и основен дял за това има работата на локалните парокотелни инсталации и битовото отопление.
- Средните концентрации на сероводород имат силно изразен непостоянен характер, като причината са промишлените дейности.
- Праховите частици (общ суспендиран прах и ФПЧ10) са най-проблемният замърсител на територията на общината, като тенденцията е към запазване на традиционно високите нива на

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

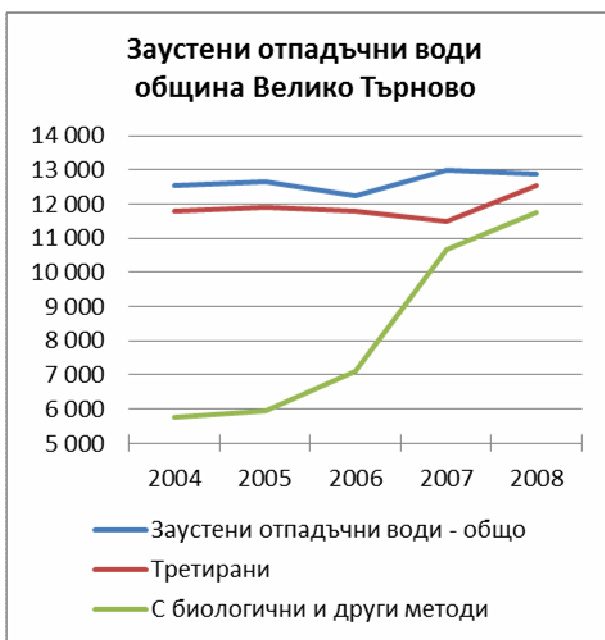
замърсяване на територията на град Велико Търново. Причината за високите нива на прах е непочистването на уличната мрежа, както и широкото използване на твърди горива (дърва и въглища).

- Емисиите на въглероден диоксид са с тенденция към намаляване.
- Концентрацията на амоняк е ниска, като през 2007-2008г. не са отчетени никакви емисии.

2.4.2. Качество на водите

Състоянието на повърхностните и подпочвените води на общината зависи от концентрацията на урбанистични единици и промишлените дейности, както и от степента на изграденост на канализационната и пречиствателната инфраструктура.

Анализът на получените резултати от Националната система за екологичен мониторинг /НАСЕМ/ показва, че реките в басейна на р. Янтра са били с добър кислороден режим и показатели, отговарящи на ПДК за проектната им категория. Повърхностните води в наблюдаваните пунктове не са отговаряли на категориите си основно по следните показатели: нитритен азот – максимумът е през летните месеци, когато високите температури ускоряват процесите на нитрификация и денитрификация; фосфати и неразтворени вещества, поради директното заустване на битово-фекални води от населените места във водоемите.

Делът на обслужваното население на областта от ПСОВ е едва 23.1 %. Работещата в североизточния край на Велико Търново ГПСОВ поема само половината от отпадните битово-фекални и промишлени води. Голямата промишлена зона в квартал Дълга лъка зауства отпадните си води директно в р. Янтра. Все пак положителна е тенденцията за увеличаване на обема до близо 12,000 м³ на третираните с биологични и други методи преди директното им заустване. През периода между 2004 и 2008г. тези води са се увеличили двойно, като към момента биологични методи не се използват едва за една десета от зауствените води. С цел подобряване качеството и увеличаване капацитета на пречистените води е необходимо да се извърши реконструкция на ГПСОВ-Велико Търново. За останалите населени места – гр. Дебелец, гр.Килифарево, с. Ресен, с. Самоводене, е възможно изграждането на локални

пречиствателни станции за отпадъчните им битови води, съгласно договореностите с Европейския съюз.

През 2005 г., със съдействието на РИОСВ - Велико Търново и подкрепата на Басейнова Дирекция "Дунавски район" - гр. Плевен, бе реализиран проект за изграждане на сътрудничество, прилагане на басейновия и екосистемния подход за намаляване на органичното замърсяване във водосборната област на река Янтра. Генералната цел на проекта бе да допринесе за намаляване на органичното замърсяване в Долнодунавския речен басейн чрез дейности във водосбора на река Янтра. В рамките на съвместен проект по програмата за Трансгранично сътрудничество Румъния-България се разработват планове за опазване целостта на речните екосистеми, изгражда се модел за ефективно управление на рисковете и се подобряване сътрудничеството между местните власти на двете държави за опазване на околната среда и устойчивото и развитие.

Юли 2011

2.4.3. Шумово замърсяване

Неблагоприятната акустична обстановка в град Велико Търново се наблюдава най-вече край оживени пътища, където се формира от нарастващия трафик на МПС. Най-големи завишения на шумовото замърсяване се наблюдават при неудачни градоустройствени решения без предвидена шумозащита на населението и недостатъчна пропускателна способност на използваната транспортна мрежа.

В община Велико Търново наблюдаваните пунктове за измерване на нивото на шума са 30 на брой. Отчетените данни показват, че в болшинството от наблюдаваните пунктове измереното ниво на шума надхвърля допустимите хигиенни норми от 55- 60 дБ.

2.4.4. Земи и почви

Няма данни за замърсявания на почвите с тежки метали и пестициди над ПДК за територията на Общината. Не са установени земеделски земи, които да са трайно увредени, замърсени и негодни за селскостопанско производство.

Употребата на торове и пестициди е в границите на нормативите. Ежегодно се извършват проверки и се следи състоянието на складовете и съхраняваните в тях негодни пестициди. Значителният ефект за намаляване на вредностите за здравето на хората и замърсяването на почвите дава изграждането на Централизиран общински склад за забранени, негодни, с изтекъл срок на годност пестициди и препарати.

В някои участъци на реките Росица и Янтра има значително изземване на чакъл и пясък, вследствие на което се образуват различни по размер котловани. Сериозен проблем представлява рекултивирането на изоставените варовикови кариери главно в северната ивица на Предбалкана (Драгижево, Русаля).

Свлачищните процеси са често явление на територията на общината - предпоставка за тях е значителното разпространение на мергели, особено в югоизточната част. В местната програма за борба със свлачищата още по-голямо внимание трябва да се обърне на превантивните мерки. На територията на общината най-значимото срутище е при Преображенския манастир (със сериозни материални щети).

2.4.5. Управление на отпадъците

Отпадъците са пряк замърсител на въздуха, водите и почвата и носят непосредствен риск за здравето на човека, затова решаването на проблемите, свързани с управлението на отпадъците, се явява един от най-сериозните екологични проблеми. От друга страна, отпадъците са ценен енергиен и суровинен източник и тяхното минимизиране и повторна употреба води до съхранение на природни ресурси.

Подобрява се състоянието на управлението на отпадъците посредством включване на почти всички населени места в организирано събиране и транспортиране на битовите

отпадъци и пълното оборудване на населените места със съдове за събирането им. Третирането на битовите отпадъци от гр. В.Търново е предоставено на концесия на фирма "ТИТАН АС" ООД, София. В периода между 2004 и 2008г. се наблюдава и положителна тенденция за намаляване на средното

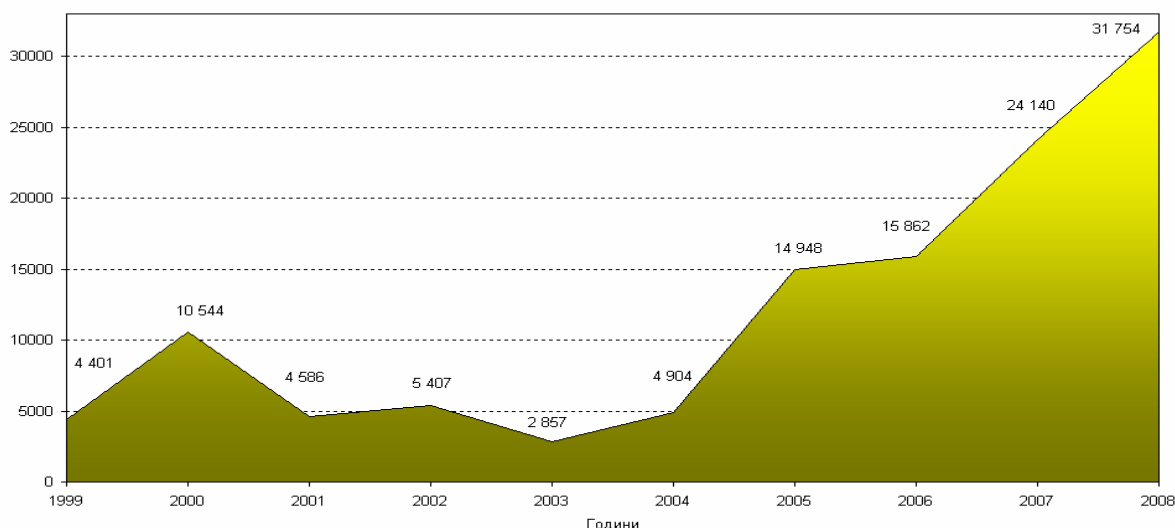
АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

количество събрани битови отпадъци на глава от населението, които към 2008г. са едва 418кг/г./човек.

Битовите отпадъци се обезвреждат „на депо“ в местността „Стублица“ в землището на с. Шереметя, с площ от 35 дка., на 12 км югоизточно от гр. Велико Търново. Депото на град Велико Търново се ползва и за депониране на битовите отпадъци от гр. Лясковец и от няколко близко разположени селища. Същото е разкрито преди повече от 30 години и е с изчерпан капацитет. Решението на проблема се свежда до изграждането на Регионалното депо, за осъществяването на което вече е регистрирано сдружение на 6 общини. По-устойчива алтернатива на това решение е изграждане на съвременен завод за оползотворяване и преработка на битовите отпадъци.

На територията на общината е въведена система за разделно събиране на отпадъци, оператор на която е Екопак България АД. За съжаление, към момента ефекта от въведената система е ограничен, като през 2010г. разделно са събрани едва около 1% от отпадъците в рамките на общината.

РАЗХОДИ ЗА ОПАЗВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПО ГОДИНИ - хиляди левове

През периода между 1999 и 2008г. разходите за опазване и поддържане на околната среда на територията на област Велико Търново са се повишили над седем пъти. Изключително е ръзък ръста в периода 2006-2008г. На територията на община Велико Търново, основно перо в разходите за опазване на околната среда представляват разходите за сметосъбиране и депониране на битовите отпадъци, които през 2010г. са били 6,107,146 лв.

2.4.6. Защитени местности и биологично разнообразие

Община Велико Търново е със сравнително добри параметри на околна среда. Тя разполага с екологично чисти територии, които предлагат отлични възможности за екологично земеделие и производства. На територията на общината се развива богата флора и фауна; наличие на интересни природни забележителности, сред които минерални извори и защитени местности.

В Общината преобладават широколистни гори /88%/ , иглолистните гори са създадени по-изкуствен път и имат относително малък дял. На територията на Общината има богато разнообразие на животински свят – 350 вида птици и 35 вида животни.

За защитени местности /поддържан природен резерват Савчов чаир, Каябунар и др./ са обявени територии с характерни и забележителни ландшафти, местообитания на застрашени, редки и уязвими растителни и животински видове.

За природни забележителности /Хотнишки водопад, Къпиновски манастир, Преображенски манастир, Еменски каньон край село Емен, Николински кладенец край село Ветринци, Дрянков хълм

Юли 2011

и др./ са обявени характерни и забележителни обекти на неживата природа, като: скални форми, пещери, находища на редки и защитени видове растения, водопади, специфични ландшафти и други, които са с изключителна стойност поради присъщата им рядкост, представителност, естетичност.

В рамките на екологичната мрежа на Европейския съюз „Натура 2000“ са включени територии по поречието на р. Янтра и в непосредствена близост до гр. Велико Търново – „Търновски височини“, както и по поречието на р. Росица и местност край с. Емен. Тези зони са защитени по силата на Директивата на Съвета 92/43/ЕИО от 21.05.1992 за Запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Възможности за финансиране на проекти в сферата на опазването на биологичното разнообразие предлага Програмата за малки проекти (ПМП) на Глобалния екологичен фонд (ГЕФ). Тя цели да постигне ползи от глобален характер в същo и в сферата на смекчаване на изменението на климата, опазване на международни води, предотвратяване на деградацията на почвата (основно опустиняване и обезлесяване) и ограничаване разпространението на устойчиви органични замърсители. От 2005г., когато програмата е одобрена за България, до 2011г. са съфинансирани 91 проекта на стойност до 7,4 милиона щатски долара. Съществуват възможности и за финансиране по ОПОС.

2.5. SWOT анализ

Актуализирания анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите в развитието на община Велико Търново е направен въз основа на Междинната оценка, становищата на администрацията и експертите за относителното тегло на отделни показатели и факти от съществуващото положение, вследствие на промените настъпили от прилагането на плана до края на 2010 г. Отделно са анализирани четирите основни категории показатели за състоянието на Общината, както и разполагащият с изключителен, но все още непълноценно реализиран потенциал сектор на туризма:

- Местоположение и стопански сектор;
- Социална сфера;
- Инфраструктури и урбанизирана среда;
- Околна среда и ресурси;
- Туризмъ.

SWOT-анализа на община Велико Търново показва следните резултати:

SWOT анализ – МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ И СТОПАНСКИ СЕКТОР:

СИЛНИ СТРАНИ:

- Международен транспортен коридор №9;
- Административен и образователен център;
- Съхранена природна среда;
- Висококвалифицирана работна сила;
- Производствен опит и производствени предприятия с потенциал;
- Развит банков и финансов сектор;
- Много високо образователно и квалификационно ниво на активното население;
- Ниска цена на работната ръка;
- Висока предприемаческа активност от страна на производителите и търговци;
- Добър туристически потенциал;
- Добра демографска характеристика на населението;

СЛАБИ СТРАНИ

- Остарял сграден фонд, амортизирана техника, съоръжения и стопански инвентар в сектор селско стопанство;
- Неефективно използване на обработваемите селскостопански земи;
- Липса на структуроопределящи чуждестранни инвестиции в индустрията;
- Липса на стратегически производства;
- Недостатъчно взаимодействие между различните институционални нива и между съседни общини;
- Ниска покупателна способност на населението;
- Липса на иновативни производства;
- Нисък интензитет на туристическата индустрия;
- Изоставащ ръст на БВП в сравнение с националните тенденции;

ВЪЗМОЖНОСТИ:

- Подобряване на инфраструктурата и на производствената база;
- Увеличаване дела на собствените приходи в местния бюджет /в частта неданъчни приходи/;
- Подобряване на тристранната връзка наука-производство-пазар;
- Развитие на МСП;
- Фокус на икономиката в производства, подкрепени от потенциала създаван от университетските структури;
- Развитие високотехнологични, екологично чисти промишлени производства;
- Привличане на външни инвеститори;
- Развитие на туристическата индустрия, като структуроопределящ отрасъл;
- Бъдеще пресичане на скоростен път Русе-Маказа с АМ „Хемус“;

ЗАПЛАХИ:

- Ограничена работа на големите предприятия;
- Верижна миграция на населението след бизнеса;
- Недостатъчна децентрализация на национално ниво;
- Спад на работните места за квалифицирана работна сила;
- Малки ПЧП на територията на общината;
- Слабо развитие на селскостопанския сектор;

SWOT анализ – СОЦИАЛНА СФЕРА:

СИЛНИ СТРАНИ:

- Наличие на добре функционираща мрежа от здравни заведения за извънболнична и многопрофилна медицинска помощ;
- Наличие на съвременна диагностична медицинска апаратура;
- Обезпеченост с висококвалифицирани медицински специалисти;
- Добра мрежа от детски и учебни заведения;
- Изключителна концентрация на висши учебни заведения и колежи;
- Добре стартирани и действащи активни мерки на пазара на труда;
- Високо квалифицирани преподавателски кадри;
- Добър демографски профил;
- Добре развити спортни организации;
- Добре развити културни институции;
- Ниско ниво на престъпност;
- Богато културно-историческо наследство;

СЛАБИ СТРАНИ

- Обезлюдяване на малките населени места;
- Висока смъртност на населението и намаляване при броя на децата;
- Наличие на групи в социална изолация;
- Висок процент на разпространение на рисковите фактори за здравето;
- Не добро състояние на част от социалната инфраструктура;
- Не добро състояние на инфраструктурата и материално-техническата база на здравните, учебните и културните институции;
- Недостатъчно средства за поддържане на културните учреждения и обекти;
- Влошено състояние на инфраструктурата и материалната база на спорта;
- Ниски доходи на населението;
- Ниска икономическа активност на населението;

ВЪЗМОЖНОСТИ:

- Изграждане на социално партньорство;
- Подкрепяща политика за развитие на културата и спорта;
- Подобряване на нормативната уредба и провеждане на реформи в сферата на образованието;
- Утвърждаване на съществуващите и въвеждане на нови ефективни мерки на пазара на труда;
- Насочване на образователните институции, като активни партньори на икономическите субекти;
- Популяризиране на културно-историческото наследство;

ЗАПЛАХИ:

- Миграция на населението вкл. висококвалифицирани специалисти;
- Увеличаване на рисковите фактори на здравето;
- Влошаване на качеството на училищното образование;
- Ограничен ръст на дохода на населението;

SWOT анализ – ИНФРАСТРУКТУРИ И УРБАНИЗИРАНА СРЕДА:

СИЛНИ СТРАНИ:

- Добро състояние на пътищата от I-ви клас;
- Изградена пътна и улична мрежа;
- Добре изградена ж.п. инфраструктура;
- Водоснабдяване на всички населени места;
- Наличие на хидромелиоративни съоръжения;
- Наличие на високоскоростен интернет достъп в населените места;
- Наличие на кадастрални и регулационни планове за всички населени места;
- Наличие на изградени и поддържани паркови площи;
- Изградена картотека на детски площадки и съоръженията в тях;
- Добре развити енергийни мрежи /електропреносна, топлофикационна и газопреносна мрежа/;

СЛАБИ СТРАНИ

- Лошо състояние на пътищата от IV-ти клас;
- Лошо състояние на уличната мрежа;
- Малък процент на държавно финансиране за пътната мрежа;
- Липсата на ПУП за изграждане на кабелна мрежа на отделните кабелни оператори;
- Недостатъчно финансиране за изграждане на нови зелени площи;
- Небалансирано развитие на населените места с концентрация в общинския център и обезлюдяване на периферните селища;
- Амортизирана физическа среда в населените места;

ВЪЗМОЖНОСТИ:

- Доизграждане газификацията на населените места;
- Интегрирано възстановяване и развитие на непълноценно използвани градски територии;
- Финансиране на проекти за водостопанската и другите технически инфраструктури по национални и европейски програми;
- Изграждане на АМ „Хемус“ и скоростен път Русе-Маказа и развитие на първостепенен транспортен възел при пресичането им;
- Подобряване на железопътната инфраструктура;
- Експлоатация на летище „Горна Оряховица“
- Разширяване на зелените площи;
- Подновяване на устойчиви дървесни видове пригодени за градски условия;
- Приемане на ОУП на Общината;

ЗАПЛАХИ:

- Ограничаване на средствата за инвестиции и ремонти на техническата инфраструктура;
- Негативни процеси в урбанистичното развитие на общината;
- Експанзия на урбанизирани територии в терени „на зелено“;

SWOT анализ – ОКОЛНА СРЕДА:

СИЛНИ СТРАНИ:

- Ниско ниво на замърсяване на водите;
- Висока степен на изграденост на водоснабдителната мрежа;
- Богато биологичното разнообразие и защитени местности;
- Добре развита система за мониторинг на околната среда;
- Изградена нормативна база, хармонизирана с екологичното право на ЕС и приети програми за реализация на политиките по опазване на околната среда;

СЛАБИ СТРАНИ

- Недостатъчна и амортизирана инфраструктура за събиране, снабдяване, отвеждане и третиране на води и неефективното използване на водните ресурси;
- Наличие на нерегламентирани сметища край населените места; Ограничен вътрешен финансов ресурс за инвестиции в околната среда;
- Липса на развит административен капацитет за прилагане изискванията на екологичното законодателство и за програмиране, подготовка, управление и мониторинг на инвестиционни програми, планове и проекти;
- Недобре развити системи за третиране на отпадъци;
- Изчерпан капацитет на регламентираното депо за отпадъци;
- Липса на адекватна информационна система в сектор "околна среда";
- Високо ниво на замърсяване с прахови частици в населените места;

ВЪЗМОЖНОСТИ:

- Процес на реструктуриране на енергийния отрасъл, потенциал за по-висока енергийна ефективност;
- Институционализиране участието на обществеността във вземането на решения по въпросите на околната среда и участие на бизнеса в опазването на околната среда;
- Въвеждане на ефективни и съвременни техники, прилагани в други страни, по отношение на околната среда;
- Използване на възможностите на ОПОС за финансиране на проекти за подобряване на водостопанската инфраструктура и околната среда;

ЗАПЛАХИ:

- Глобалното изменение на климата, попадането на общината в рисковата зона
- Рискове, свързани с непредвидими бедствия (напр. наводнения, свлачища, аварии);
- Намаляване на биологичното разнообразие и процес на влошаване състоянието на някои екосистеми;
- Възможна интензификация на селското стопанство и транспорта и нарастване на замърсяването от туризъм, при увеличен ръст на тези сектори;
- Отрицателна обществена нагласа по отношение изграждането на съоръжения за третиране на отпадъци;

SWOT анализ – ТУРИЗЪМ:

СИЛНИ СТРАНИ:

- Богати природни, исторически и културни ресурси;
- Множество организации и институции в сферата на туризма;
- Добър експертен капацитет;
- Увеличен брой на туроператорите, които предлагат пакети за туризъм;
- Разработени туристически програми за алтернативен туризъм;
- Гостоприемно население, добра местна кухня;
- Много добра хотелска база;
- Наличност на къщи за гости;
- Разнообразие от различни туристически форми – културен, селски, природен;

СЛАБИ СТРАНИ

- Недостатъчни ресурси за реклама;
- Слаба комуникация между субектите в туризма;
- Недостатъчно ангажирана към развитието на туризма местна власт;
- Проблеми за туристическите сдружения при мобилизиране на местното население;
- Липса на преференции за инвестициите в туризма;
- Липса на стратегическо мислене, ограничено ползване на консултантска помощ;
- Липса на маркетингови проучвания на туристическия пазар;
- Лошо състояние на общата инфраструктура;
- Влошена възрастовата структура в планинските и полупланинските райони;

ВЪЗМОЖНОСТИ:

- Подобряване на обществената инфраструктура и предлагане услуги;
- Повишаване на туристическата култура и създаване на информираност за възможните форми на туризъм;
- Насърчаване предоставянето на достъпен финансов ресурс за МСП;
- Включване в турист. продукт на непроучени природни и културно-исторически ресурси;
- Ефективно разнообразие от туристически фирми; еко-планински и селски туризъм; национален културен туризъм; исторически туризъм, винарски и ловен туризъм;
- Изграждане на тематични маршрути;
- Участие на борси в чужбина, с фокус върху алтернативните форми на туризъм;
- Уплътняване престоя на почиващите и транзитно преминаващите туристи;
- Удължаване престоя на почиващите;
- Създаване на центрове за професионално обучение за екскурзоводи, аниматори и мениджъри на къщи за гости;
- Създаване на стратегия за развитие на устойчивите форми на туризъм;
- Създаване на регионален туристически продукт за басейна на р. Янтра;

ЗАПЛАХИ:

- Липса на съгласуваност в работата на институциите;
- Големи резерви и липса на доверие в управлението на донорските програми;
- Част от новосъздадените структури в туризма съществуват с цел отклоняване на средства;
- Незадоволително състоянието на регионалната информационна система;
- Неадекватни оферти и посредствено качество в следствие липса на основни пазарни познания;
- Обезлюдяване на селата и застаряване на населението;
- Изчезване на част от традиционните занаяти и умения;
- Не възприемане на пейзажът като ресурс за развитието на туризъм;

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

Изводите, които са направени за общото състояние на община Велико Търново, вследствие на SWOT анализа допринасят за определянето на визията, приоритетите и специфичните цели, които да доведат до подобряване условията на живот на населението в Общината, условията за развитие на малкия и среден бизнес, привличане на чуждестранни инвестиции за осъществяването на проекти от регионално значение, развитие на туризма във всичките му направления, увеличаване заетостта на населението, подобряване инфраструктурата и благоустрояването на Общината, която е доказала във времето, че е един привлекателен културно-исторически и образователен център.

3. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Общинският план за развитие на Община Велико Търново определя общата рамка и насоките за развитие на общината (в средносрочен план), съответстващи на целите и приоритетите на по-високите нива и обуславящи постигането на устойчивост в развитието на общинската териториална и социална общност.

Основните принципи и подходи при изготвяне на Плана за развитие на общината и неговата реализация през плановия период са свързани с:

- Предвиждане на приоритети и мерки, които да съответстват на политиките на ЕС за социално-икономическо сближаване и на регламентите на Структурните фондове. Това е предпоставка за финансовата осигуреност на предвидените приоритети и мерки по линия на европейските фондове. Прилагане на подход на интеграция и съгласуваност между отделните секторни направления в развитието на общината и нейната територия, което е гаранция за постигане на синергичен ефект и балансираност.
- Комбиниране и допълване на отделните мерки с оглед постигане на интегрирани пакети, въздействащи върху инфраструктурния, човешкия, иновационния и природо-културния потенциал на общината.
- Отчитане на целите и приоритетите на основните планови и стратегически документи на страната за периода до 2013 г.
- Община Велико Търново има необходимия ресурс и предпоставки да реализира ускорено развитие. Прилагането и изпълнението на залегналите в Общинския план цели и мерки ще гарантира значително увеличаване на равнището на социално-икономическо развитие на общината и доближаване до средните социално-икономически параметри на българските общини.

Юли 2011

3.1. Визия за развитие на общината

Визията за развитието на община Велико Търново отразява желаните промени и желаното състояние за развитието на общината в един дългосрочен период. Тя отразява мнението на местните хора и има мобилизиращ и консенсусен характер, обединяващ териториалната общност.

„Община Велико Търново – просперираща община, популярен и привлекателен туристически, културен и образователен център; община със съхранено историческо наследство, хармонична околна среда и добър жизнен стандарт за нейните жители.“

Визията отразява спецификата на общината и изводите от SWOT анализа. Тя кореспондира с визията на „Европа 2020“ и акцентите на Новата кохезионна политика на ЕС за периода 2014 – 2020 и конкретизира на местно ниво визиите на НСРР, РПР, ОСР и ОПРР.

3.2. Приоритети за развитие на общината

Актуализираните приоритети за развитието на община Велико Търново фокусират изпълнението на плана в четири основни области:

- Социално – икономическото развитие и повишаване на конкурентоспособността на общината;
- Състоянието на жизнената среда – природа, урбанизирана среда, инфраструктури и разумно използване на ресурсите;
- Специфичните характеристики на общината, нейните силни страни – историческо, културно наследство, образователен център и огромен туристически потенциал;
- Доброто управление за развитие и пълноценно използване на потенциала.

Тези приоритети отразяват спецификата на общината и са формулирани на базата на изводите от SWOT анализа. Те кореспондират с приоритетите на Стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и акцентите на Новата кохезионна политика на ЕС за периода 2014 – 2020, както и с приоритетите на НСРР, РПР, ОСР и ОПРР.

1. ПРИОРИТЕТ: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

Този приоритет очертава развитието на общината в икономическата и социална област. Той е насочен към създаване на условия за устойчиво и балансирано развитие на Община Велико Търново в областта на регионалната конкурентоспособност и заетост; повишаване на регионалния и иновационен капацитет в сферата на изследванията и технологичното развитие; стимулиране на иновациите в малките и средните предприятия; промоциране на предприемачеството и развитието на бизнес мрежи. Така формулираните задачи в рамките на този приоритет са в синхрон и подкрепя на стремежа на ЕС за осъществяване на **„интелигентен и приобщаващ растеж“**

2. ПРИОРИТЕТ: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

Така формулираният приоритет отразява разбирането за комплексно отношение и интегриран подход към околната среда, която включва най-общо природата около нас, урбанизираната среда и инфраструктурите, които осигуряват основните жизнени функции и развитието, а също така и отношението към ресурсите и енергийната ефективност. Запазването на околната среда и подобряването на нейното качество; защитата на здравето на човека, рационалното използване на природните ресурси; предприемането на мерки на местно ниво за преодоляване на регионални или глобални екологични проблеми – това са задачи за осъществяване на обобщевропейския приоритет за **„устойчив растеж“**.

Юли 2011

3. ПРИОРИТЕТ: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

Този приоритет е насочен към утвърждаване и развитие на уникалните дадености на общината, характеризиращи я като образователен, културен и туристически център с наднационално значение. Постигането на ефективно и балансирано туристическо развитие чрез ревитализиране и социализиране на културното и природното наследство в общината в съчетание с утвърдените традиции във областта на образованието и младежките дейности е специфична област със значителен потенциал за стимулиране на социално-икономическото развитие и опазването на околната среда. Усилията за капитализиране на тези все още неоползотворени възможности трябва да се насочат към създаване на продаваеми туристически продукти и туристически “новини”, изграждане на туристическа инфраструктура, квалификация на кадри, специализирана информация, активен маркетинг, транснационално коопериране, информираност и адекватно поведение на местното население, благоустрояване в основните туристически ареали.

4. ПРИОРИТЕТ: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

Първите три приоритета могат да бъдат успешно осъществени в условия на добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност. Националната Програмата за изпълнение на Стратегията за децентрализация разшири обхвата на взаимоотношенията в публичната сфера. Тя визира процесите на деконцентрация (между централните и регионалните органи за управление) и децентрализацията в рамките на общината (между общината, кметствата и заведенията за услуги). Най-общата оценка за тяхното изпълнение е почти никакви промени на регионално равнище и слаби положителни резултати при предоставяне на правомощия на общински структурни звена и привличане на външни доставчици за предоставяне на местни социални услуги. Противоречиви са резултатите по отношение на децентрализацията на кметствата. Изключително ниски са оценките за гражданския контрол и участие във вземането на местни решения. Ето защо, очертаването на специален приоритет по отношение на доброто управление, включително и в усвояването на средствата от ЕС е важна предпоставка за подобряване качеството на ОПР като инструмент за управление.

3.3. Специфични цели за постигане на приоритетите на общината

1. ПРИОРИТЕТ: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

За повишаване конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита ОПР си поставя три специфични цели, характеризиращи трите ключови компонента на този приоритет в рамките на компетенциите на местната власт:

- Създаване на предпоставки за повишаване на конкурентоспособността в стопанския сектор;
- Стимулиране на иновациите и печелившите инициативи;
- Подкрепа за социалната сфера, заетостта и повишаването на производителността на труда.

1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Подобряване на бизнес средата със специално внимание към малките и средни предприятия.

Атрактивната бизнес среда е ключов фактор за привличане на нови инвестиции в производствени мощности и за стабилизиране на малките и средни предприятия. Тя включва подобрен достъп до пазари, информация, транспорт и други специализирани услуги. Една от основните грижи на общинската власт е да създава предпоставки в областта на местната нормативна уредба, разпространението на информацията, взаимодействието с предприятията и изграждането на

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

инфраструктурите за повишаване качеството на бизнес средата и целенасочено подпомагане на малките и средни предприятия.

1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Превръщане на иновативните идеи в нови продукти и услуги:

Технологичното развитие и иновациите са ключ към постигането на конкурентноспособност в глобализиращата се икономика и непрекъснато променящите се икономически условия. Реализирането на възможностите за развитие на иновативни производства и нови технологии, а така също за подобряване на общото технологично развитие на производството, следва да бъде основна задача за развитието в общината. Същевременно наличието на университетска институция с традиция и потенциал е изключително условие за развитието на иновациите и въвеждането на новите технологии в производството.

1.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Повишаване нивото на заетост и осигуряване на устойчивост на социалните модели - намаляване на безработицата и повишаване производителността на труда:

Достъпът до добро образование и обучение, съобразено с нуждите на икономиката и възможностите за реализация на трудовия пазар, до навременни и качествени здравни услуги и до добре функционираща защитна мрежа за групите в неравностойно положение, допринасят за повишаване привлекателността на общината за инвеститорите и от там за подобряване на общото благосъстояние на хората.

2. ПРИОРИТЕТ: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

Жизнената среда се характеризира от взаимнообвързаните системи на природната и урбанизираната среда, интегрирани от изградените инфраструктури. Специфичните цели на този приоритет, групират мерки и конкретни дейности в опазването и възстановяването на природната и изграждането и реконструкцията на градската среда и инфраструктурите. Важна цел е също така, прилагането на интегрирания подход във процеса на възстановяване и развитие на населените места и прилагане принципите на регенерацията.

2.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Опазване и възстановяване на природната и градската среда:

Устойчивото развитие предполага опазването и възстановяването на природната и градската среда да се разглеждат в единство и взаимозависимост в развитието на екосистемите със социалните, икономическите и технологичните системи и мрежи. Мерките, които следва да бъдат предприети трябва да осигурят необходимият баланс и равновесие, за да се гарантира високо качество на живот и устойчиво развитие.

2.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Изграждане, реконструкция и поддържане на инфраструктурите:

Изграждането, реконструкцията и поддържането на инфраструктурите е една от основните цели на общинската администрация в изпълнение на собствената си мисия за предоставяне на базисни услуги на населението и гарантиране на съвременна и качествена жизнена среда. В тази област съществуващите проблеми и диспропорции са най-осезаеми и нуждата от осигуряване на качествени проекти и финансиране на дейностите е най-належаща.

2.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Интегрирано възстановяване и развитие на населените места и прилагане принципите на регенерацията на жизнената среда:

Интегрираното развитие осигурява фактическа координация и интеграция на различни политики и

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

планови ресурси за постигане на определени цели с използване на специфични финансови инструменти. Тези планове се разработват от общинските администрации с непосредственото участие, както на бизнеса и професионалните сдружения, така и на всички заинтересовани структури на гражданското общество. Основният смисъл на интегрираните планове е постигане на максимален ефект при минимизиране изразходването на ресурси.

3. ПРИОРИТЕТ: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

Гр. Велико Търново и общината са уникално богатство за България. Те са национален символ, безспорен културен, образователен и туристически център. Очевидно това са най-силните страни с огромен потенциал за развитие, които притежава общината и затова те са разгледани в отделен приоритет, като взаимно допълващи се фактори за устойчивото развитие на общината.

3.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като образователен център и подпомагане навлизането на младите хора на пазара на труда:

В съзвучие с целите на Стратегията „Европа 2020“ за развитието на икономика базирана на знанието и с националния приоритет за развитие на образованието, ОПР си поставя специфичната цел за Утвърждаване на общината като образователен център и подпомагане навлизането на младите хора на пазара на труда. Демографските тенденции за периода до 2020 г. налагат необходимост от адекватни и своевременни промени в предучилищното, основното и средното образование, преоценка на потребностите от всички видове ресурси на образователната система – човешки, материални, финансови, информационни и т.н.

3.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като културен център на национално и европейско ниво:

Традициите в областта на културата са безценен ресурс на общината, който трябва да бъде използван по най-рационален начин за нейното утвърждаване като културен център на национално и европейско ниво. По този начин ще се постигнат осезаеми резултати в развитието на икономиката, обществената сфера и изявата на националната идентичност, като принос в обогатяване на европейското културно многообразие.

3.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като желана дестинация за културен туризъм от европейско значение:

Историческият и културен туризъмът има потенциал за развитие като водещ, бързо разрастващ се икономически сектор в община Велико Търново по отношение на финансови приходи и разкриване на нови работни места. Приходите, реализирани от него, могат да спомогнат за развитието и на другите отрасли на общинската икономика (по-конкретно на търговията, транспорта, съобщенията, селското стопанство, производството на стоки за бита и др.), за диверсификация на икономическите дейности в малките населени места, за повишаване на социално-икономическото благосъстояние на жителите на общината и качеството им на живот.

4. ПРИОРИТЕТ: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

Междинната оценка на ОПР показва, че процесите на стратегическо планиране са слабо обвързани с бюджетните програми и прогнози, както и с планирането на необходимите човешки ресурси. Недостатъчен е капацитетът на общинско ниво за разработване и прилагане на политики. По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност е ключов приоритет за постигане на визията и целите на актуализирания ОПР.

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

4.1.	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:	Успешна координация на секторните политики и прилагане на интегриран подход в изпълнението им:
-------------	------------------------	---

Доброто функциониране на децентрализираната система на публично управление се основава на обективност, справедливост и ефективност при разпределение на ресурси, права и отговорности. Тази стратегическа цел е насочена към подобряване на механизмите на взаимодействие между отделните равнища на публично управление и към повишаване на обвързаността на секторните политики с потребностите на местната общност.

4.2.	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:	Засилване на прякото участие, включването, ангажираността и овластяването на гражданите
-------------	------------------------	--

Приближаването на обществените услуги до гражданите и техните потребности е основната цел на децентрализацията и нейното постигане може да се улесни чрез създаване на предпоставки за широко гражданско участие в процеса на вземане на решения за местно развитие. Актуализацията на ОПР цели да създаде стимули за по-активна роля на гражданите, обществените съвети, настоятелствата и кметствата в решенията, които се вземат в рамките на общината.

4.3.	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:	По-ефективно и ефикасно разпределение и използване на публичните ресурси:
-------------	------------------------	--

ОПР е интегрален документ, който обединява секторните политики и тяхната координация на различните равнища на териториално управление. Негова задача е да очертае основните насоки за промени в отношенията между структурите на общинската администрация, които да повишат ефективността на тяхното функциониране и да доведат до предоставяне на по-качествени услуги. Тази форма на децентрализация се характеризира с предоставяне на ресурси, прехвърляне на източници на ресурси, на права за определяне на техния размер, начин на използване и на отговорности за финансиране на обществени услуги. По-ефективно и ефикасно разпределение и използване на публичните ресурси се определя от възможността на общината да използва наличните ресурси, т.е. разходните ѝ права и отговорности, които от своя страна се свързват с възможността за: планиране на разходите; правото на задържане на текущите икономии на средства и преходния остатък; преразпределяне на средства между функции, дейности, видове разходи; наличие на инвестиционни ресурси; делегиране на средства на външни изпълнители; финансов контрол на използването на средствата.

3.4. Мерки и дейности за постигане на специфичните цели на общината

Конкретните мерки и дейности са оперативните лостове, чрез които става възможно изпълнението на специфичните цели в рамките на четирите приоритетни направления на ОПР.

3.4.1. ПРИОРИТЕТ 1:

Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

Междинната оценка и актуализирания анализ показват, че все още не е постигнато добро ниво на предоставяне на бизнес услуги, допринасящи за развитието на предприемачеството и местния бизнес и за създаването на нови работни места. Преодоляване на пропуските и разликите в информационната и бизнес-осигуреност на населените места и общинския център определя необходимостта от дейности по създаване и повишаване ефективността на съществуващите бизнес услуги, включително специализирани услуги за МСП.

Юли 2011

1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Подобряване на бизнес средата със специално внимание към малките и средни предприятия.

Една от специфичните цели на местната власт е активно да създава условия за нарастване на инвестиционния интерес към общината, за насърчаване на предприемачеството и подобряване на бизнес средата. За тази цел общинска администрация следва да прилага собствена програма, в която да включи следните мерки:

1.1.1. *Мярка: Намаляване на административната тежест върху предприемачите и бизнеса и съвместна работа със заинтересованите страни в различни сектори:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Намаляване на данъците и таксите за активните стопански субекти;
- Поддържане на база данни за свободни общински терени;
- Консултантска и методическа подкрепа за създаване и развитие на МСП в преработващата промишленост;
- Засилване капацитета на съществуващите и изграждане на нови консултантски и информационни центрове за предоставяне на навременна и компетентна информация относно пазарната, ценова и технологична политика, свързана с развитието на определени сектори, производства и дейности от икономиката;
- Въвеждане на информационни продукти за обслужване на бизнеса;
- Подкрепа за развитие на бизнес мрежи и коопериране на малките и средни предприятия в общината;
- Подкрепа на бизнеса чрез осигуряване на информация за възможности за участие в европейски програми и фондове на местно, регионално и международно ниво;

1.1.2. *Мярка: Насърчаване реструктурирането на сектори в затруднение към дейности, ориентирани към бъдещето:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Подобряване на информационната осигуреност на стопански субекти, за възможностите за пренасочване на производствените мощности;
- Подпомагане с данъчни облекчения предприятията, които реструктурират производството си или се насочват към перспективни сектори;
- Осигуряване на възможности за преквалификация на персонала на предприятия в процес на реструктуриране;

1.1.3. *Мярка: Стимулиране на успешни традиционни сектори и насърчаване излизането на МСП на международната сцена:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Организиране на ефективна реклама за общината като перспективно място с добри условия за правене на успешен бизнес;
- Разширяване на контактите с чужди бизнес партньори и поддържане на действено международно сътрудничество: организиране и участие в бизнес форуми и срещи;
- Работа в мрежа с организации, подкрепящи икономическото развитие на национално, регионално и местно равнище;

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

- Организиране и участие на стопанските субекти от общината в изложения, панаири и информационни кампании за стимулиране на икономическите връзки и сътрудничество и маркетинг на местната продукция;
- Създаване и институционализиране на партньорска мрежа от МСП с регионален характер в рамките на агломерацията Велико Търново-Горна Оряховица-Лясковец. Промоция на съвместни локални продукти.
- Подкрепа развитието на хранително-вкусовата и преработващата промишленост на базата на местното селскостопанско производство.
- Създаване на мрежа за обмен на практики и опит от местни предприятия в сферата на изработването и преработката на пластмасови изделия;

1.1.4. *Мярка: Развитие на транспортните и логистични мрежи в зоната на пресичането на пан-европейския транспортен коридор №9 и магистрала „Хемус“:*

Предлагането на предприемачески терени, както и на офиси, е важен фактор за разкриването на нови производства и допринася по решителен начин за създаване на работни места и модернизиране на производствената структура. За тази цел е необходимо да се определят и резервират нови производствени терени.

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Осигуряване на терени за изграждане на нови технологични предприятия и привличане на чужди инвестиции;
- Осигуряване на терени и възможности за ускорено развитие на логистични центрове;
- Предлагане на адекватна осигуреност с всички видове елементи на техническата инфраструктура (удобен и бърз транспортен достъп, качество на съобщителните комуникации, газификация), лесно и удобно взаимодействие с елементи на пазарната инфраструктура (банкови и застрахователни институции и др.), удобен достъп до различните елементи на социалната инфраструктура;

1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Стимулиране на мерки за превръщане на иновативните идеи в нови продукти и услуги:

В момента Българската икономика е най-енергоемката сред държавите членки на ЕС. Коренната промяна в стратегическата насоченост на предприятията в България е необходима мярка за бъдещо устойчиво развитие на стопанския сектор. Развитието на иновативни идеи и разширяването на спектъра от устойчиви икономически дейности е цел към която управлението на всяко едно равнище трябва да се стреми. При развитието на иновацията основополагащи трябва да са секторите, които разполагат с наличен местен ресурс и традиции. За постигането на тези цели, могат да бъдат дефинирани следните мерки:

1.2.1. *Мярка: Преодоляване на зависимостта на икономическия растеж от екстензивното използване на ресурси и енергия:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Налагане на санкции за предприятията, които не са реструктурирали енергоемките си производства;
- Стимулиране на предприятията да използват локални ВЕИ за техните производства;
- Стимулиране на предприятията да развиват собствен добив на енергия от ВЕИ;

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

- Осигуряване на максимално улеснени процедури за стопанските субекти които желаят да се включват към газоразпределителната мрежа;

1.2.2. *Мярка: Разработване и прилагане на програма за енергийна ефективност подкрепяща МСП и домакинствата:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Методическа и административна подкрепа за сдруженията на собствениците, които изявяват желание да кандидатстват по схемата на ОПРР "Подкрепа за енергийна ефективност в много-фамилни жилищни сгради";
- Организиране на информационни кампании, за популяризиране на идеите за енерго-ефективно строителство и планиране и необходимостта от реконструкция на жилищния фонд;
- Въвеждане на минимални критерии за енергийна ефективност на стопанските субекти;
- Активно участие в дискусиите в рамките на БСУР във връзка със въвеждането на българска система за сертифициране на устойчиви сгради (DGNB Bulgaria);
- Инициране на конкурс и награда за МСП с най-добра стратегия за енергийна ефективност;
- Стимулиране изграждането на мощности на ВЕИ за лично ползване от домакинствата;

1.2.3. *Мярка: Обмен на опит и добри практики, чрез участие в програми за междурегионално и транснационално сътрудничество:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Логистични и финансова подкрепа за участието на образователните институции в международни програми за сътрудничество;
- Ефективно използване на всички възможности за запознаване с добрите практики, които институциите на ЕС предлагат. Въвеждане на практика за запознаване с добрите примери при подготовка на проекти от страна на местната администрация;
- Изграждане на двустранни отношения (по подобие на сътрудничеството с община Байрон, Франция) с европейски общини и градове, които имат подобна роля на културно-исторически средища;
- Участие в международни мрежи от градове (в и извън рамките на програми, предлагани от ЕС), в които се търсят решения за общи проблеми и се изследват подобни тенденции в развитието на градовете и общините;
- Активно участие на Общината при работата по Дунавската стратегия и в рамките на Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния-България и Програмата за югоизточна Европа;

1.2.4. *Мярка: Фокусиране върху развитието на бизнес инкубатори в сътрудничество с университетските структури:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Осигуряване на подходящи връзки между университетските институции и стопански субекти, които биха могли да използват съществуващия академичен капацитет и да подпомагат развитието на допълнителен такъв;
- Осигуряване на подходящи терени върху които да се изграждат центрове за съвместна работа;
- Осигуряване на логистична подкрепа за млади специалисти и икономически субекти, чрез предоставянето на възможности за ползване на инфраструктурата и сградния фонд в рамките на инкубаторите на преференциални цени;

Юли 2011

- Стимулиране създаването на инкубатори без публично участие в близост до университетските институции;

1.2.5. *Мярка: Изграждане на силен и конкурентноспособен ИКТ сектор, основаващ се на образователната традиция на ВТУ:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Популяризиране на академичния продукт на ВТУ в сферата на информатиката;
- Търсене на инвеститор и подкрепа създаването на академия за подготовка на специалист в сектора на ИКТ, без публично участие в институцията;
- Привличане на по-големи Български компании да създадат свои клонове на територията на общината в тясна връзка с развойната и образователна дейност на ВТУ;
- Административна и данъчна подкрепа за създаване на малки предприятия в сферата на информационните технологии;

1.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Повишаване нивото на заетост и осигуряване на устойчивост на социалните модели - намаляване на безработицата и повишаване производителността на труда:

Социалната сигурност на населението е гаранция за стабилност на пазара на работната ръка и добрата подсигуреност със способни и подходящи кадри. От своя страна високата икономическа активност на населението неминуемо води и до по-стабилен обществен сектор и до по-добри възможности за социални придобивки. В този цикъл от зависимости, няколко са основните мерки, които бих могли да подкрепят по-доброто функциониране на системата:

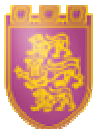
1.3.1. *Мярка: Осигуряване на разнообразие на предлаганите работни места и по-добра трудовата заетост на населението:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Осигуряване на добра координация между стопанските субекти, Агенцията по заетостта, и образователните институции, с цел насочване на човешки капитал в сектори с перспектива за развитие;
- Стимулиране развитието на сектора на услугите, които да могат да бъдат извършвани от дистанция с помощта на информационните и комуникационни технологии (Support services);
- Приоритетно подпомагане на квалификацията и преквалификация на специалисти в секторите селско стопанското, туризъм, културно-историческо наследство и информационни технологии;

1.3.2. *Мярка: Прилагане на стратегия за стабилизиране и повишаване на конкурентноспособността на малките населени места в общината и разнообразяване на селската икономика:*

Тази мярка е насочена към търсене на реални възможности за стимулиране на малките населени места като опорни центрове на селищната мрежа, обслужващи селската местност, и за подобряване на връзката "град-село" в духа на съвременната европейска политика за териториално сближаване. Търсят се механизми за повишаване икономическата активност на малките селища.

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Акцентиране на необходимостта за диверсификация на селската икономика чрез въвеждане на стимули за развитието на туристическия сектор – данъчни облекчения и методическа и институционална подкрепа;
- Засилване стимулите за развитието на селското стопанство, чрез създаване на общинска програма за подкрепа на местните селскостопански производители чрез данъчни облекчения;
- Стимулиране консумацията на местни селскостопански продукти;
- Създаване на силен пазар на местна селскостопанска продукция;
- Осигуряване на предпоставки и стимулиране развитието на преработваща селскостопански продукти промишленост, основана на малки и средно големи стопански субекти, които да затворят производствения цикъл в рамките на местната икономика;

1.3.3. Подобряване на здравеопазването, социалните услуги и спорта, допринасящи за повишаване на производителността на труда и развитието на общината:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Подобряване състоянието на сградния фонд и техническата осигуреност на здравните институции;
- Стимулиране на изследователската дейност в медицинските институции на територията на общината;
- Провеждане на кампании за активен и здравословен начин на живот;
- Изработване на програма за работата с подрастващи. Дефиниране на конкретни дейности за стимулиране участието на подрастващите в спортни дейности;
- Кампания за повишаване съзнателността на родителите за важността на въвличането на техните деца в спортни дейности;
- Подобряване спортната инфраструктура на територията на Общината;
- Организиране и подпомагане на спортни мероприятия и инициативи за професионалисти, любители и подрастващи;
- Разширяване на капацитета на заведенията за социални услуги на територията на Общината;

1.3.4. Мярка: Подпомагане на социално обременените групи, маргинални общности и др. за тяхното социализиране:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Осигуряване на устойчива заетост на трайно безработни лица;
- Ограничаване възможностите за етническа сегрегация в образователната система;
- Създаване на цялостна програма за стимулиране заетостта и икономическата активност на хора в неравностойно положение;

3.4.2. ПРИОРИТЕТ 2:

Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

Запазване на околната среда и подобряване на нейното качество; защита на здравето на човека, внимателно и рационално използване на природните ресурси; подкрепа на мерки на национално ниво за преодоляване на регионални или глобални екологични проблеми.

2.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Опазване и възстановяване на природната и градската среда:

В сферата на опазване на околната среда необходимите мерки, според техния характер могат да се групират като: устройствени, програмни, технически, технологични и институционални, както и такива, свързани с партньорство с бизнеса и гражданите. Прилагането на екологична оценка на устройствени планове и програми за развитието на икономически сектори и инвестиционни проекти е основен механизъм за гарантирано опазване на околната среда.

2.1.1. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на водостопанската инфраструктура на общината – мрежи и съоръжения за водоснабдяване и канализация:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Реконструкция и модернизация на съществуващите мрежи и съоръжения и намаляване загубите на вода във водопроводните мрежи;
- Подобряване качествата на питейната вода;
- Доизграждане, реконструкция и модернизация на канализационни мрежи и съоръжения;
- Реконструкция и модернизация на ПСОВ Велико Търново;
- Изграждане на малки ПСОВ за по-малките селища от общината;
- Изготвяне на проект за изграждане на дъждовна канализация и отводнителни съоръжения, защитаващи инфраструктурни обекти и сгради;
- Изграждане на съоръжения, които да пречистват отпадните води от производствените зони, преди тяхното заустване в р. Янтра;
- Рехабилитация, реконструкция и доизграждане на напоителната инфраструктура;

2.1.2. Мярка: Прилагане на ефективни системи за управление на отпадъци и изграждане на инфраструктурата:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Саниране на останалите нерегламентирани сметища и поэтапното им ликвидиране;
- Провеждане на инициативи за повишаване съзнанието на гражданите във връзка със стремеж към намаляване на общото количество отделени битови отпадъци на глава от населението;
- Изграждане на мощности с регионален капацитет за третиране и преработване на битовите отпадъци;
- Саниране и/или рекултивация на досега действащите регламентирани депа на територията на общината;
- Повишаване капацитета на системата за разделно събиране на ТБО и популяризиране важноста на системата сред обществеността;
- Създаване на система за контрол при депониране на битови, строителни, опасни и промишлени отпадъци;

2.1.3. Мярка: Опазване на биологичното разнообразие, ландшафтите, горските и водни ресурси, земеделските земи, „озеленяване“:

Тази мярка е насочена към запазване и поддържане на биологичното разнообразие, чрез разширяване мрежата от защитени обекти и защитени ландшафти, в т.ч. и културни ландшафти, провеждане на активна информационна кампания за стойността и качеството на природата в общината

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Проучване и популяризиране на видовия състав на флората и фауната в региона;
- Увеличаване броя на защитените територии в общината, чрез мероприятия по опазване и възстановяване на застрашени биологични видове;
- Изготвяне на План за управление на защитените местности;
- Изграждане на екотуристическа инфраструктура. Направа на екопътеки, пейки, детски площадки, заслони и др. съоръжения;
- Отреждане на територии за програмата на ЕС "НАТУРА 2000";
- Залесяване на крайбрежни и ерозиращи терени;

2.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Изграждане, реконструкция и поддържане на инфраструктурите:

Специфичната цел за изграждане, реконструкция и поддържане на инфраструктурите е насочена към осигуряване на условия за привличане на инвестиции и балансирано развитие на територията на общината чрез усъвършенстване на базовата техническа инфраструктура и развитие на селищната мрежа, стимулиране на малките населени места и подобряване на селищната среда. Тази цел е обусловена от доброто геостратегическо положение на общината в територията на страната, което създава определени предимства и възможности. Техническата инфраструктура е ключов фактор, стимулиращ икономическото и социалното развитие и допринасящ за обвързване и за осъществяване на активни регионални, национални и наднационални връзки. Развитието на инфраструктурата следва да се обвърже тясно с опазването на околната среда.

2.2.1. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на транспортната инфраструктура:

Взаимодействието между трите града на територията на общината и селския им ареал има стратегическо значение за повишаване конкурентостта на общинската територия. Тази мярка е насочена към осигуряване на свързаност между селищата на територията на Общината, както и на самата Община с националните и международни транспортни коридори.

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Доразвитие на републиканската пътна инфраструктура през територията на общината;
- Рехабилитация и реконструкция на жп-инфраструктура в съответствие със завишени технически показатели;
- Подобряване на транспортната достъпност чрез поддържане в добро техническо състояние на общинската пътна мрежа и развитие на второкласната пътна мрежа в общината;
- Подобряване на уличната мрежа на територията на селищата от общината;
- Подкрепа за развитието на летищен комплекс „Горна Оряховица“, като товарен и пътнически транспортен възел;
- Подкрепа за развитието на ж.п. възел „Горна Оряховица“ и интеграцията между въздушния и ж.п. транспорта;
- Изграждане на интермодален терминал;
- Изграждане, отводняване и стабилизиране на селскостопански пътища;
- Устройване на крайпътни залесявания, заслони, места за почивка;

2.2.2. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на съобщителната и комуникационната инфраструктура на общината – насърчаване използването на модерни, достъпни онлайн услуги:

- Подобряване достъпа до и развитието на онлайн публични и бизнес услуги;

Юли 2011

- Подпомагане на бизнеса, в т.ч. МСП за възприемане и ефективно използване на информационните и комуникационни технологии;
- Въвеждане на информационни и комуникационни технологии във всички нива на образованието и здравеопазването;
- Осигуряване на достъп до високоскоростен широколентов интернет за по-голямата част от жителите на Общината;

2.2.3. *Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на енергийната инфраструктура на общината:*

Задоволяването на енергийните потребности чрез замяна на традиционните горива с природен газ ще доведе както до постигане на по-добър икономически ефект в сравнение с използването на традиционните енергоизточници, така и до премахване на вредните въздействия върху околната среда и ще спомогне за изпълнение на поетите ангажменти по международните конвенции и договори за околната среда.

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Разширяване на газоразпределителните мрежи;
- Осигуряване на добив на електроенергия от ВЕИ;

2.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ

Интегрирано възстановяване и развитие на населените места и прилагане принципите на регенерацията на жизнената среда:

В епоха, в която човечеството осъзнава, че използването на природните ресурси има гранични стойности, съвременната практика на територията на европейския континент, показва острата нужда от преориентиране на експанзивното разрастване на селищните структури към внимателно преосмисляне на функционирането на градския организъм и стремеж към повишаване ефективността от използването на градските територии. Необходимо е философията при организирането на каквито и да е интервенции в селищната структура да се основава на интеграция на отделните отрасли и сектори, на различните нива на взимане на решения и на възможно най-широк кръг от участници. Регенерацията на градската среда може да се разглежда като прецизна работа по отстраняване на ненужните образувания и заменянето на непълноценно функциониращи такива с други по-ефективни и по-подходящи.

2.3.1. *Мярка: Разработване и прилагане на средносрочни планове за интегрирано градско възстановяване и развитие:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Осигуряване на добра партньорска атмосфера при разработването на плана;
- Създаване на работна група в общината, която да е в постоянна координация със всички заинтересовани страни в процеса на подготовка и прилагане на плана;
- Институционализиране на агенция, която да управлява приложението и развитието на плана;
- Организиране на информационна база за подкрепа на предприемачи, които са заинтересовани да инвестират в устойчиви инициативи с възможност за съфинансиране от инструмента на ЕИБ JESSICA;
- Подготвяне на ИПГВР за територията на гр. Велико Търново;

2.3.2. Мярка: Опазване на историческото и културното наследство на града, като начин да се поддържа жива колективната памет, характерна за европейския градски модел:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Картографиране и картотекиране на недвижимите културни ценности и ценните обществени пространства;
- Изработване на ПУП за територията на стария град на гр. Велико Търново и съставяне на по-строги, по-подробни и по-обективни правила и норми, с които да се регламентира по-категорично разработването и одобряването на проектите за строителство;
- Поддържане на автентичния вид на уличните настилки и на съществуващите елементи на градското обзавеждане;

2.3.3. Мярка: Регенерация на запустели устройствени зони и сгради, конверсия на военни терени и увредени територии, превенция на риска:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Изграждане на програма за превенция на риска и картографиране на рисковите територии;
- Налагане на строителна забрана в територии с повишен риск;
- Рекултивация на увредени от свлачищни дейности и наводнения територии;
- Регенерация на четирите големи производствени зони. Където е необходимо, преотреждането на терени за други функции;
- Осигуряване на големите производствени зони със актуални ПУП-ове;

2.3.4. Мярка: Подобряване на градския пейзаж и качеството на градоустройствените структури – преодоляване на проблемите с достъпността и строителните недостатъци:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Изграждане на достъпна среда за хора в неравностойно положение;
- Изграждане на практика за реализиране на проекти в значими за обществеността територии след открити процедури за архитектурни конкурси. Широко включване на обществеността при журирането;
- Съобразяване на съвременните строителни намеси с наситената с исторически пластове атмосфера в населените места;
- Изработка на дизайн код за елементи на градското обзавеждане, рекламни табели и малки архитектурни форми в градската среда;

3.4.3. ПРИОРИТЕТ 3:

Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

В списъка от мерки и дейности, специално място се отделя на уникалните за общината характеристики, обособени в един приоритет с главната цел усилията на обществените институции да имат фокус и по този начин да бъде реализирана висока степен на синергия на отделните интервенции. Освен това, трите основни компонента на приоритета са тясно обвързани помежду си и зависими един от друг, следователно съвместното им разглеждане е задължително условие за постигане на положителни резултати.

Юли 2011

3.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Утвърждаване на общината като образователен център и подпомагане навлизането на младите хора на пазара на труда:

Специфичната цел се основава на дългата университетска традиция, която е развита в гр. Велико Търново, както и на стабилната тенденция за засилване значимостта на ВТУ, като втори по научен капацитет университет на територията на България. Продължаващата положителна тенденция за постоянна миграция на млади хора с цел обучение по посока на Общината, както и факта, че гр. Велико Търново успява да задържи по-голяма част от тези студенти да се установят след завършване на тяхното обучение са сигурен знак, че концентрацията на повече усилия в областта на образованието ще допринесе изключително много за устойчивото развитие на общината.

3.1.1. Мярка: Стимулиране на сътрудничеството между университета, научните изследвания и съвместно програмиране със стопанските оператори:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Създаване на механизъм за подпомагане на взаимното проникване на стопански субекти и образователни институции в сферата на развойната дейност и неговото институционализиране;
- Субсидиране развойната дейност на образователните институции;
- Създаване на представително тяло на образователните институции, което да координира политиката за развитието им с политиките за развитие на стопанските субекти на територията на Общината;
- Ускоряване отпадането на неадекватни на пазара на труда и социалните нужди програми от образователните институции;

3.1.2. Мярка: Насърчаване на върховите постижения (добрите практики) и специализацията:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Развитие на специализирани програми в приоритетните за общината сектори: селско стопанство, туризъм, културно-историческо наследство, информатика и информационни технологии.
- Подпомагане на учащи и студенти с изключителни постижения в приоритетните сфери, чрез осигуряване на изключителни условия за научно развитие, изплащане на месечни стипендии и стипендии за обучение и практика в и извън България;
- Привличане на активни стопански субекти за срещи със студенти и учащи с върховни постижения;
- Използване на данъчни стимули и други финансови инструменти за насърчаване на повече частни инвестиции в научната и развойна дейност.

3.1.3. Мярка: навлизането на младите хора на пазара на труда чрез обучение на работното място, практики и други форми за придобиване на трудов опит:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Реализиране на програми за предоставяне на възможности на завършващите образователните институции за постепенно и структурирано преминаване в стопанския сектор, чрез осигуряване на различни стажове и поддържане на постоянен контакт между стопанските субекти и учащите още по време на образователния процес;
- Активно участие в различни национални инициативи за осигуряване на заетост на младите хора;

- Стимулиране повишаване нивото на образованост сред младите, чрез осигуряване на стипендии и различни социални придобивки за лица в затруднено финансово положение;
- Подготовка и подпомагане на проекти по ОПКБИ;

3.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Утвърждаване на общината като културен център на национално и европейско ниво:

На базата на образователния ресурс, както и благодарение на културната активност и КИН, Община Велико Търново може да се утвърди, като първостепенен национален културен център и да е значим културен фактор на европейската сцена. Необходимият фокус на усилия в тази насока се състои от:

3.2.1. *Мярка: Подпомагане и стимулиране развитието на културните институции в общината:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Логистично и финансово подпомагане на културните институции за участието им в международни проекти, фестивали, изложби, конкурси;
- Осигуряване на необходимата материална база за пълноценното функциониране на културните институции;
- Организиране на мрежа от културни институции на територията на общината и подкрепа за техни съвместни проекти;
- Популяризиране дейността на културните институции сред подрастващото население и стимулиране тяхното участие;

3.2.2. *Мярка: Съхраняване и експониране на уникалната културна идентичност на общината в цялото и многообразие:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Експониране на съхранените и разрити недвижими ценности на хълм „Трапезица“;
- Изработване на програма за необходими действия за отреждането на статут на културно-исторически резерват за старата градска част на Велико Търново;
- Засилен маркетинг на КИН на Общината;
- Търсене на възможности за лесен достъп до манастирските комплекси, част от Великотърновската огърлица;

3.2.3. *Мярка: Организиране и подкрепа на различни културни прояви от национално и наднационално значение на територията на общината.*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Финансова и логистична подкрепа за вече утвърдилите се културни прояви;
- Търсене на възможности за повишаване популярността на съществуващи културни прояви;
- Търсене на нови форми за културни прояви на територията на общината;
- Организиране на идентични и/или паралелни международни културни прояви в рамките на мрежи от партньорски градове в и извън България на принципа на ротационното домакинство;

3.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Утвърждаване на общината като желана дестинация за културен туризъм от европейско значение:

Основан на КИН, природните дадености, подобряването на професионалната квалификация и културната активност в рамките на Общината, сектора на туризма може да се превърне в първостепенен и устойчив отрасъл от общинската икономика. Настоящият съвсем малък принос на отрасъла към БВП в рамките на общината, както и изключителният капацитет с който Общината разполага показват огромният потенциал за развитие на в тази област.

3.3.1. Мярка: Разработване и прилагане на общинска стратегия за развитие на туризма и средносрочна програма за нейното изпълнение:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Разработване на цялостна стратегия за развитие на туризма в общината;
- Създаване на общинска програма за алтернативен туризъм и за ревитализиране и експониране на културно-историческото и природното наследство в община Велико Търново;
- Развитие на проекта “Великотърновската огърлица”, с който “Царевград Търнов” ще търси европейско финансиране за развитие на селския туризъм за периода 2014-2020 г.;
- Създаване на програма за преките цели (продаваеми туристически продукти), и за приоритизиране на съпътстващите действия (инфраструктура, благоустройство, екология);
- Разработване на набор от туристически маршрути със различна тематична насоченост;
- Проучване и създаване на регионален продукт “Янтра”;
- Разработване на иновативни туристически продукти и диверсификация на предлаганата гама;
- Създаване на система за контролиране щадящото използване на природните и антропогенните туристически ресурси на общината;

3.3.2. Мярка: Осигуряване на професионална промоция и реклама на разнообразния туристически потенциал на общината:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Създаване в интернет на туристически сайт, подкрепен от висококачествен дизайн и включваща интерактивна среда;
- Представяне на общината чрез рекламни материали в големите възли за пътнически транспорт – летищата, гарите и автогарите на големите градове, както и в големите съсредоточия на туристически интерес – зимните и морските курорти, историческите центрове на големите градове;
- Организиране на изложението „Културен туризъм” и популяризирането му, чрез привличане на по-широк кръг чуждестранни изложители;
- Търсене на възможност за организиране на туристическо изложение в сферата на селския туризъм;
- Участие на общината и подкрепа участието на икономически субекти в сферата на туризма в изложения в и извън България;

3.3.3. Ефективно участие в програми, финансиращи съхраняването и социализирането на природното и културно-историческото наследство:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

Юли 2011

- Проучване и подготвяне на проекти за кандидатстване в програми, финансиращи съхраняването и социализирането на природното и културно-историческо наследство;
- Разработване на механизъм за набиране на средства от преките потребители на ползите от съхранено природно и културно наследство - предлагането на "удостоверение за спонсорство", което на доброволен принцип би отразило отношението/оценката на посещения обект в диапазона от "нулева реакция" до "щедрост";
- Търсене на възможности за стимулиране на стопанските субекти на територията на Общината, които подпомагат финансово съхраняването и социализирането на КИН;
- Търсене на възможности за финансиране от туристическите сдружения и браншови организации;

3.3.4. *Мярка: Подготовка и квалификация на специалисти и по-добро управление в областта на културния туризъм:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Целево субсидиране на програмите на образователните институции, които подготвят кадри в сферата на туризма;
- Осигуряване на стипендии за учащи и студенти в сферата на туризма, за допълнителната им квалификация в престижни образователни и професионални институции в и извън България;
- Обучение на специалисти в интерпретиране и маркетинг на културно-историческото и природното наследство;
- Обучение на специалисти в сферата на управлението на туристическата индустрия и КИН;
- Оптимизиране работата на общинското предприятие „Царевград Търнов“ ЕООД и насочване на по-голям ресурс с оглед повишаване административния му капацитет;
- Участие на „Царевград Търнов“ ЕООД в международни проекти и мрежи от институции;

3.3.5. *Мярка: Постигане на координация на общинско равнище между частния туристически сектор, браншовите организации, публичните структури, научните и образователни институции, съветите по туризъм, туристическата камара:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Организация на координацията от „Царевград Търнов“ ЕООД;
- Популяризиране на възможностите за развитие на туристически бизнес в сферата на селския туризъм в рамките на малките населени места в общината, чрез информационни кампании;

3.4.4. ПРИОРИТЕТ 4:

По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

Фокусът на Приоритет 4, върху по-добрите практики на местно управление, е необходим от една среда поради сериозната нужда от подобряване механизмите и институционалната осигуреност на местното самоуправление, от друга защото останалите три приоритета се нуждаят от сериозна институционална подкрепа за постигането им. В рамките на този приоритет, от изключителна важност е силната воля и мотивация на общинската администрация, в търсене на по-добри решения, в полза на обществените и икономически интерес на субектите в Общината.

4.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Успешна координация на секторните политики и прилагане на интегриран подход в изпълнението им:

Задължително условие за доброто планиране и реализиране на планове и проекти е междусекторното обвързване в интегрирани програми, които биха предложили по-ефективно използване на наличните ресурси и синергия на усилията.

4.1.1. Мярка: Укрепване на стратегическото планиране и програмиране – превръщане на приоритетите и целите на ОПР в инструмент на управлението:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Усъвършенстване структурата на общинската администрация чрез създаване на звено за стратегическо планиране и програмиране;
- Осигуряване участието на представители на общината в работни групи за разработване на проекти на нормативни актове и на стратегически и програмни документи, засягащи местното самоуправление;
- Осъществяване на интегриран и комплексен подход в мониторинга и актуализацията на секторните стратегии в единство с постановките на ОПР и ОУП;
- Съобразяване на общинското многогодишно бюджетиране с заложените в ОПР и ОУП цели и приоритети;
- Обосновка на всички проекти, подготвени от Общината с основните стратегическите документи за развитие – ОУП, ОПР.

4.1.2. Мярка: Укрепване на административния капацитет и подобряване качеството на предоставяните услуги:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Активно участие в изпълнението на Стратегията за децентрализация за периода 2006 – 2015 г., която е базисен дългосрочен документ за провеждане на националната политика за усъвършенстване на териториалното управление:
 - преструктуриране на общинските публични услуги, укрепване на местните правомощия;
 - разпределение на правомощия и финансови ресурси, целящи по-ефективното и качествено предоставяне на услуги на гражданите;
 - привличане на външни доставчици за местни социални услуги;
- Увеличаване на дела на собствените приходи и местните правомощия за предоставяне на услуги, поемане на по-големи отговорности към населението за предоставяните услуги от общината;
- Прехвърляне на услуги, ресурси и правомощия от общината към кметствата и заведенията за услуги.

4.1.3. Мярка: Специален акцент в компютъризацията и прилагането на иновативни подходи в управлението:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Предлагане на максимално широк набор от административни услуги по електронен път – въвеждане на Е-община;
- Въвеждане на онлайн достъп до общински административни услуги и електронни форми за образци на документи на местно ниво;

Юли 2011

- Предоставяне на достъп от официалната интернет страница до пълен набор осъвременена информация за различните документи, подготвени от общината, както и за подготвените и в процес на подготовка проекти;
- Разширяване предлагането на интегрирани услуги (административни и технически) по електронен път за гражданите чрез взаимодействие между териториалните структури на централната власт и местните власти.

4.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

Засилване на прякото участие, включването, ангажираността и овластяването на гражданите

Прякото въвличане на гражданството във вземането на решения е единственият начин за гарантиране устойчивото функциониране на системата за обществен контрол върху институциите. Необходима е коренна промяна на подхода от предлагането на решенията за консултации, след като вече са подготвени, каквато е практиката в момента, към стимулирането на гражданите и икономическите субекти сами да дефинират необходими интервенции. В тази организационна структура, ролята на общинската администрация е по-скоро на медиатор и координатор на процесите, за което е необходимо изграждането на специфичен капацитет.

4.2.1. *Мярка: Организиране на обществени дискусии и форуми за пряко участие на гражданите в процеса на вземане на решения:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Увеличаване на обхвата на интернет базираната публична информация с директен достъп;
- Развитие дейността на обществените съвети и регламентирането им като средство за консултиране с гражданите;
- Разширяване на възможностите за участие на гражданите в местното самоуправление чрез използване на формите на пряката демокрация – организиране на обществени форуми за обсъждане на важни за общината въпроси;
- Разширяване на кръга от актове на общински съвет, които да се приемат след публично обсъждане.

4.2.2. *Мярка: Стимулиране и подкрепа за гражданските организации в осъществяване на тяхната мисия на територията на общината:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Повишаване капацитета на общинската администрация да привлича структури на гражданското общество в контрола и вземането на решения за местното развитие;
- Увеличаване капацитета на неправителствените организации и бизнеса да предоставят обществени услуги по договор с местната власт;
- Коопериране между общинската администрация и гражданските организации в съвместно участие в програмите за териториално сближаване на ЕС.

4.2.3. *Мярка: Въвеждане на иновативни методи за публично участие във вземането на решения и реализиране на пряка демокрация:*

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Съставяне на ежегоден доклад за публичен мониторинг на дейността на общинския съвет, кметската институция и общинската администрация;
- Търсене на възможности за реализиране на пряка демокрация при решения от голям обществен интерес;
- Осигуряване на консултантски услуги за общинските институции от НПО в сферата на стимулирането участието на местните общности във вземането на решения;

4.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ:

По-ефективно и ефикасно разпределение и използване на публичните ресурси:

Резултата от подобрението на управлението ще бъде по-ефективно и ефикасно управление на наличните ресурси. Към тази цел също могат да бъдат насочени и конкретни мерки:

4.3.1. Мярка: Увеличаване номиналната стойност и дялът на собствените приходи в общинския бюджет:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Укрепване на капацитета на общинската администрация за разработване, съфинансиране и управление на инвестиционни проекти;
- Привличане на инвестиции чрез предоставяне на вещни права или продажба при облекчени условия за реализиране на инвестиционни проекти;
- Укрепване на финансовия, административния и програмния капацитет на общината за разработване, съфинансиране и управление на проекти.

4.3.2. Мярка: Успешно участие в Структурните и кохезионния фондове на ЕС:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Подготовка на подходящи проекти за кандидатстване за финансиране;
- Проучване на добрите практики от други български общини;
- Търсене на стимули за служителите на общинската администрация да участват активно в изпълнението на проектите;
- Активно участие при формирането на ОП за новия планов период 2014-2020г.;
- Създаване на условия за междуобщинско коопериране с цел кандидатстване и управление на проекти от фондовете на ЕС и предоставяне на услуги от общ интерес на участващите общини;
- Участие на представители на общините в мониторинга за използване на средствата от структурните фондове на ЕС
- Фокус на подготвяните проекти върху приоритетите на ОПР;

4.3.3. Мярка: Стимулиране на публична-частното партньорство:

Дейностите за реализация на тази мярка включват:

- Подпомагане изграждането на местни партньорства със социални структури и представители на бизнеса;
- Изграждане на капацитет в общините за извършване на мониторинг и контрол върху предоставяните от външни доставчици услуги;
- Развитие на публично-частни партньорства, аутсорсинг и други форми на предоставяне на услуги в интерес на населението.

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

4. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА, ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА НА АКТУАЛИЗИРАНИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЗА ПЕРИОДА 2011 – 2013												
ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ МЕРКИ	ОБЩО ФИНАНСИРАНЕ	НАЦИОНАЛНО СЪФИНАНСИРАНЕ						ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ			Друго безвъзмездно финансиране	Привлечени средства от заеми
		общо	ДЪРЖАВНО				частно	СТРУКТУРНИ ФОНДОВЕ				
			общо	Републик. бюджет	Общински бюджет	Държавни Търговски дружества		общо	ЕФРР ЕСФ	КФ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ПРИОРИТЕТ 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:	1502	818	642	296	279	53	195	676	581	95	10	
1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Подобряване на бизнес средата със специално внимание към малките и средни предприятия.	682	368	312	126	149	38	54	316	221	95	-	-
1.1.1. Мярка: Намаляване на административната тежест върху предприемачите и бизнеса и съвместна работа със заинтересованите страни в различни сектори:	100	44	35	-	28	8	9	56	41	15	-	-
1.1.2. Мярка: Насърчаване реструктурирането на сектори в затруднение към дейности, ориентирани към бъдещето:	45	45	18	-	18	-	27	-	-	-	-	-
1.1.3. Мярка: Стимулиране на успешни традиционни сектори и насърчаване излизането на МСП на международната сцена:	33	33	15	-	15	-	18	-	-	-	-	-
1.1.4. Мярка: Развитие на транспортните и логистични мрежи в зоната на пресичането на пан-европейския транспортен коридор №9 и магистрала „Хемус“:	504	244	244	126	88	30	-	260	180	80	-	-
1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Стимулиране на мерки за превръщане на иновативните идеи в нови продукти и услуги:	375	175	125	40	65	5	60	200	200	-	-	-
1.2.1. Мярка: Преодоляване на зависимостта на икономическия растеж от екстензивното използване на ресурси и енергия:	45	45	35	20	10	5	10	-	-	-	-	-
1.2.2. Мярка: Разработване и прилагане на програма за енергийна ефективност подкрепяща МСП и домакинствата:	125	25	25	15	5	-	-	100	100	-	-	-
1.2.3. Мярка: Обмен на опит и добри практики, чрез участие в програми за междурегионално и транснационално сътрудничество:	75	25	25	5	20	-	-	50	50	-	-	-
1.2.4. Мярка: Фокусиране върху развитието на бизнес инкубатори в сътрудничество с университетските структури:	50	50	20	-	20	-	30	-	-	-	-	-
1.2.5. Мярка: Изграждане на силен и конкурентноспособен ИКТ сектор, основаващ се на образователната традиция на ВТУ:	80	30	10	-	10	-	20	50	50	-	-	-
1.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Повишаване нивото на заетост и осигуряване на устойчивост на социалните модели - намаляване на безработицата и повишаване производителността на труда:	445	275	205	130	65	10	80	160	160	-	10	-
1.3.1. Мярка: Осигуряване на разнообразие на предлаганите работни места и по-добра трудовата заетост на населението:	60	50	40	20	10	10	10	-	-	-	10	-
1.3.2. Мярка: Прилагане на стратегия за стабилизиране и повишаване на конкурентоспособността на малките	150	70	20	-	20	-	50	80	80	-	-	-

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

населени места в общината и разнообразяване на селската икономика:												
1.3.3. Мярка: Подобряване на здравеопазването, социалните услуги и спорта, допринасящи за повишаване на производителността на труда и развитието на общината:	105	105	95	80	15	-	20	-	-	-	-	-
1.3.4. Мярка: Подпомагане на социално обременените групи, маргинални общности и др. за тяхното социализиране:	130	50	50	30	20	-	-	80	80	-	-	-
ПРИОРИТЕТ 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:	60285	22505	20945	11290	3740	6165	1560	36150	34600	1450	2680	-
2.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Опазване и възстановяване на природната и градската среда:	44290	14040	13740	5560	2180	6000	300	30000	30000	-	-	-
2.1.1. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на водостопанската инфраструктура на общината – мрежи и съоръжения за водоснабдяване и канализация:	43300	13300	13000	5000	2000	6000	300	30000	30000	-	-	-
2.1.2. Мярка: Прилагане на ефективни системи за управление на отпадъци и изграждане на инфраструктурата:	150	150	150	60	90	-	-	-	-	-	-	-
2.1.3. Мярка: Опазване на биологичното разнообразие, ландшафтите, горските и водни ресурси, земеделските земи, „озеленяване“:	840	590	590	500	90	-	-	250	250	-	-	-
2.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Изграждане, реконструкция и поддържане на инфраструктурите:	12965	7465	6205	5230	910	65	1260	5400	2750	150	2600	-
2.2.1. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на транспортната инфраструктура:	11000	6000	5750	5000	700	50	250	5000	2500	-	2500	-
2.2.2. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на съобщителната и комуникационната инфраструктура на общината – насърчаване използването на модерни, достъпни онлайн услуги:	30	30	20	10	10	-	10	-	-	-	-	-
2.2.3. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на енергийната инфраструктура на общината:	1935	1435	435	220	200	15	1000	400	250	150	100	-
2.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Интегрирано възстановяване и развитие на населените места и прилагане принципите на регенерацията на жизнената среда:	3030	1000	1000	500	650	100	-	750	1850	1300	80	-
2.3.1. Мярка: Разработване и прилагане на средносрочни планове за интегрирано градско възстановяване и развитие:	500	50	50	-	50	-	-	450	450	-	-	-
2.3.2. Мярка: Опазване на историческото и културното наследство на града, като начин да се поддържа жива колективната памет, характерна за европейския градски модел:	250	250	250	-	250	-	-	-	-	-	-	-
2.3.3. Мярка: Регенерация на запустели устройствени зони и сгради, конверсия на военни терени и увредени територии, превенция на риска:	830	450	450	250	100	100	-	300	200	100	80	-
2.3.4. Мярка: Подобряване на градския пейзаж и качеството на градоустройствените структури – преодоляване на проблемите с достъпността и строителните недостатъци:	1450	250	250	250	250	-	-	-	1200	1200	-	-
ПРИОРИТЕТ 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.	8115	295	290	165	90	-	30	520	7820	7300	-	-
3.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като образователен център и	1640	160	160	140	20	-	-	80	1480	1400	-	-

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

подпомагане навлизането на младите хора на пазара на труда:													
3.1.1. Мярка: Стимулиране на сътрудничеството между университета, научните изследвания и съвместно програмиране със стопанските оператори:	1100	100	100	100	-	-	-	-	1000	1000	-	-	-
3.1.2. Мярка: Насърчаване на върховите постижения (добрите практики) и специализацията:	400	-	-	-	-	-	-	-	400	400	-	-	-
3.1.3. Мярка: навлизането на младите хора на пазара на труда чрез обучение на работното място, практики и други форми за придобиване на трудов опит:	140	60	60	40	20	-	-	80	80	-	-	-	-
3.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като културен център на национално и европейско ниво:	475	35	30	20	10	-	-	440	440	-	-	-	-
3.2.1. Мярка: Подпомагане и стимулиране развитието на културните институции в общината:	75	35	30	20	10	-	-	40	40	-	-	-	-
3.2.2. Мярка: Съхраняване и експониране на уникалната културна идентичност на общината в цялото и многообразие:	250	-	-	-	-	-	-	250	250	-	-	-	-
3.2.3. Мярка: Организиране и подкрепа на различни културни прояви от национално и наднационално значение на територията на общината.	150	-	-	-	-	-	-	150	150	-	-	-	-
3.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като желана дестинация за културен туризъм от европейско значение:	6000	100	100	5	60	-	30	-	5900	5900	-	-	-
3.3.1. Мярка: Разработване и прилагане на общинска стратегия за развитие на туризма и средносрочна програма за нейното изпълнение:	520	20	20	-	20	-	-	-	500	500	-	-	-
3.3.2. Мярка: Осигуряване на професионална промоция и реклама на разнообразния туристически потенциал на общината:	40	40	10	-	10	-	30	-	-	-	-	-	-
3.3.3. Мярка: Ефективно участие в програми, финансиращи съхраняването и социализирането на природното и културно-историческото наследство:	5020	20	20	-	20	-	-	-	5000	5000	-	-	-
3.3.4. Мярка: Подготовка и квалификация на специалисти и по-добро управление в областта на културния туризъм:	10	10	10	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3.5. Мярка: Постигане на координация на общинско равнище между частния туристически сектор, браншовите организации, публичните структури, научните и образователни институции, съветите по туризъм, туристическата камара:	410	10	10	-	5	-	5	-	400	400	-	-	-
ПРИОРИТЕТ 4: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:													
4.1 СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Успешна координация на секторните политики и прилагане на интегриран подход в изпълнението им:													
4.1.1 Мярка: Укрепване на стратегическото планиране и програмиране – превръщане на приоритетите и целите на ОПР в инструмент на управлението:													
4.1.2 Мярка: Укрепване на административния капацитет и подобряване качеството на предоставяните услуги:													
4.1.3 Мярка: Специален акцент в компютризацията и прилагането на иновативни подходи в управлението:													

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

4.2	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Засилване на прякото участие, включването, ангажираността и овластяването на гражданите												
4.2.1	Мярка: Организиране на обществени дискусии и форуми за пряко участие на гражданите в процеса на вземане на решения:												
4.2.2	Мярка: Стимулиране и подкрепа за гражданските организации в осъществяване на тяхната мисия на територията на общината:	120							120	120			
4.2.3	Мярка: Въвеждане на иновативни методи за публично участие във вземането на решения и реализиране на пряка демокрация:												
4.3	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: По-ефективно и ефикасно разпределение и използване на публичните ресурси:												
4.3.1	Мярка: Увеличаване номиналната стойност и делът на собствените приходи в общинския бюджет:												
4.3.2	Мярка: Успешно участие в Структурните и кохезионния фондове на ЕС:												
4.3.3	Мярка: Стимулиране на публична-частното партньорство:												

5 ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА

1. ПРИОРИТЕТ: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

Актуализираните индикатори за оценка на прилагането на първия приоритет са:

1.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Подобряване на бизнес средата със специално внимание към малките и средни предприятия.

- Брой нови фирми за стартиране на малък и среден бизнес на глава от населението – по-високи от националните показатели /брой/.
- Средно годишно нарастване на БВП на човек от населението – 4,5% /%/.
- Нарастване на нетните приходи на предприятията от нефинансовия сектор с над 10% годишно /%/.
- Нарастване на привлечените чуждестранни инвестиции в Общината до 2013г. с 15% в сравнение с 2010г. /%/.
- Брой новоинституционализирани бизнес мрежи в рамките на общината /брой/.
- Брой организирани от Общината бизнес форуми и срещи /брой/.
- Ръст на делът на хранително-вкусовата промишленост в общинската икономка /%/.

1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Превръщане на иновативните идеи в нови продукти и услуги:

- Увеличаване на приходите на предприятията от високите технологии, ИКТ сектора и електро-, оптичното и другите оборудвания, като процент от общия приход на предприятията в Общината /%/.
- Газифицирани предприятия на територията на Общината /% от всички предприятия/.
- Предприятия със собствени ВЕИ мощности /% от всички предприятия/.
- Брой сгради одобрени за финансиране по схемата на ОПРР "Подкрепа за енергийна ефективност

Юли 2011

в многофамилни жилищни сгради" /брой/.

- Брой изградени съвместно с университетите бизнес структури /брой/.
- Нарастване на регистрираните предприятия в ИКТ сектора с над 15% годишно /%/.

1.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Повишаване нивото на заетост и осигуряване на устойчивост на социалните модели - намаляване на безработицата и повишаване производителността на труда:

- Увеличаване на коефициента на заетост до 46% за жителите на 15 и повече години /%/.
- Нови здравни услуги на общинско и местно равнище /брой/.
- Брой проекти за подобряване на състоянието и развитието на материалната база на здравните и услуги в общината /брой/.
- Възрастни граждани, преминали ежегодно през програми за преквалификация /% от цялото икономически активно население/.
- Повишаване делът на селскостопанското производство в местната икономика /%/.
- Брой организирани кампании за активен и здравословен начин на живот /брой/.
- Над 35% икономическа активност за хората в неравностойно положение над 15 години /%/.
- Над 20% от подрастващите, активно занимаващи се със спорт /% от всички подрастващи/.
- Нарастване капацитета на заведенията за оказване на социални услуги с над 40% /%/.

2.

ПРИОРИТЕТ:

Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

Актуализираните индикатори за оценка на прилагането на първия приоритет са:

2.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Опазване и възстановяване на природната и градската среда:

- Оценка на мониторинга на качеството на въздуха /оценка по компоненти/
- Брой на новоизградени или модернизирани ПСОВ и ГПСОВ за периода /брой/.
- Разделно събиране и рециклиране на 5% от всички битови отпадъци /%/.
- Намаляване на загубите по водопреносната мрежа до под 35% /%/.
- Рехабилитирани площи, нарушени от ерозия, замърсяване (сметища) или свлачищна дейност /дка/.
- Доизграждане на канализацията в населените места /%/.
- Рехабилитирана и новоизградена напоителна инфраструктура /км/.
- Директно зауствени отпадни производствени води, без пречистване /%/.
- Разширяване на защитените територии /брой/.
- Местности с изградена екотуристическа инфраструктура /брой/.

2.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Изграждане, реконструкция и поддържане на инфраструктурите:

- Дължина на новоизградената или подобрена пътна мрежа /км/.
- Разширяване на газификацията на територията на общината /км/.
- Разширяване на достъпа на домакинствата до високоскоростен ширококолентов Интернет до над 45% /% от всички домакинства/.
- Новоизградени мощности за добив на ел. енергия от ВЕИ /МВтч/.
- Рехабилитирана ж.п. мрежа /км/.

2.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Интегрирано възстановяване и развитие на населените места и прилагане принципите на регенерацията на жизнената среда:

- Размер на публичните инвестиции (национални и по ОП) за операции по градско възстановяване и

Юли 2011

развитие /хил. лв./.

- Брой паметници на културата в риск /брой/.
- Намаление в отношение на строителството „на зелено“ под 50% от общия обем на строителството /%/.
- Брой реализирани проекти след провеждане на публичен архитектурен конкурс /брой/.

3. ПРИОРИТЕТ: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

Актуализираните индикатори за оценка на прилагането на първия приоритет са:

3.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като образователен център и подпомагане навлизането на младите хора на пазара на труда:

- Съвместни инициативи за подобряване качеството на образованието и въвеждане на специализирано компютърно и езиково обучение, нови информационни технологии /брой и % на обхванатите/.
- Нарастване броя на студентите в приоритетните сектори – туризъм, ИКТ, селско стопанство и КИН /%/.
- Брой участия на образователни институции в международни програми за сътрудничество /брой/.
- Отделени субсидии за развойна дейност на образователните институции /хил. лв./.
- Брой нови образователни програми в секторите туризъм, селско стопанство, ИКТ и КИН /брой/.
- Отделени средства за стипендии /хил. лв./.
- Брой реализирани програми за навлизане на учащи и студенти на пазара на труда /брой/.

3.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като културен център на национално и европейско ниво:

- Брой природни, културни и исторически обекти, получили подкрепа за опазване и експониране /брой/.
- Възстановени и новосъздадени културни и спортни прояви /брой/.
- Финансиране от Общината за културни прояви и институции /хил. лв./.
- Подрастващи, включили се активно в инициативи на културните институции /% от всички подрастващи/.
- Брой международни проекти, в които са участвали културните институции от Общината /брой/.

3.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Утвърждаване на общината като желана дестинация за културен туризъм от европейско значение:

- Брой разработени от Общината проекти и програми в сферата на туризма /брой/.
- Достигане на стойности от над 200 хил. реализирани нощувки от туристи годишно за 2013г. /брой/.
- Достигане на стойности от над 7,5 млн. лв. приходи от реализирани нощувки годишно /млн. лв./.
- Създадени нови и промоцирани устойчиви местни туристически продукти /брой/.
- Подпомогнати частни стопани при преустройството на къщите им за приемане на гости – туристи /брой/.
- Увеличаване броя на провеждани прояви по линия на културния, фестивалния и конгресния туризъм /брой/.
- Увеличаване броя на регистрираните стопански субекти в сферата на селския туризъм /брой/.
- Ръст на участията на Общината на туристически изложения /брой/.
- Ръст на новоквалифицирани специалисти в сферата на туристическата индустрия и КИН /брой/.

Юли 2011

4. ПРИОРИТЕТ: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

Актуализираните индикатори за оценка на прилагането на първия приоритет са:

4.1. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Успешна координация на секторните политики и прилагане на интегриран подход в изпълнението им:

- Брой проекти, получили техническа помощ за подготовката им /брой/.
- Брой новосъздадени общински информационни системи за осигуряване процесите на териториалното управление /брой/.
- Ръст на преминалите обучение за подкрепа на нови подходи за управление на местното и регионалното развитие /управление на проекти, регионални кълстери, междубщинско сътрудничество/, /брой/.
- Ръст на общинските услуги, достъпни онлайн /брой/.
- Ръст на средната заплата в администрацията на Общината с темп изпреварващ средните темпове на ръст за Общината /%/.
- Брой нови специализирани звена в рамките на общинската администрация /брой/.
- Брой междусекторни работни групи в общинската администрация /брой/.

4.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Засилване на прякото участие, включването, ангажираността и овластяването на гражданите

- Брой организирани обществени дискусии и форуми /брой/.
- Брой инициативи за пряка демокрация /брой/.

4.3. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: По-ефективно и ефикасно разпределение и използване на публичните ресурси:

- Ръст на собствените приходи до над 40%, като дял от общинския бюджет /%/.
- Плащания по ОП, като отношение към общинския бюджет /%/.
- Брой реализирани инициативи за ПЧП /брой/.

6 НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Мониторингът на изпълнението на ОПР на Община Велико Търново съгласно Закона за регионално развитие е задача на Кмета на Общината и на Общинския съвет. Това налага да се сформира работна група за наблюдение на ОПР. Групата за наблюдение следва да включва представители на Общински съвет и експерти от състава на общинската администрация, като организацията и функционирането ѝ се регламентира със заповед на Кмета на Общината. Групата за наблюдение:

- Разглежда и утвърждава индикаторите за наблюдение относно изпълнението на плана;
- Периодично извършва преглед на постигнатия напредък;
- Обсъжда резултатите и степента на достигане на целите и приоритетите;
- Разглежда резултатите от междинната оценка, ако такава е възложена;
- Ежегодно изготвя доклад за изпълнението, като предлага мерки за промяна, ако това е наложително.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

В рамките на дейността си групата за наблюдение изготвя регулярни или конкретни отчети, които предоставя на Кмета на Общината и на Общинския съвет. В отчетите се оценява и прогресът при изпълнението на плана. Тя изготвя и годишния доклад за резултатите от изпълнението на ОПР, който се обсъжда и приема от Общинския съвет за сведение и последващо изпълнение.

Конкретният набор от индикатори може да бъде променен, разширяван и допълван, като решението за окончателния избор следва да е на общинския съвет. С цел улесняване работата на групата за наблюдение, в **Приложение 1** е предложена матрица, чрез която са разпределени отговорностите в рамките на отделните структури на общинската администрация за проследяване отделните индикатори за оценка изпълнението на плана. **Изключително важно е матрицата да се попълва ежегодно от отговорното общинско звено, с цел по-лесната оценка и подобряването изпълнението на плана, както и за да бъде дадена добра основа за изготвянето на ОПР за периода 2014-2020г.**

7 ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Актуализацията на ОПР съдържа общи препоръки за осигуряване на информация и публичност на действията на местната власт за изпълнение на общинския план, съгласно които „Органите, звената и организациите, извършващи действия в рамките на правомощията си по изпълнението на Общинския план за развитие осигуряват своевременна информация за характера и същността на тези действия, за необходимостта и потенциалните ползи от извършването им, за последиците от тях, както и за постигнатите резултати включително относно помощта, предоставена на общината от фондовете на ЕС и републиканския бюджет.”

Информацията е насочена към:

- широката общественост;
- потенциалните бенефициенти по отделните мерки и проекти;
- лицата и организациите, осъществяващи промоцията на индивидуални проекти;
- осигуряване на прозрачност на действията и отчетност на средствата.

Информация за изпълнението на ОПР е индиректна, доколкото принципа на прозрачност и публичност е задължително условие за всеки проект, изпълняван със средства по ОП и по линия на общинския бюджет, и доколкото Програмата за управление на община Велико Търново за срока на мандат 2007-2011 се отчита ежегодно.

В общината има разписана вътрешна процедура, която определя процеса на проектно планиране и участието на различните отдели и дирекции в него. Ежегодно всяка общинска дирекция планира своите проекти, като водеща е дирекцията, в чиито ресор попада съответното кандидатстване, а координираща роля играе специализираната администрация – отдел ЕИФП. При подготовката на всеки проект се прави анализ на ползите и на тенденциите за развитие. Общинският съвет участва в процеса, като одобрява кандидатстването по дадена бюджетна линия и съфинансирането по конкретни проекти.

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

8 ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ, С КОЯТО СЕ КОНКРЕТИЗИРАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА НЕГОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ, СЪОТВЕТНИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ И ЗВЕНАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ

ПРИОРИТЕТ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ МЯРКА	ПРОГРАМА/ ПРОЕКТ	ПРОЕКТНА ГОТОВНОСТ	БЕНЕФИЦИЕНТ / ОТГОВОРНО ЗВЕНО	СТОЙНОСТ (СЪФИ- НАНСИРАНЕ)	СРОК ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ
1	2	3	4	5	6
ПРИОРИТЕТ 1.: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:					
<i>СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1: Подобряване на бизнес средата със специално внимание към малките и средни предприятия.</i>					
1.1.1. Мярка: Намаляване на административната тежест върху предприемачите и бизнеса и съвместна работа със заинтересованите страни в различни сектори:	1. Програма за намаляване на данъчната тежест върху активните стопански субекти на територията на Общината	Само идея	Общината - отдел „Местни данъци и такси“	-	2011 - 2013
	2. Програма за засилване на капацитета на съществуващите и изграждане на нови консултантски и информационни центрове	Само идея	Общината - отдел „Общинска икономика“	Реализация - Общински бюджет/ ОП АК	2011 - 2013
	3...				
1.1.2. Мярка: Насърчаване преструктурирането на сектори в затруднение към дейности, ориентирани към бъдещето:	1. Програма за намаляване на данъчната тежест върху активните стопански субекти на територията на Общината	Само идея	Общината - отдел „Местни данъци и такси“	-	2011 - 2013
	2. Програма за преквалификация	Само идея	Агенция по заетост	Реализация - Общински бюджет/ ОП РЧР	2011 - 2013
	3...				
1.1.3. Мярка: Стимулиране на успешни традиционни сектори и насърчаване излизането на МСП на международната сцена:	1. Маркетингова програма на Общината	Само идея	Общината	Реализация - Общински бюджет/ ОП РКБИ	2011 - 2013
	2. Програма за подкрепа на местното производство	Само идея	Общината - дирекция „Бюджет, икономика и инвестиции“	Реализация - Общински бюджет	2011 - 2013
	3...				
1.1.4. Мярка: Развитие на транспортните и логистични мрежи в зоната на пресичането на пан-европейския транспортен коридор №9 и магистрала „Хемус“:	1. План за устройство на територията в зоната на пресичането на пан-европейския транспортен коридор №9 и магистрала „Хемус“	Само идея	Общината - дирекция „Териториално-селищно устройство“/ МРРБ/АПИ	Общински бюджет, ОП РР	2013-2014
	2. Инфраструктурно осигуряване на териториите	Само идея	Общината - дирекция „Териториално-селищно устройство“/ МРРБ/ Експлоатационни дружества	Общински бюджет, Бюджет на експлоатационните дружества, Заеми, ОП РР	След 2014
	3...				

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2: Стимулиране на мерки за превръщане на иновативните идеи в нови продукти и услуги:					
1.2.1. Мярка: Преодоляване на зависимостта на икономическия растеж от екстензивното използване на ресурси и енергия:	1. Общинска програма за енергийна ефективност	Само идея	Общината	Реализация - Общински бюджет, ОП РР	2011-2012
	2. Високотехнологична модернизация	В процес на изпълнение	КИМ ПЛАСТ ООД	ОП РКБИ – 464 055 лв.	2011-2012
	3. Закупуване на производствена линия за SMT монтаж на електронни компоненти	В процес на изпълнение	Тремол – Ес еМ Ди ООД	ОП РКБИ – 450 692лв.	2011-2012
	4. Внедряването на нови технологии в производствения процес и диверсифицирането на предлагането като фактори за създаване на конкурентни предимства и пазарно развитие на „Мегапорт“ ООД	В процес на изпълнение	„Мегапорт“ ООД	ОП РКБИ – 2 988 000 лв.	2011-2012
	5. Повишаване на конкурентоспособността на „ЕЛМОТ“ АД чрез обновяване на производствените мощности на предприятието.	В процес на изпълнение	„ЕЛМОТ“ АД	ОП РКБИ – 1 000 000 лв.	2011-2012
1.2.2. Мярка: Разработване и прилагане на програма за енергийна ефективност подкрепяща МСП и домакинствата:	1. Общинска програма за енергийна ефективност	Само идея	Общината	Реализация - Общински бюджет, ОП РР	2011-2012
	2. Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради	Пълна проектна готовност	Общината/ Собственици на жилища	ОП РР, Заеми	2011-2013
	3. Конкурс и награда за МСП с най-добра стратегия за енергийна ефективност	Само идея	Общината - дирекция „Бюджет, икономика и инвестиции“	Общински бюджет	2012-2013
1.2.3. Мярка: Обмен на опит и добри практики, чрез участие в програми за междурегионално и транснационално сътрудничество:	1. Обща стратегия за устойчиво териториално развитие на трансграничен регион Румъния-България	В процес на изпълнение	-	ПТС Румъния-България – 716 291 лв.	2010-2013
	2...				
	3...				
1.2.4. Мярка: Фокусиране върху развитието на бизнес инкубатори в сътрудничество с университетските структури:	1. Устройствена осигуреност на територии подходящи на развитие на инкубатори	Само идея	Общината - дирекция “Териториално-селищно устройство”	Общински бюджет	2011-2013
	2...				
	3...				
1.2.5. Мярка: Изграждане на силен и конкурентноспособен ИКТ сектор, основаващ се на образователната традиция на ВТУ:	1. Академия за подготовка на специалист в сектора на ИКТ	Само идея	ВТУ/ Стопански субекти	Общински бюджет/ от бизнеса	2011-2013
	2. Програма за намаляване на данъчната тежест върху активните стопански субекти на територията на Общината	Само идея	Общината - отдел „Местни данъци и такси“	-	2011 - 2013
	3...				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3: Повишаване нивото на заетост и осигуряване на устойчивост на социалните модели - намаляване на безработицата и повишаване производителността на труда:					
1.3.1. Мярка:	1. Програма за преквалификация	Само идея	Агенция по	Реализация - Об-	2011 - 2013

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

Осигуряване на разнообразие на предлаганите работни места и по-добра трудовата заетост на населението:	2...		заетост	щински бюджет/ ОП РЧР	
	3...				
1.3.2. Мярка: Прилагане на стратегия за стабилизиране и повишаване на конкурентоспособността на малките населени места в общината и разнообразяване на селската икономика:	1. Стратегия за стабилизиране и повишаване на конкурентоспособността на малките населени места в общината	Само идея	Общината - дирекция „Бюджет, икономика и инвестиции“/МСП	-	2011-2013
	2. Програма за намаляване на данъчната тежест върху активните стопански субекти на територията на Общината	Само идея	Общината - отдел „Местни данъци и такси“	-	2011 - 2013
	3. Програма за подкрепа на местното производство	Само идея	Общината - дирекция „Бюджет, икономика и инвестиции“	Реализация - Общински бюджет/ ОП РЧР	2011 - 2013
	4. Бизнесът до природата - междурегионално сътрудничество в подкрепа на предприемачеството и малките и средни предприятия	В процес на изпълнение	Общината	INTERREG IV C – 252 978 лв	-
1.3.3. Мярка: Подобряване на здравеопазването, социалните услуги и спорта, допринасящи за повишаване на производителността на труда и развитието на общината:	1. Програма за спорт и работата с подрастващи.	Само идея	Общината - отдел „Младежки и спортни дейности“	Общински бюджет	2011 - 2013
	2. Създаване на регионален диагностичен център за онкологични заболявания към МОБАЛ д-р Стефан Черкезов, Велико Търново	В процес на изпълнение	Общината	ОП РР – 7 054 464 лв.	2011-2013
	3. Реконструкция и модернизация на здравната инфраструктура на територията на Община Велико Търново	Частична проектна готовност	Общината	ОП РР – 5 000 000 лв Предстои внасяне	2011-2012
	4. Реконструкция, газификация и модернизация на детски градини "Райна Княгиня", "Ив.Ботева", "Пролет" и "Мечо Пух"	В процес на изпълнение	Общината	ФМ на европейското пространство и норвежки ФМ – 1 303 723 лв.	2009-2011
	5. Модернизация на образователната инфраструктура чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност на територията на Община Велико Търново	В процес на изпълнение	Общината	ОП РР – 4 005 595 лв.	2011-2012
1.3.4. Мярка: Подпомагане на социално обременените групи, маргинални общности и др. за тяхното социализиране:	1. Предоставяне на социална услуга в общността "Дневен център" за пълнолетни лица с капацитет 30 потребители	В процес на изпълнение	Общината	ОП РЧР – 108 519 лв.	2010-2012
	2. "Работилница на мечтите" шанс за защитена заетост и социално включване в общността	В процес на изпълнение	Общината	ОП РЧР – 320 112 лв.	2009-2011
	3. „За по-добра грижа“ - Предоставяне на социална услуга в общността на лица с увреждания и	В процес на изпълнение	Общината	ОП РЧР – 199 820 лв.	2010-2012

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

	самотно живеещи хора				
	4. Преходно жилище "Надежда" шанс за социално включване в сградата на ДВУИ, с.Церова Кория	В процес на изпълнение	Общината	ОП РЧР – 182 815 лв.	2010-2012
ПРИОРИТЕТ 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:					
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1: Опазване и възстановяване на природната и градската среда:					
2.1.1. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на водостопанската инфраструктура на общината – мрежи и съоръжения за водоснабдяване и канализация:	1. Проект „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води на територията на гр. Велико Търново”	В процес на изпълнение	Общината	ОП ОС – 43 898 636 лв	2011-2013
	2. Реконструкция и модернизация на ПСОВ Велико Търново	Частична проектна готовност	Общината - дирекция “Териториално-селищно устройство”	ОП ОС	2012-2014
	3. Изграждане на малки ПСОВ за по-малките селища от общината	Частична проектна готовност	Общината - дирекция “Териториално-селищно устройство”	ОП ОС	След 2012
	4. Водоснабдяване на с. Габровци – външна част – II етап	Пълна проектна готовност	Общината	ОП ОС – 208 493 лв., Не е внесен за разглеждане	2012-
	5. Доизграждане на канализационната мрежа на гр. Килифареве – II етап	Пълна проектна готовност	Общината	ОП ОС – 1 500 000 лв., Не е внесен за разглеждане	2012-
	6. Изграждане на канализационна мрежа в с. Леденик – I етап	Пълна проектна готовност	Общината	ОП ОС – 2 115 359 лв., Не е внесен за разглеждане	2012-
	7. Изграждане на канализационна мрежа в с. Шемшево – I етап	Пълна проектна готовност	Общината	ОП ОС – 2 204 201 лв., Не е внесен за разглеждане	2012-
2.1.2. Мярка: Прилагане на ефективни системи за управление на отпадъци и изграждане на инфраструктурата:	1. Програма за саниране и рекултивирание на сметища	Пълна проектна готовност	Общината - дирекция “Териториално-селищно устройство”	Общински бюджет/ ОП ОС	2011-2013
	2. Изграждане на мощности с регионален капацитет за третиране и преработване на битовите отпадъци	Частична проектна готовност	Общината - дирекция “Териториално-селищно устройство”	ОП ОС	2011-2013
	3...				
2.1.3. Мярка: Опазване на биологичното разнообразие, ландшафтите, горските и водни ресурси, земеделските земи, „озеленяване“:	1. План за управление на защитените местности	Само идея	Общината - отдел “Опазване на околната среда”	-	2011-2012
	2. Екоурбанистични зони в Евро-регион-Долен-Дунав-модели за устойчиво градско развитие	В процес на изпълнение	-	ПТС Румъния-България – 726 100 ля.	2010-2011
	3...				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2: Изграждане, реконструкция и поддържане на инфраструктурите:					
2.2.1. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на	1. Развитие на летищен комплекс „Горна Оряховица”	Частична проектна готовност	МТ/ Концесионер	От бизнеса	2011-2013
	2. Изграждане на интермодален	Частична	Общината/МТ/	Общински бюджет/	След 2012

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

транспортната инфраструктура:	център близо до с. Ресен	проектна готовност	Концесионер	От бизнеса	
	3. Рехабилитация и реконструкция на общински път VTR1010 (/1-5/ Дебелец – жп гара Дебелец – В.Търново, кв. Чолаковци – В.Търново, ул. „Сан Стефано“)	Пълна проектна готовност	Общината	ОП РР – 2 492 451 лв., Липсва финансиране	2012-2014
	4. Реконструкция на път ОП I-V "Никюп - Никополис ад Иструм"	Пълна проектна готовност	Общината	ОП РР – 1 200 000 лв Липсва финансиране	2011-2013
2.2.2. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на съобщителната и комуникационната инфраструктура на общината – насърчаване използването на модерни, достъпни онлайн услуги:	1. Програма 'ИКТ в училище'	В процес на изпълнение	Общината/ Училища	???	2011-2013
	2. ИКТ – сила за промяна в образованието	В процес на изпълнение	СОУ Емилиян Станев	ПТС Румъния-България – 2 852 428 лв., внесен за одобрение	-
	3...				
2.2.3. Мярка: Изграждане, реконструкция и поддържане на енергийната инфраструктура на общината:	1. Общинска програма за енергийна ефективност	Само идея	Общината	Реализация - Общински бюджет, ОП РР	2011-2012
	2...				
	3...				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.3: Интегрирано възстановяване и развитие на населените места и прилагане принципите на регенерацията на жизнената среда:					
2.3.1. Мярка: Разработване и прилагане на средносрочни планове за интегрирано градско възстановяване и развитие:	1. Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие	Пълна проектна готовност	Общината/ Външни консултанти	ОП РР – 500 000 лв.	2011-2013
2.3.2. Мярка: Опазване на историческото и културното наследство на града, като начин да се поддържа жива колективната памет, характерна за европейския градски модел:	1. Изработване на ПУП за територията на стария град на гр. Велико Търново	В процес на изпълнение	Общината - дирекция "Териториално-селищно устройство"/ Външни консултанти	Общински бюджет	2011
	2...				
	3...				
2.3.3. Мярка: Регенерация на запустели устройства зони и сгради, конверсия на военни терени и увредени територии, превенция на риска:	1. Програма за превенция на риска	Само идея	Общината - отдел "Опазване на околната среда"	Реализация - Общински бюджет, ОП ОС	2011-2013
	2. Единно наблюдение на риска по време на извънредни ситуации в граничната зона на р. Дунав	В процес на изпълнение	ВТУ и РИООСВ	ПТС Румъния-България – 6 364 599 лв	2014-2014
	3. Изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура	В процес на изпълнение	Общината	ОП РР – 485 155 лв.	2010-2011

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

	за предотвратяване на свлачища в градските агломерации – Укрепване на свлачище в кв. Асенова махала” - 1				
	4. Развитие на ГИС инфраструктура за единна превенция, управление на кризи и споделяне на карти и информация между участниците в граничната територия на региона Велико Търново - Телеорман	Пълна проектна готовност	-	ПТС Румъния-България – 2 615 172 лв.	-
2.3.4. Мярка: Подобряване на градския пейзаж и качеството на градоустройствените структури – преодоляване на проблемите с достъпността и строителните недостатъци:	1. Проект „Подобряване на градската среда на територията на Община Велико Търново”	В процес на изпълнение	Общината	ОП РР – 4 445 999 лв.	2009-2012
	2...				
	3...				
ПРИОРИТЕТ 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.					
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1: Утвърждаване на общината като образователен център и подпомагане навлизането на младите хора на пазара на труда:					
3.1.1. Мярка: Стимулиране на сътрудничеството между университета, научните изследвания и съвместно програмиране със стопанските оператори:	1. Програма за намаляване на данъчната тежест върху активните стопански субекти на територията на Общината	Само идея	Общината - отдел „Местни данъци и такси”	-	2011 - 2013
	2. Повишаване на конкурентоспособността на пограничните региони	В процес на изпълнение	ВТУ	ПТС Румъния-България – 292 137 лв.	2011-2012
	3. Трансгранична Университетска мрежа за межкултурна комуникация	В процес на изпълнение	ВТУ	ПТС Румъния-България – 778 388 лв.	2011-2012
3.1.2. Мярка: Насърчаване на върховите постижения (добрите практики) и специализацията:	1. Общинска програма за стимулиране на върховите постижения в сферата на образованието	Частична проектна готовност (стипендиантска прогр.)	Общината - отдел “Образование и наука”	Общински бюджет	2011-2013
	2. Подкрепа на творческото развитие на докторанти, постдокторанти и млади учени в областта на компютърните науки	В процес на изпълнение	ВТУ	ОП РЧР – 567 543 лв.	2009-2011
	3.				
3.1.3. Мярка: навлизането на младите хора на пазара на труда чрез обучение на работното място, практики и други форми за придобиване на трудов опит:	1. Общинска програма за стимулиране на върховите постижения в сферата на образованието	Частична проектна готовност (стипендиантска прогр.)	Общината - отдел “Образование и наука”	Реализация - Общински бюджет, ОП РЧР	2011-2013
	2. Професионално развитие и реализация - ВТУ	В процес на изпълнение	ВТУ	ОП РЧР – 75 380 лв.	2008-
	3. Професионална практика на студенти от специалностите „Информатика” и “Компютърни нау-	В процес на изпълнение	ВТУ	ОП РЧР – 91 635 лв.	2009-

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

	ки				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2: Утвърждаване на общината като културен център на национално и европейско ниво:					
3.2.1. Мярка: Подпомагане и стимулиране развитието на културните институции в общината:	1...				
	2...				
	3...				
3.2.2. Мярка: Съхраняване и експониране на уникалната културна идентичност на общината в цялото и многообразие:	1. Проект за социализиране и експониране на КИН на хълм „Трапезица“	В процес на изпълнение	Общината	???	???
	2...				
	3...				
3.2.3. Мярка: Организиране и подкрепа на различни културни прояви от национално и наднационално значение на територията на общината.	1. Международен пленери по живопис, „Малка графика“	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	2. Национален събор на народното творчество	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	3. Петропавловски Национален събор на народното творчество	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	4. Фестивал на детско – юношеското театрално творчество „Малкият принц“	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	5. Ромски фестивал „Отворено сърце“	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	6. Летен фестивал „Сцена на вековете“	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	7. Международен фолклорен фестивал	Ежегодно организиран	Общината - отдел “Култура и туризъм”	Общински бюджет, спонсори	2011-2013
	8. "Бъдещето е твое" - Да срещнем своите съседи	В процес на изпълнение	Сцена на вековете	ПТС Румъния-България – 29 284 лв.	2011-2012
	9. Подкрепа на иновативни културни събития	Частична проектна готовност	Общината - отдел “Култура и туризъм”	ОП РР – 500 000 лв. Предстои внасяне	2011-2012
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3: Утвърждаване на общината като желана дестинация за културен туризъм от европейско значение:					
3.3.1. Мярка: Разработване и прилагане на общинска стратегия за развитие на туризма и средносрочна програма за нейното изпълнение:	1. Стратегия за развитие на туризма и програма за нейната реализация	Частична проектна готовност	Общината/ “Царевград Търнов”	За реализацията - общински бюджет/ ОП РР	2011-2012
	2. Регионален туристически продукт “Янтра”	Частична проектна готовност	Общината/ “Царевград Търнов	Общински бюджет/ ОП РР	2011-2012
	3. Проект “Великотърновската огърлица”	Частична проектна готовност	Общината/ “Царевград Търнов”	Общински бюджет ОП РР	След 2013
	4. Течението на водата – Природни и културни познавателни маршрути за устойчив туризъм (Коридори в европейския регион на	В процес на изпълнение	ВТУ	ТС Румъния-България – 868 630 лв.	2010-2012

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

	долен Дунав - от замисъл към практика)				
3.3.2. Мярка: Осигуряване на професионална промоция и реклама на разнообразния туристически потенциал на общината:	1. Изложение „Културен туризъм“	Ежегодно организиран	Общината/ „Царевград Търнов“	Общински бюджет	2011-2013
	2. Маркетинг на туристическия продукт на общината	Само идея	Общината/ „Царевград Търнов“	Общински бюджет	2011-2013
	3...				
3.3.3. Ефективно участие в програми, финансиращи съхраняването и социализирането на природното и културно-историческото наследство:	1. CultTour - културното /градинско/ наследство като фокусни точки за устойчив туризъм	В процес на изпълнение	Общината	ПТГС Югоизточна Европа	2010-2013
	2. Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура на територията на Община Велико Търново	В процес на изпълнение	Общината	ОП РР – 6 256 646 лв	2010-2012
	3...				
3.3.4. Мярка: Подготовка и квалификация на специалисти и по-добро управление в областта на културния туризъм:	1. Общинска програма за стимулиране на върховите постижения в сферата на образованието	Частична проектна готовност	Общината - отдел “Образование и наука”	Общински бюджет	2011-2013
	2...				
	3...				
3.3.5. Мярка: Постигане на координация на общинско равнище между частния туристически сектор, браншовите организации, публичните структури, научните и образователни институции, съветите по туризъм, туристическата камара:	1. Трансгранични мрежи за развитие на културния туризъм (CULTOUR-NET)	Пълна проектна готовност	Общината	ПТС Румъния-България – 691 250 лв.	2010-2011
	2...				
	3...				
ПРИОРИТЕТ 4: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:					
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.1: Успешна координация на секторните политики и прилагане на интегриран подход в изпълнението им:					
4.1.1. Мярка: Укрепване на стратегическото планиране и програмиране – превръщане на приоритетите и целите на ОПР в инструмент на управлението:	1...				
	2...				
	3...				
4.1.2. Мярка: Укрепване на административния капацитет и подоб-	1...				
	2...				
	3...				

Юли 2011

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

рване качеството на предоставяните услуги:					
4.1.3. Мярка: Специален акцент в компютъризацията и прилагането на иновативни подходи в управлението:	1...				
	2...				
	3...				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.2: Засилване на прякото участие, включването, ангажираността и овластяването на гражданите					
4.2.1. Мярка: Организиране на обществени дискусии и форуми за пряко участие на гражданите в процеса на вземане на решения:	1. ...				
	2...				
	3...				
4.2.2. Мярка: Стимулиране и подкрепа за гражданските организации в осъществяване на тяхната мисия на територията на общината:	1. Да си стиснем ръцете - Заедно към успеха	В процес на изпълнение	Сцена на вековете	ПТС Румъния-България – 124 848 лв.	2011-2012
	2...				
	3...				
4.2.3. Мярка: Въвеждане на иновативни методи за публично участие във вземането на решения и реализиране на пряка демокрация:	1...				
	2...				
	3...				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.3: По-ефективно и ефикасно разпределение и използване на публичните ресурси:					
4.3.1. Мярка: Увеличаване номиналната стойност и делът на собствените приходи в общинския бюджет:	1...				
	2...				
	3...				
4.3.2. Мярка: Успешно участие в Структурните и кохезионния фондове на ЕС:	1...				
	2...				
	3...				
4.3.3. Мярка: Стимулиране на публична-частното партньорство:	1...				
	2...				
	3...				

9 Приложение 1: Матрица на индикаторите за проследяване изпълнението на ОПР, според отговорните за проследяването звена на общинската администрация:

ОТДЕЛ “ГРАЖДАНСКА РЕГИСТРАЦИЯ И АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ”

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Брой нови фирми за стартиране на малък и среден бизнес на глава от населението – по-високи от националните показатели /брой/.
- Нарастване на регистрираните предприятия в ИКТ сектора с над 15% годишно /%/.

Приоритет 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

- Увеличаване броя на регистрираните стопански субекти в сферата на селския туризъм /брой/.

ОТДЕЛ “ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА”

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Средно годишно нарастване на БВП на човек от населението – 4,5% /%/.
- Нарастване на нетните приходи на предприятията от нефинансовия сектор с над 10% годишно /%/.
- Нарастване на привлечените чуждестранни инвестиции в Общината до 2013г. с 15% в сравнение с 2010г. /%/.
- Брой новоинституционализирани бизнес мрежи в рамките на общината /брой/.
- Брой организирани от Общината бизнес форуми и срещи /брой/.
- Ръст на дялът на хранително-вкусовата промишленост в общинската икономика /%/.
- Увеличаване на приходите на предприятията от високите технологии, ИКТ сектора и електро-, оптичното и другите оборудвания, като процент от общия приход на предприятията в Общината /%/.
- Повишаване дялът на селскостопанското производство в местната икономика /%/.

Приоритет 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

- Достигане на стойности от над 7,5 млн. лв. приходи от реализирани нощувки годишно /млн. лв./.

Приоритет 4: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

- Брой реализирани инициативи за ПЧП /брой/.

ОТДЕЛ “ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА”

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Газифицирани предприятия на територията на Общината /% от всички предприятия/.
- Предприятия със собствени ВЕИ мощности /% от всички предприятия/.

Приоритет 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

- Разширяване на достъпа на домакинствата до високоскоростен широкополосов Интернет до над 45% /% от всички домакинства/.

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

- Новоизградени мощности за добив на ел. енергия от ВЕИ /МВтч/.
- Намаляване на загубите по водопреносната мрежа до под 35% /%/.
- Брой на новоизградени или модернизирани ПСОВ и ГПСОВ за периода /брой/.
- Доизграждане на канализацията в населените места /%/.
- Дължина на новоизградената или подобрена пътна мрежа /км/.
- Разширяване на газификацията на територията на общината /км/.
- Рехабилитирана ж.п. мрежа /км/.

ДИРЕКЦИЯ „ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ, ФОНДОВЕ И ПРОГРАМИРАНЕ“

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Брой сгради одобрени за финансиране по схемата на ОПРР "Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради" /брой/.

Приоритет 4: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

- Плащания по ОП, като отношение към общинския бюджет /%/.

ОТДЕЛ "ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА"

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Брой изградени съвместно с университетите бизнес структури /брой/.

Приоритет 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

- Съвместни инициативи за подобряване качеството на образованието и въвеждане на специализирано компютърно и езиково обучение, нови информационни технологии /брой и % на обхванатите/.
- Нарастване броя на студентите в приоритетните сектори – туризъм, ИКТ, селско стопанство и КИН /%/.
- Брой участия на образователни институции в международни програми за сътрудничество /брой/.
- Отделени субсидии за развойна дейност на образователните институции /хил. лв./.
- Брой нови образователни програми в секторите туризъм, селско стопанство, ИКТ и КИН /брой/.
- Отделени средства за стипендии /хил. лв./.
- Брой реализирани програми за навлизане на учащи и студенти на пазара на труда /брой/.
- Ръст на новоквалифицирани специалисти в сферата на туристическата индустрия и КИН /брой/.

ОТДЕЛ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Нови здравни услуги на общинско и местно равнище /брой/.
- Брой проекти за подобряване на състоянието и развитието на материалната база на здравните и услуги в общината /брой/.

Юли 2011

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013

ОТДЕЛ „МЛАДЕЖКИ И СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ“

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Брой организирани кампании за активен и здравословен начин на живот /брой/.
- Над 20% от подрастващите, активно занимаващи се със спорт /% от всички подрастващи/.

ОТДЕЛ “СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ”

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Възрастни граждани, преминали ежегодно през програми за преквалификация /% от цялото икономически активно население/.
- Нарастване капацитета на заведенията за оказване на социални услуги с над 40% /%/.
- Увеличаване на коефициента на заетост до 46% за жителите на 15 и повече години /%/.
- Над 35% икономическа активност за хората в неравностойно положение над 15 години /%/.

ОТДЕЛ “ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА”

Приоритет 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

- Оценка на мониторинга на качеството на въздуха /оценка по компоненти/
- Разделно събиране и рециклиране на 5% от всички битови отпадъци /%/.
- Рехабилитирани площи, нарушени от ерозия, замърсяване (сметища) или свлачищна дейност /дка/.
- Директно зауствени отпадни производствени води, без пречистване /%/.
- Разширяване на защитените територии /брой/.
- Местности с изградена екотуристическа инфраструктура /брой/.

ОТДЕЛ “ДЕЙНОСТИ ПО УСТРОЙСТВОТО НА ТЕРИТОРИЯТА”

Приоритет 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

- Размер на публичните инвестиции (национални и по ОП) за операции по градско възстановяване и развитие /хил. лв./.
- Намаление в отношение на строителството „на зелено“ под 50% от общия обем на строителството /%/.
- Брой реализирани проекти след провеждане на публичен архитектурен конкурс /брой/.

СЕКТОР “СЕЛСКО СТОПАНСТВО”

Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на общинската икономика, осигуряване на заетост и социална защита:

- Повишаване делът на селскостопанското производство в местната икономика /%/.

Приоритет 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

- Рехабилитирана и новоизградена напоителна инфраструктура /км/.

**АКТУАЛИЗАЦИЯ
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2007-2013**

ОТДЕЛ „КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО“

Приоритет 2: Опазване и възстановяване на жизнената среда, изграждане и модернизация на инфраструктурите:

- Брой паметници на културата в риск /брой/.

Приоритет 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

- Брой природни, културни и исторически обекти, получили подкрепа за опазване и експониране.

ОТДЕЛ “КУЛТУРА И ТУРИЗЪМ”

Приоритет 3: Утвърждаване на специфичния образ на общината като образователен, културен и туристически център.

- Възстановени и новосъздадени културни и спортни прояви /брой/.
- Финансиране от Общината за културни прояви и институции /хил. лв./.
- Подрастващи, включили се активно в инициативи на културните институции /% от всички подрастващи/.
- Брой международни проекти, в които са участвали културните институции от Общината /брой/.
- Увеличаване броя на провеждани прояви по линия на културния, фестивалния и конгресния туризъм /брой/.
- Брой разработени от Общината проекти и програми в сферата на туризма /брой/.
- Достигане над 200 хил. реализирани нощувки от туристи годишно за 2013г. /брой/.
- Създадени нови и промоцирани устойчиви местни туристически продукти /брой/.
- Подпомогнати частни стопани при преустройство на къщите им за приемане на гости /брой/.
- Ръст на участията на Общината на туристически изложения /брой/.

ДИРЕКЦИЯ “АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ”

Приоритет 4: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

- Брой проекти, получили техническа помощ за подготовката им /брой/.
- Брой новосъздадени общински информационни системи за осигуряване процесите на териториалното управление /брой/.
- Ръст на преминалите обучение за подкрепа на нови подходи за управление на местното и регионалното развитие /управление на проекти, регионални кълстери, междуобщинско сътрудничество/, /брой/.
- Ръст на общинските услуги, достъпни онлайн /брой/.
- Ръст на средната заплата в администрацията на Общината с темп изпреварващ средните темпове на ръст за Общината /%/.
- Брой нови специализирани звена в рамките на общинската администрация /брой/.
- Брой междусекторни работни групи в общинската администрация /брой/.
- Брой организирани обществени дискусии и форуми /брой/.
- Брой инициативи за пряка демокрация /брой/.

ОТДЕЛ „БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ“

Приоритет 4: По-добро местно управление, основано на принципите на прозрачност, отчетност и ефективност:

- Ръст на собствените приходи до над 40%, като дял от общинския бюджет /%/.

Юли 2011